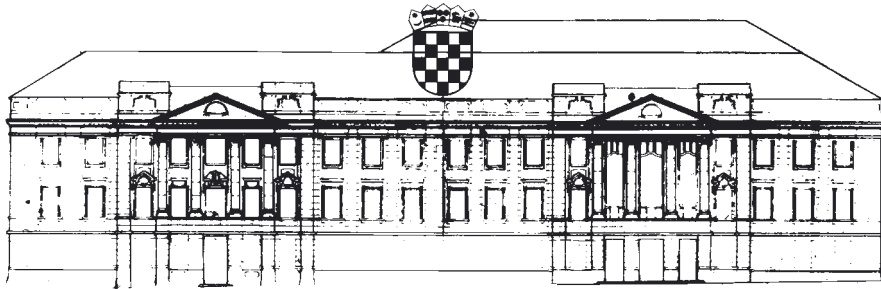

izvješća HRVATSKOGA SABORA

GODINA XV.

BROJ 393

ZAGREB, 8. VII. 2004.

7. SJEDNICA HRVATSKOGA SABORA

ODGODA PRIMJENE
EKOLOŠKO-RIBOLOVNOG
POJASA

Javnost rada u slovenskom parlamentu

U Hrvatskom saboru još uvijek nije donesen Pravilnik o javnosti rada i postupa se u skladu s Odlukom o mjerama sigurnosne zaštite Hrvatskoga sabora koju je donijelo Predsjedništvo Sabora 10. listopada 2001. i to u dijelu Odluke koja se odnosi na posjetitelje.

Zanimljivo je vidjeti kako su pitanja javnosti rada riješena u Državnom zboru Republike Slovenije, susjedne zemlje, koja je odnedavno članica Europske unije.

Posjetitelji koji imaju dogovoren sastanak sa zastupnicima ili službenicima Parlamenta predočuju osobnu iskaznicu, koju djelatnici na recepciji ne zadržavaju, i ulaze s jednokratnom iskaznicom koju vraćaju na izlasku iz zgrade.

Grupe koje dolaze razgledati Parlament moraju se najaviti i dati broj posjetitelja. Drugi podaci se ne traže. Izravni televizijski prijenosi nisu redoviti i prenose se samo svečane sjednice ili posjeti stranih državnika Državnom zboru.

Iz slovenskog parlamenta redovno izvještava četrdesetak novinara, a ukupno ih je registrirano oko 400.

Novinari koji nisu registrirani, a dolaze u Parlament, dobivaju dnevnu iskaznicu nakon što je telefonski iz uredništva najavljen njihov dolazak.

Za rad novinara postoji novinarska soba, a u predvorju vijećnice uređen je prostor za susrete novinara i zastupnika.

Radi utjecaja građana na donošenje parlamentarnih odluka organiziraju se javne rasprave putem interneta, oglasa u novinama i obavijesti medijima.

U javnim razgovorima sudjeluju zastupnici, građani i predstavnici stručnih institucija.

Usporedba sa sadašnjom praksom postupanja s posjetiteljima i novinarima u Hrvatskom saboru pokazuje da je taj postupak u Državnom zboru jednostavniji.

Ž.S.

	strana
- Uvodnik urednika	2
- Utvrđivanje dnevnog reda	3
- Aktualno prijepodne	5
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Fondu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji	20
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o društveno poticanoj stanogradnji	25
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Republike Mađarske o obavljanju kontrole graničnog prometa u cestovnom, željezničkom i vodnom prometu	34
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora o slobodnoj trgovini između Republike Hrvatske i Republike Moldove	35
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora o jamstvu između Republike Hrvatske i Europske banke za obnovu i razvoj za projekt dovršetka autoceste na koridoru X u Republici Hrvatskoj	35
- Prijedlog odluke o izmjeni Odluke o proširenju jurisdikcije Republike Hrvatske na Jadranskom moru	38
- Odluka o izmjenama odluke o redoslijedu i dinamici privatizacije INE-Industrije nafte d.d.	61
- Prijedlog odluke o potvrđivanju statuta Agencije za zaštitu osobnih podataka	62
- Prijedlog odluke o utvrđivanju visine plaća članova Vijeća za elektroničke medije	62
- Prijedlog odluke o izmjeni Odluke o utvrđivanju obrasca zastupničke iskaznice	62
- Izvješće Mandatno-imunitetnog povjerenstva	62
- Izbori, imenovanja, razrješenja	63
- Odgovor na zastupničko pitanje	64

PRIKAZ RADA:

- 7. SJEDNICE HRVATSKOGA SABORA ODRŽANE 26. I 27. SVIBNJA, 2, 3, 4, 16, 17, 18. I 30. LIPNJA TE 1. I 2. SRPNJA 2004.

Utvrdjivanje dnevnog reda

Pozdravljanjem predsjednika i članova Vlade, predsjednik Sabora **Vladimir Šeks** otvorio je 7. sjednicu Hrvatskog sabora. Prije utvrđivanja dnevnog reda za riječ se javio **Anto Đapić** u ime Kluba zastupnika HSP-a iznoseći primjedbu na zapisnik 6. sjednice Hrvatskog sabora koja se odnosi na izostavljanje iz zapisnika 6. sjednice bilješke o istupu Pere Kovačevića kao predstavnika Kluba. Tada je zastupnik Kovačević zatražio očitovanje Vlade Republike Hrvatske o informaciji da je Haaški sud odbio zahtjev hrvatskih generala Ivana Čermaka i Mladena Markača da sa slobode čekaju početak suđenja, te kako postoje indicije da će biti podignute optužnice protiv još dvojice hrvatskih časnika. Podsjetivši kako je ministrica pravosuđa Vesna Škare-Ožbolt optužila zastupnika Kovačevića za iznošenje neprovjerenih informacija, Đapić je izostavljanje istupa zastupnika HSP-a iz zapisnika ocjenio skandaloznim i diskriminatornim prema njihovoj strani, ali i krajnje opasnom činjenicom za razvoj saborničke demokracije.

Nakon što je naložio provjeru fonograma radi utvrđivanja činjenica, te eventualne ispravke, predsjednik Sabora je predložio uvrštavanje novih točki na dnevni red 7. sjednice. (vidjeti u dnevnom redu.)

Za donošenje prema hitnom postupku predloženi su sljedeći zakoni:

- Prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora o jamstvu između Republike Hrvatske i Europske banke za obnovu i razvoj za projekt dovršetka autoceste na koridoru X u Republici Hrvatskoj s Konačnim prijedlogom zakona
 - Prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Republike Mađarske o obavljanju kontrole graničnog prometa u cestovnom, željezničkom i vodnom prometu s Konačnim prijedlogom zakona
 - Prijedlog zakona o potvrđivanju Okvirnog ugovora o zajmu za projekt 1435, održivi povratak prognanika i izbjeglica, povrat imovine i stambeno zbrinjavanje između Republike Hrvatske i Razvojne banke Vijeća Europe s Konačnim prijedlogom zakona
 - Prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora o slobodnoj trgovini između Republike Hrvatske i Republike Moldove s Konačnim prijedlogom zakona
 - Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o Fondu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji s Konačnim prijedlogom zakona
 - Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o komunalnom gospodarstvu s Konačnim prijedlogom zakona
 - Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o društveno poticanoj stanogradnji s Konačnim prijedlogom zakona
 - Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj potpori u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu s Konačnim prijedlogom zakona
 - Prijedlog zakona o kamatama s Konačnim prijedlogom zakona
- Zastupnik **Radimir Čačić (HNS)** iznio je primjedbu na primjenu hitnog postupka kod Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o društveno poticanoj stanogradnji naglasivši kako Prijedlog bitno ne utječe na funkcioniranje sustava, te kako bi o ovom Prijedlogu trebalo raspraviti u objedinjenoj raspravi s Prijedlogom HNS-a koji se nalazi u saborskoj proceduri.
- Prigovor je iznio i zastupnik **Ante Markov (HSS)** smatrajući kako bi se Prijedlog zakona o potvrđivanju Okvirnog ugovora o zajmu za projekt 1435 između Republike Hrvatske i Razvojne banke Vijeća Europe, trebao razmatrati u redovnom postupku jer se radi o velikim sredstvima i sadržaju s kojim bi trebala biti upoznata hrvatska javnost.
- Prigovori nisu uvaženi od većine zastupnika koji su glasovanjem utvrdili predloženi dnevni red 7. sjednice Hrvatskog sabora s gore navedenim dopunama.

H.S.

DNEVNI RED

- Izvješće Mandatno-imunitetnog povjerenstva
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora o jamstvu između Republike Hrvatske i Europske banke za obnovu i razvoj za pro-

jekt dovršetka autoceste na koridoru X u Republici Hrvatskoj

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Republike Mađarske o obavljanju kontrole graničnog prome-

ta u cestovnom, željezničkom i vodnom prometu

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju okvirnog Ugovora o zajmu za projekt 1435 (2002) održivi povratak prognanika i izbjeglica

- povrat imovine i stambeno zbrinjavanje, između Republike Hrvatske i razvojne banke Vijeća Europe
 - Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora o slobodnoj trgovini između Republike Hrvatske i Republike Moldove
 - Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Fondu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji
 - Davanje suglasnosti na odluku o izmjenama Odluke o redosljedu i dinamici privatizacije INA - Industrija nafte d.d.
 - Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama dopunama Zakona o komunalnom gospodarstvu
 - Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o društveno poticanoj stanogradnji
 - Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj potpori u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu
 - Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj potpori u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu - Predlagatelj Klub zastupnika HSS-a
 - Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti
 - Prijedlog zakona o dopuni Zakona o sprječavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti - Predlagateljica zastupnica Đurđa Adlešić
 - Konačni prijedlog zakona o postupku primopredaje vlasti
 - Prijedlog odluke o upućivanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnu misiju na Haiti (MINUSTAH)
 - Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona
 - Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona - Predlagatelj Klub zastupnika SDP-a
 - Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od požara
 - Prijedlog zakona o zaštiti prava pacijenata
 - Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pravima i dužnostima zastupnika u Hrvatskom saboru - Predlagatelj Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove
 - Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika - Predlagatelj Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove
 - Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi - Predlagatelj Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove
 - Prijedlog zakona o socijalnoj mirovini - Predlagatelj Klub zastupnika SDP-a
 - Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju - Predlagatelj Klub zastupnika SDP-a
 - Prijedlog zakona o Državnom fondu za privremeno uzdržavanje djece - Predlagateljica zastupnica Đurđa Adlešić
 - Prijedlog zakona o Državnom fondu za uzdržavanje djece - Predlagatelj Klub zastupnika SDP-a
 - Prijedlog zakona o prodaji poslovnog prostora u vlasništvu Republike Hrvatske, općina, gradova, županija i Grada Zagreba na kojem postoji pravo zakupa - Predlagatelj Klub zastupnika HSS-a
 - Prijedlog zakona o političkim strankama - predlagatelj Klub zastupnika SDP-a
 - Prijedlog zakona o jednokratnom porezu na imovinu - Predlagatelj Klub zastupnika SDP-a
 - Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o dodjeljivanju stalnih novčanih naknada zaslužnim osobama - Predlagatelj Klub zastupnika SDP-a
 - Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj - Predlagatelj Klub zastupnika SDP-a
 - Prijedlog zakona o Hrvatskom memorijalno- dokumentacijskom centru Domovinskog rata - Predlagatelj Klub zastupnika HSP-a
 - Izvješće o provedbi Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2003. godine
 - Izvješće o radu Nacionalne naknade za znanost, visoko školstvo i tehnološki razvoj Republike Hrvatske
 - Konačno izvješće o obavljenim poslovima i sredstvima utrošenima za popis stanovništva, kućanstva i stanova 2001.
 - Godišnje izvješće o radu Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja u odnosu na državne potpore i godišnje izvješće o državnim potporama za 2003. godinu
 - Potvrđivanje Statuta Agencije za zaštitu osobnih podataka
 - Politički aspekt kvalifikacija inkriminiranih djela iz optužnice protiv generala Ivana Čermaka i Mladena Markača
 - Izbori, imenovanja i razrješenja
- Dopuna dnevnog reda 27. svibnja 2004.**
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o porezu na dodanu vrijednost
 - Prijedlog odluke o izmjeni Odluke o utvrđivanju obrasca zastupničke iskaznice - Predlagatelj Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove
- Dopuna dnevnog reda 2. lipnja 2004.**
- Prijedlog godišnjeg obračuna Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2003. godinu
 - Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o kamatama
 - Prijedlog odluke o utvrđivanju visine plaća članova Vijeća za elektroničke medije
 - Prijedlog odluke o dopuni Odluke o proširenju jurisdikcije Republike Hrvatske na Jadranskom moru

AKTUALNA PRIJEPodne

Na početku "Aktualnog prijepodne" predsjednik Hrvatskoga sabora i predsjedatelj Vladimir Šeks govorio je o novim poslovnicičkim odredbama koje se na to odnose, a zatim su zastupnici "krenuli" sa svojim pitanjima upućenim predsjedniku Vlade i ministrima. Nisu zaobišli ni uvoz hrane, bespravnu gradnju, vraćanje stanarskog prava, stanje u zdravstvu itd.

Donacije i dalje oslobođene PDV-a

Mr.sc. Zdenka Čuhnil (nacionalne manjine) pitala je ministra financija kako objašnjava nejednakost pred zakonom pojedinih udruga nacionalnih manjina jer jedne se oslobađa od plaćanja PDV-a a druge ne iako se radi isključivo o sredstvima matičnih država za poboljšanje uvjeta rada manjina.

Navela je da je Ministarstvo financija u travnju 2004. godine donijelo Odluku o izmjenama Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost kojom je izbrisalo neprofitne organizacije i udruge iz popisa pravnih osoba koje su oslobođene plaćanja PDV-a na dobra i usluge koje se plaćaju ili primaju iz inozemnih donacija. Način donošenja ove Odluke, koja ima utjecaja na poslovanje tih udruga i ustanova je višestruko netransparentan (bez najave, rasprave itd.), rekla je, među ostalim pitajući nije li bolje hitno dopuniti Zakon.

Ministar financija Ivan Šuker najprije je zahvalio zastupnici na pitanju jer je to prilika da u ime hrvatske Vlade objasni u vezi s tim određene nejasnoće. Pri raspravi o zakonu o porezu na dodanu vrijednost nitko od uvažanih zastupnika nije spomenuo da treba promijeniti i članak koji se na to odnosi a Pravilnik je donesen nakon usvajanja tog Zakona i samo je usklađen s tim Zakonom. To što si je netko uzeo za pravo prije da u Pravilniku izjednači humanitarne organizacije s neprofitnim organizacijama, ustanovama i udrugama nije u skladu s Zakonom o porezu na dodanu vrijednost.

A što se tiče svih donacija koje dolaze temeljem međunarodnih ugovora RH, materijalne donacije i materijalna dobra koja se kupe iz takvih donacija, oslobođena su plaćanja poreza na dodanu vrijednost. U tom okviru moj razgovor s predstavnicima talijanske nacionalne manjine nije moje nikakvo diskrecijsko pravo da nekima dajem a nekima ne oslobode-nje od tog poreza, već ona ima to pravo sukladno međudržavnom ugovoru između RH i Republike Italije, rekao je ministar. To stoji u Zakonu pa tako i ukoliko postoji ugovor između RH i Češke Republike sve donacije koje s te osnove dobiva oslobođene su plaćanja PDV-a. A ovih dana obavljen je razgovor s nizom udruga i upoznate su sa stvarnim problemima koje proizlaze iz ovog Pravilnika koji je u suprotnosti sa Zakonom o porezu na

dodanu vrijednost i dogovoreno je da radna skupina nađe kompromisno rješenje i da se spriječi one koji se "guraju" uz nevladine udruge i to zloupotrebljavaju. Naime, ima slučajeva da dvojica, trojica osnuju udrugu i onda dobiju donaciju od 30,40, 50 tisuća eura i temeljem toga kupe osobni automobil koji je oslobođen PDV-a i protiv toga se moramo svi boriti.

Zastupnica mr.sc. Zdenka Čuhnil zatražila je pisani odgovor.

O vraćanju stanarskih prava

Željka Antunović (SDP) najprije je navela da je predsjednik Vlade dao javno obećanje da će se povratnicima, pretežitito hrvatskim građanima srpske nacionalnosti vratiti stanovi i stanarska prava, a koji su te stanove napustili ili su iz njih bili protjerani tijekom srpske agresije na Hrvatsku. Iako je jasno, kaže, da se radi o obećanju koje se neće provesti i koje je dato popuštajući neosnovanim zahtjevima međunarodne zajednice, slično ako i obećanje o PDV-u, pitala je predsjednika Vlade da li će se stanarska i pripadajuća prava na otkup stana vratiti i drugim hrvatskim građanima, pretežitito hrvatske nacionalnosti koji su ga izgubili promjenom Zakona 1996. godine i koji danas imaju status zaštićenog zajmoprimca, a u praksi nažalost, često nezaštićenog i izloženog šikaniranju i izbacivanju na ulicu.

U odgovoru na ovo pitanje predsjednik hrvatske Vlade dr.sc. **Ivo Sanader** najprije je rekao da bolje pitanje za početak "Aktualnog prijepodneva" ne bi ni on sam mogao izabrati. Vaša Vlada je u lipnju prošle godine (i tadašnji ministar Čačić) potpisala papire vezane uz POS i vraćanje stanarskih prava i toliko o tome tko je popuštao pritiscima međunarodne zajednice, odgovorio je. Ova Vlada kojoj je on na čelu, naglasio je, ne popušta ničijim pritiscima pa ni međunarodne zajednice a ni vašim, dodao je. Drugo, hrvatski građani koji su imali stanarsko pravo a koji su otišli iz Hrvatske 1991. godine to su pravo izgubili i ne mogu ga dobiti natrag. A to što vi citirate da sam ja nekome obećao vraćanje stanarskog prava je laž, neistina jer to se ne može zakonski vratiti a što su konstatirale i prošle Vlade zajedno s međunarodnom zajednicom, rekao je predsjednik Vlade dr.sc. Sanader. Imamo razumijevanja za one hrvatske građane koji su napustili Hrvatsku a uplaćivali su u stambeni fond u vrijeme socijalizma i to treba razmotriti i naći neko rješenje i na tome stoji Vlada, ponovio je.

A kad je riječ o PDV-u želio je još jedanput vrlo jasno reći da je sazvana izvanredna sjednica Vlade zbog činjenice da je bivša vlast uvjerala i hrvatsku javnost i MMF da je deficit Proračuna 4,2 posto BDP-a. Sada je s Misijom MMF-a utvrđeno da je deficit za 2003. godinu bio 5,9 do 6 posto. Ova Vlada naslijedila je velike probleme i još uvijek ih otkriva u onome što je radilo bivše Čačićevo ministarstvo (graditeljstva) i Vlahušićevo ministarstvo (zdravstva), da otkrivamo kredite koji nisu nigdje zabilježeni, što je krajnje neodgovoran odnos bivše Vlade prema javnosti, prema poreznim obveznicima pa i ako hoćete prema onima s kojima ste surađivali jer ste 16. prosinca 2003. poslali pismo u kojem tvrdite (potpisao tadašnji potpredsjednik Vlade i ostali) da je deficit ispod 4,5 posto, rekao je predsjednik Vlade odgovarajući zastupnici. Prema tome nalazimo se u situaciji da moramo nositi teret koji smo naslijedili od vas kao Vlade ali nećemo nositi vaše laži,

da ste to sakrivali i da još uvijek nalazimo kredite koji nigdje nisu registrirani i to ćemo jasno reći na sjednici Vlade, rekao je predsjednik.

Zbog povrede Poslovnika javila se potpredsjednica Hrvatskoga sabora dr.sc. **Vesna Pusić** i zamolila predsjednika Hrvatskoga sabora i predsjedatelja da zaštiti zastupnike od ovakvih riječi gospodina Sanadera jer da se zastupnicima u Parlamentu ne može opetovano govoriti da lažu. Takva degradacija Hrvatskoga sabora još nije viđena i molim vas da ovo prekinete, rekla je. **Darko Milinović** javio se također zbog povrede Poslovnika ali predgovornice jer da nije navela članak Poslovnika na koji se poziva.

Željka Antunović izjavila je da nije zadovoljna odgovorom jer da je predsjednik Vlade odgovarao o nečem što ga nije pitala a da je pritom neosnovano i neargumentirano vrijeđao. Nada se da će ga predsjednik Sabora ukoriti, rekla je, među ostalim.

Ukidanje poreznih olakšica

Ingrid Antičević-Marinović (SDP) pitala je ministra financija je li moguće da će se nakon najave o odustajanju od obećanog smanjenja PDV-a ukinuti i povlastice mladima za kupnju stana, podstanarima za najamninu, bolesnima za liječenje, invalidima za ortopedsku pomagala.

Ministar financija **Ivan Šuker** odgovorio je da je rekao da će se nakon obrade poreznih prijava napraviti analiza olakšica koje su imale socijalnu komponentu i u donošenju bile su socijalna kategorija.

Nažalost, nakon obrade poreznih prijava proizlazi da su većinu tih olakšica koristili oni koji imaju velika primanja i plaćaju porez na dohodak po stopi od 35 i 45 posto, da se priznavanjem olakšice podstanarima nije povećao broj prijavljenih podstanara i njima se nije olakšalo jer su ovo porezno opterećenje njihovi stanodavci prebacili na njih. Istina je da od 850 000 poreznih prijava 730 000 njih ima povrat poreza u ukupnom iznosu od milijardu i 150 milijuna

kuna a ukupna uplata u Proračun je 300 milijuna kuna.

A što se tiče neizvršenog obećanja o PDV-u ministar Šuker odgovorio je sa samo jednim primjerom - HŽ i bivše Ministarstvo prometa i veza potrošili su ukupno 241 milijun kuna iznad odobrenoga u Proračunu te da je najveća tragedija neevidentiran kredit HŽ-a za modernizaciju, rekao je potanko iznoseći potrošnju u HŽ na pojedinim stavkama s tim da sva potrošnja nije evidentirana.

Ako se na takav način vode državne financije onda se može govoriti i o deficitu od jedan posto a da svojim nasljednicima ostavljate milijarde za naplatu. Isto tako i Hrvatske autoceste imaju 867 milijuna neplaćenih obveza pa se tvrdilo da njihove obveze ne plaća hrvatska Vlada već da imaju samostalno financiranje a ne može se reći da 200 milijuna izvođačima nije platila hrvatska Vlada, rekao je, među ostalim.

Ingrid Antičević-Marinović je rekla da ministar uopće ne odgovara na njeno pitanje ("nije na mitingu") te naglasila da su spomenute povlastice bile da se olakša život siromašnijim građanima i to onima koji najrevnosnije pune državni proračun pa neka se onda kontrolira provođenje ovih mjera a ne ih ukinuti.

Rad nedjeljom

Marija Bajt (HDZ) pitala je predsjednika Vlade ima li Vlada rješenje za neradnu nedjelju koje bi bez štete za opće gospodarstvo ograničilo rad trgovina nedjeljom ali i omogućilo neophodno potrebnu opskrbu građana. Rad nedjeljom ne predstavlja najveći gospodarski i društveni problem ali je podijelio hrvatsku javnost pogotovo nakon odluke Ustavnog suda o ukidanju zakonske zabrane rada trgovina nedjeljom, rekla je.

Predsjednik hrvatske Vlade dr.sc. **Ivo Sanader** odgovorio je najprije da treba poštovati odluku Ustavnog suda i propisati rješenje tako da opskrba u najnužnijem dijelu bude zajamčena ali i da se zaštiti zaposlene. U tom smislu Vlada priprema zakon koji će biti usklađen sa

zakonima EU ali i odgovara našim ustavnim odredbama tako da se s mogućom tužbom ne može poništiti. U tom smislu pozvao je sve one koji zastupaju to stajalište da se priključe izradi ovog zakona, rekao je naglašavajući da je on osobno protiv rada nedjeljom.

Marija Bajt bila je zadovoljna odgovorom.

Kontrola uvezene hrane

Ivo Lončar (neovisni) pitao je ministra poljoprivrede kolika je stvarna kontrola uvezene hrane, napose voća i povrća i smrznutog mesa te hoće li se kontrole povećati pred turističku sezonu. Naveo je da u proteklih dvanaest godina najveće nesreće koje prate hrvatsku poljoprivredu su nekontrolirani i nepotreban uvoz hrane i kombinati. Prema službenim podacima u tom je razdoblju uvezeno hrane u vrijednosti jedanaest milijardi dolara. U prva tri mjeseca ove godine uvezeno je 5700 tona mesa (zastupnik pouzdano zna da je to meso bilo najmanje godinu dana u zamrzivačima odakle je uvezeno), na hrvatskim tržištima se vidi 95 posto uvoznoga voća i povrća ("to je najobičnije dobro konfekcionirano smeće"), kvaliteta nikakva. Trujemo naš narod a uskoro dolazi i turistička sezona, trovat ćemo i naše turiste, smatra zastupnik pa postavlja ovo pitanje da se napokon stane "na loptu".

Ministar poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva **Petar Čobanković** složio se da je jedan od vodećih problema hrvatske poljoprivrede uvoz prehrambeno poljoprivrednih proizvoda u RH. Isto tako je činjenica da je Hrvatska liberalizacijom tržišta, ulaskom u WTO i ugovorima o slobodnoj trgovini s pojedinim zemljama, stvorila puno veće uvjete i mogućnosti uvoza hrane i poljoprivredno prehrambenih proizvoda. A istovremeno moramo stvoriti određenu legislativu za kontrolu te hrane i u tom pravcu već je učinjen pomak (Zakon o hrani, u tijeku uspostava Agencije za hranu i referentnih laboratorija). To je način za zaštitu domaćih potrošača ali i onih koji će nam doći kao turisti i podu-

zimaju se maksimalne mjere. Obavljat će se znatno veća kontrola tih proizvoda na granici pri ulazu u našu zemlju jer za administrativne mjere kojima bi se priječio uvoz nema više mogućnosti, rekao je, među ostalim ministar Čobanković objasnivši da je povećanje uvoza u prva tri mjeseca ove godine dobrim dijelom posljedica prošlogodišnjih neuvjeta za domaću proizvodnju (suša).

Činimo maksimalne napore za proizvodnju deficitarnih proizvoda jer ne možemo zaustaviti uvoz ako nemamo dovoljnu pokrivenost vlastitom proizvodnjom i u tom kontekstu treba gledati i aktivnosti u vezi s izradom programa podizanja dugogodišnjih nasada, vinograda, voćnjaka, maslinika, za povećanje proizvodnje povrća i cvijeća te znatno veću orijentaciju na stočarstvo. U tom kontekstu će biti i izmjene i dopune Zakona o novčanim potporama u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu, rekao je na kraju ministar.

Ivo Lončar konstatirao je da Hrvatska ne može biti otok u tržišnom europskom gospodarstvu i da se ne može izolirati, ali da se radi o agromafiji koja je ovladala cjelokupnom hrvatskom državom. Ako treba zaposlite 5000 ljudi koji će to kontrolirati ili stanite napokon mafiji na glavu, rekao je.

Naknada za vrijeme bolovanja

Silvano Hrelja (HSU) pitao je ministra financija radi li se o neusklađenosti propisa ili se zbog različitog tumačenja i postupka realizacije prava stvara nova kategorija zaposlenih osiguranika koji samo djelomično ostvaruju svoja zakonska prava s obzirom na doprinose na plaću za vrijeme bolovanja. Rekao je da osiguranici u okviru osnovnoga zdravstvenog osiguranja imaju pravo na naknadu plaće za vrijeme bolovanja (nakon 45 dana na teret HZZO) i ukoliko poslodavac za vrijeme bolovanja isplaćuje radniku veću plaću povrat sredstava ostvaruje se s kašnjenjem. U toj situaciji je oštećeni poslodavac i sve češće isplaćuje plaću radniku po kriterijima HZZO jer je demotiviran da isplaćuje ugovorenu naknadu plaća, naveo je, među osta-

lim, pitajući ujedno izgrađujemo li sustav zdravstvenoga i mirovinskog osiguranja ili samo umanjujemo pravo osiguranika a da se osiguranika ništa ne pita.

Pravo osiguranika na naknadu plaće za vrijeme bolovanja je precizno utvrđeno i nije privilegija i s obzirom na to da ovaj "fenomen" obuhvaća najmanje 100 000 osiguranika čiji su uplaćeni doprinosi na razini ispod propisane minimalne osnove zaslužuje pažnju zbog mogućeg stvaranja novih siromaha, rekao je i zatražio zbog kompleksnosti pitanja pisani odgovor.

Ministar financija **Ivan Šuker** složio se u potpunosti sa zastupnikom s obzirom na to da je to vrlo široka tema i zadiru u rad nekoliko ministarstava i zakona da se dade pisani dogovor. Međutim, prema informacijama koje ima iz HZZO doprinosi se uplaćuju za isplatu za bolovanja.

Silvano Hrelja zahvalio je na odgovoru i zatražio da se u prilogu odgovora dostave i spomenuti podaci o uplati doprinosa.

Povrat PDV-a vatrogascima

Dragutin Lesar (HNS) pitao je, a na zamolbu dijela vatrogasnih zajednica iz kontinentalnog dijela Hrvatske koje se pripremaju za svoj dolazak na obalu u toku turističke sezone, kad će dobiti povrat PDV za prošlu kalendar-sku godinu. To pravo imaju prema članku 48. Zakona o vatrogastvu a kako su neka rješenja poreznih uprava iz travnja prošle godine i radi se oko šest milijuna kuna uloženi u nabavu nove opreme pitaju kad će dobiti povrat PDV.

Ministar financija **Ivan Šuker** najprije je zahvalio zastupniku na pitanju i zatim upozorio na krivu interpretaciju jer da su vatrogasci (društva, zajednice) oslobođeni plaćanja poreza na dodanu vrijednost temeljem Zakona o izvršenju proračuna, što je prvi put definirala ova Vlada tim zakonom. Povrat tog poreza treba biti u roku od 30 dana od podnošenja zahtjeva, rekao je ministar i zatražio podatke gdje to nije učinjeno kako bi mogao dati nalog Poreznoj upravi da postupi sukladno Zakonu.

Priprema se međudržavni sporazum s BiH

Mr.sc. **Ivan Bagarić (HDZ)** pitao je što Vlada i nadležno ministarstvo namjerava učiniti kako bi se pravedno i trajno riješilo pitanje branitelja Hrvatsko-ga vijeća obrane s obzirom na to da je u Federaciji BiH donesen zakon o pravima branitelja čija je primjena za navedene branitelje odložena dok se s hrvatskom stranom ne postigne dogovor.

Potpredsjednica Vlade i ministrica obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti **Jadranka Kosor** odgovorila je da je Vlada obaviještena da je u BiH usvojen Zakon o borcima i stradalnicima rata BiH čija primjena počinje početkom 2006. godine. Od početka mandata ove Vlade intenzivno se priprema novi međudržavni sporazum (s već pripremljenim iz prošle godine predstavnici hrvatskoga naroda BiH nisu bili zadovoljni) i očekuje se, formirana je radna skupina koja na tome intenzivno radi, da će biti gotovo do kraja srpnja a potpisan do kraja ove godine. O detaljima zastupnik može biti obaviješten pisanim putem a nacrt sporazuma uputit će se svim zainteresiranim zastupnicima zbog eventualnih primjedbi.

Mr.sc. **Ivan Bagarić** bio je zadovoljan odgovorom i ponudio je svoju suradnju u tome.

Natječaj za "Sunčani Hvar"

Josip Leko (SDP) pitao je predsjednika Vlade zašto obmanjuje hrvatsku javnost naknadnim raspisivanjem natječaja za prodaju "Sunčanog Hvara" kad predstavnik Fonda jasno kaže da je odluka o prodaji donesena. Sve je to bez javnosti, bez zakonskog uređenja i podsjeća na HDZ-ovu praksu "zakonite privatizacije iz 90-tih godina", rekao je i zamolio da se predsjednik u svom odgovoru suzdrži od vrijeđanja.

U svom odgovoru predsjednik hrvatske Vlade dr.sc. **Ivo Sanader** najprije je rekao da na vrijeđanje zastupnika, koji je rekao da on obmanjuje hrvatsku javnost, neće tako odgovoriti. "Ja

hrvatsku javnost ne obmanjujem, naglasio je. Ne zanima ga, kaže, što je netko rekao te iznio kakvo je stanje sa "Sunčanim Hvarom". Vlada je raspisala javni poziv za javno privatno partnerstvo pa je nakon toga na svojoj sjednici 5. svibnja ove godine donijela Odluku da se podržava prijedlog javnog privatnog partnerstva i da se zadužuju Ministarstvo gospodarstva, Fond za privatizaciju i Ministarstvo mora, turizma i razvitka da u primjerenom roku dostavi prijedlog što sve treba napraviti za realizaciju tog posla. Dakle, Vlada nije donijela nikakvu odluku osim što je zadužila ministarstva i na temelju tog prijedloga (ministarstva i Fond) donesena je odluka o raspisivanju natječaja. Dakle nikoga nismo obmanuli i nikakav ugovor ne postoji, naglasio je predsjednik Vlade te se osvrnuo na riječi zastupnika da sve to podsjeća na privatizaciju iz devedesetih godina.

Ovo ne podsjeća na privatizaciju iz devedesetih već podsjeća puno više na najbolja moguća rješenja sličnih situacija na Zapadu, u Irskoj, Finskoj, dakle zemalja na koje se često pozivamo. A bivša je Vlada prodavala ovakve hotele i za jednu kunu i nakon toga se nije znalo gdje je taj vlasnik nestao (slučaj na makarskoj rivijeri). Mi nismo ništa odlučili i pozivamo da se zainteresirani jave na javni natječaj, rekao je podsjećajući da u hrvatskom državnom vlasništvu ima zemljišta, dionice, nekretnine što je mrtvi kapital koji državu samo košta.

Josip Leko rekao je da odluka o objavljivanju ovog natječaja nije nigdje objavljena te da bi bilo dobro da se sve ovo rečeno dostavi u pisanom obliku.

Elektrifikacija Slunja, Barilovića itd.

Ratko Gajica (SDSS) svoje je pitanje naslovio Ministarstvu mora, turizma, prometa i razvitka u ime, kako je rekao, velikog broja ljudi na Kordunu i Baniji – Slunj, Barilovići, Benkovac, Obrovac, Lišani itd. - koji nemaju struju već nekoliko godina. Ima li izgleda da se to brzo riješi jer su za to bile i donacije, pitao je.

Državni tajnik Ministarstva **Branako Bačić** odgovorio je da Ministarstvo mora, turizma prometa i razvitka aktivno prati obnovu obiteljskih zgrada infrastruktura na tom području i što se tiče elektrifikacije prema programu HEP-a već u ovoj godini planira se stopostotna elektrifikacija navedenih naselja (bilo od strane HEP ili Ministarstva).

O protugradnoj zaštiti

Ivan Jarnjak (HDZ) pitao je što će konačno Vlada odnosno nadležna ministarstva predložiti i napraviti da se u Hrvatskoj riješi pitanje protugradne obrane (od tuče). Podsjetio je da je u prošlom sazivu Sabora u nekoliko navrata postavljao to pitanje i da je svaki put dobio drugačiji dogovor i obećanje da će se ispitati opravdanost ovakvog sustava no ništa nije učinjeno. Poljoprivrednici, pogotovo sjeverozapadnog dijela Hrvatske gdje su i tuče najčešće, htjeli bi konačno znati što će biti, rekao je te podsjetio da se u stručnim raspravama postavlja pitanje je li proturaketna obrana od tuče dobar sustav.

Ministar poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva **Petar Čobanković** odgovorio je da misli da se radi o izuzetno ozbiljnoj problematici o kojoj je ovo Ministarstvo u zadnja tri mjeseca organiziralo tri sastanka s predstavnicima Državnog hidrometeorološkog zavoda, Ministarstva znanosti, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva financija. Činjenica je i da se ovaj oblik protugradne zaštite, s uporabom protugradnih raketa, ne koristi više nigdje u Europi. A i točna je informacija (naveo zastupnik Jarnjak) da na skladištu Državnog hidrometeorološkog zavoda trenutno ima oko 3500 raketa s prošlogodišnjim rokom uporabe i opravdanom sumnjom da nisu ispravne. Vještačenjem je ustanovljeno da te rakete na zadovoljavaju sigurnosnim standardima i znači da se ne mogu koristiti iz sigurnosnih razloga.

Struka stoji na stanovištu da protugradna zaštita uporabom protugradnih raketa nema opravdanja a i da se ne koristi negdje u Europi te da nije opra-

vdano ulagati u taj oblik zaštite jer ne daje određenu sigurnost. S druge strane poljoprivrednici su na stajalištu da je protugradna obrana uporabom protugradnih raketa davala dobre rezultate ali isto tako je i činjenica, rekao je ministar, da zbog neuporabe protugradnih raketa u susjednim zemljama odnosno nemogućnosti koordiniranja i pravodobnog klasiranja raketa ne može se pristupiti na pravi način toj obrani, rekao je, među ostalim ministar. No još jednom ćemo nastojati razmotriti kompletnu situaciju nakon čega ćemo dati Vladi prijedlog rješenja protugradne zaštite, zaključio je ministar napominjući ujedno da je kroz poticaje i potpore u poljoprivredi omogućeno nepovratno sufinanciranje osiguranja poljoprivrednih usjeva u visini 25 posto od Ministarstva.

Ivan Jarnjak odgovorio je da je u principu zadovoljan odgovorom ali da bi ipak trebalo izaći s konačnim rješenjem da se konačno zna što je u Hrvatskoj na snazi.

I Ljubica Lalić (HSS) javila se zbog istog pitanja i rekla da to zanima i Slavoniju, a ne samo sjeverozapadnu Hrvatsku, ali da za razliku od zastupnika Jarnjaka nije zadovoljna odgovorom. Napomenula je da Hidrometeorološki zavod već više godina pokušava uvjeriti Vladu i Sabor o neučinkovitosti ovakve obrane od tuče, međutim, dosad to nije uspjelo ali ova nova Vlada nije osigurala sredstva u Proračunu za provođenje Zakona koji je još uvijek na snazi. Pitala je ministra je li svjestan da je na sebe preuzeo odgovornost ne samo za štete nego smanjenje proizvodnje te može li informirati namjerava li se onda nad Hrvatskom razvući zaštitne mreže i na taj način spasiti usjeve ali i gospodarske objekte od ovih šteta.

Petar Čobanković odgovorio je da je spreman na taj teret jer da se inače ni ne bi upuštao u ovaj posao te ponovio da se moraju poštovati stavovi struke. Dopunio je svoj prijašnji odgovor i naveo da će se ovih dana u Ministarstvu obaviti još jedna konzultacija i prijedlog će biti upućen Vladi i donijet će se odluka, rekao je, među ostalim.

Ljubica Lalić nije bila zadovoljna odgovorom da treba konzultirati struku koja mijenja mišljenje od slučaja do slučaja. Preporučila je ministru da konzultira lokalnu samoupravu i njeno iskustvo jer da je do 1990. funkcionirala raketna obrana od tuče o čemu postoji evidencija.

Pravo na informacije o GMO

Dragica Zgrebec (SDP) pitala je potpredsjednika Vlade i ministra zdravstva dr. sc. Hebranga koji je razlog da ima različita mjerila u iznošenju naziva tvrtki čiji proizvodi u sebi imaju genetski modificirane organizme. Nakon prve analize iznio je podatak da se radi o jednom od proizvoda Perutnine Piko iz Čakovca, nakon čega je ta tvrtka imala značajan pad prometa i ugroženo joj je poslovanje a da je nedavno iznio da je analizom utvrđeno postojanje GMO u još 19 proizvoda ali da nije imenovao ni proizvode niti naziv tvrtke. Osobno smatra da građani potrošači imaju pravo na takve informacije, rekla je.

Potpredsjednik Vlade i ministar zdravstva i socijalne skrbi dr.sc. **Andrija Hebrang** oštro je demantirao navod zastupnice da je izrekao ime proizvođača hrane sa GMO sadržajem jer mu kao članu hrvatske Vlade koja radi i drži se hrvatskih zakona zakoni takvo iznošenje podataka zabranjuju, rekao je. Niti sam izrekao ime proizvođača kojeg je navela zastupnica niti ću izreći bilo koje drugo ime a u skladu sa člankom 71. Zakona o radu. Dosad je pregledano 632 uzorka i u 19 je bilo više od 0,9 posto GMO sadržaja. Sve je spaljeno po proceduri, oko 40 tona takve hrane a isto toliko je vraćeno s granice. Smatramo da smo uveli sustav u kojem hrvatski građanin može biti siguran od GMO sadržaja iznad 0,9 posto a nismo iznosili imena upravo zato da se ne unište gospodarski subjekti jer su dovedeni u zabludu s krivim neispravnim potvrdama prilikom uvoza sadržaja od kojih izrađuju hranu.

Dragica Zgrebec nije bila zadovoljna odgovorom jer da je navedena informacija zaista bila izrečena na press konferenciji ministra. Navela je da je mini-

star prema zakonu kao državni dužnik dužan dati informacije građanima za sve slučajeve osim izričito propisanih državnih tajni. Zatražila je pisani odgovor.

Omogućiti gradnju u skladu s propisima

Lucija Čikeš (HDZ) pitala je ministricu zaštite okoliša, prostornoga uređenja i graditeljstva kako omogućiti gradnju ispravno i u skladu s propisima. Važeći Zakon imao je nekoliko promjena i sada ima nevjerojatnih 226 članaka. Za dobivanje građevinske dozvole potrebno je 25 različitih dokumenata i iz tih razloga dogodio se Vir i vrtlog u Splitu. Gradske uprave kažu da su bespomoćne a zadnja je mjera rušenje, uvijek bolna i vrlo mučna, rekla je, među ostalim.

Ministrica **Marina Matulović Dropulić** najprije je navela da je činjenica da smo prenormirani u svim segmentima pa i Zakon o gradnji koji je stupio na snagu 1. siječnja ove godine i nužno ga je izmijeniti. Izmjene i dopune su već pripremljene –brzo će biti u saborskoj proceduri - kojima se smanjuje broj potrebnih dokumenata, suglasnosti, potvrda drugačije će se odrediti projektanti i to će sigurno omogućiti brže dobivanje građevinskih dozvola.

Što se tiče bespravne gradnje ovo Ministarstvo, Vlada, poduzima puno toga, više akcija, znači da mi samo ne rušimo. Inzistiramo na donošenju prostornih planova i prvi put smo u Proračunu osigurali sredstava za one jedinice lokalne samouprave koje to ne mogu platiti. Zabranit će se (Zakon o komunalnom gospodarstvu) priključenje bespravno sagrađenih objekata a predlaže se i da bespravna izgradnja bude kazneno djelo (Kazneni zakon). Najvažnije je da pojačavamo inspekciju i da provodimo preventivne mjere, rekla je ministrica.

Funkcioniranje gradske vlasti u Požegi

Milanka Opačić (SDP) svoje pitanje je uputila ministru obrane navevši da je on prije više od mjesec dan sudjelovao

kao ministar obrane u rušenju gradske vlasti u Požegi i bio uključen u opstrukciju održavanja sjednice Gradskog vijeća. Nakon toga Vlada je na inicijativu gradskog HDZ-a Požega donijela odluku o imenovanju povjerenika (tajnik HDZ-a) i on je imenovan bez poštivanja procedure i protuzakonito jer on mora biti nestranačka osoba, rekla je, među ostalim. Pitala je ministra misli li i dalje koristiti poziciju Vlade kako bi se rušila lokalna vlast gdje HDZ nije u većini.

Ministar obrane **Berislav Rončević** zahvalio je na ovom pitanju jer je to prilika da još jednom demantira ove navode i informira o onome što se događalo u Požegi. Moji pomoćnici ni ja osobno nismo sudjelovali ni u kakvom rušenju Gradskog vijeća Grada Požege. Točno je da je jedan od vijećnika Gradskog vijeća grada Požege, predsjednik, zaposlenik MORH-a i da prema zakonu ima pravo sudjelovati kao vijećnik u radu Gradskog vijeća no kao državni dužnosnik ima obvezu koristiti svoje utvrđeno radno vrijeme za redovne obveze a kao predsjednik Vijeća mogao je koristiti mogućnost sazivanja sjednica Gradskog vijeća izvan redovnog radnog vremena Ministarstva obrane, rekao je, među ostalim, ministar navodeći da ni na jednoj sazvanoj sjednici nije bilo potrebnog kvoruma i da je očito problem krize Gradskog vijeća negdje drugdje.

Milanka Opačić odgovorila je da nije ministarstvo da se bavi lokalnom samoupravom a i da je netočno što je naveo u vezi sa sazivanjem sjednica Gradskog vijeća.

Zaštita hidroarheoloških lokaliteta

Jagoda Majska Martinčević (HDZ) pitala je što Ministarstvo kulture poduzima za temeljitiju zaštitu hidroarheoloških lokaliteta pogotovo što se bliži turistička sezona kada su mogućnosti za otuđivanja te naše baštine veća.

Ministar kulture **Božo Biškupić** odgovorio je da se s punim pravom aktualizira, s obzirom na turističku sezonu, ovo pitanje jer je prošle godine bilo više od 100 000 registriranih turista ronilaca i

oni su sigurno jedna značajna stavka u turističkom gospodarstvu. Imamo više od sto registriranih arheoloških lokaliteta, na tridesetak njih se odobrava ronjenje i naplaćuju se, ali se može dogoditi da se otkrivanjem pojedinih novih arheoloških lokaliteta nedozvoljenim ronjenjem devastira lokalitet. Do sada lokalitete čuva inspekcija Ministarstva ali i pomorska policija a nadamo se da će uspostavom obalne straže svako duže zadržavanje na tim lokalitetima moći kontrolirati radarskim sustavom.

Zastupnica je bila zadovoljna odgovorom.

Dugovi u zdravstvu

Koliki su zapravo dugovi u zdravstvu i da li se nakon ova četiri mjeseca pronalaze nove neevidentirane obveze, pitala je resornog ministra **Karmela Caparin (HDZ)**. - Proglasili ste krizno stanje u HZZO zbog loših poslovnih rezultata u prva tri mjeseca ove godine a zbog potrošnje lijekova u iznosu od 888 milijuna kuna osnovali ste i Krizni stožer za lijekove, navela je.

Potpredsjednik Vlade i ministar zdravstva i socijalne skrbi dr.sc. **Andrija Hebrang** najprije je rekao da je ovo pitanje očito posljedica novinske vijesti s tiskovne konferencije povodom sagledavanja rezultata poslovanja Zavoda u prvom kvartalu. Uspostavili smo sustav stroge financijske analitike, centralizirali smo ga kako bi se na jednom mjestu mogli pravodobno dobiti financijski podaci i na vrijeme reagirati. Nažalost, prvi kvartal pokazao je da se nastavlja tendencija trošenja daleko iznad Proračuna (i direktor MMF-a prozvao je zdravstvo i Željeznice zbog takvog trošenja) i na nama je hoćemo li ispuniti uvjete usklađenja rashoda s prihodima u okvirima koji vrijede u zemljama EU. Zatekli smo i niz novih računa za koje ne postoje ugovori i koji nisu evidentirani a stižu na naplatu iz raznoraznih smjerova (primjerice, KBC Rebro 40-tak milijuna kuna za priključke komunalija). Potrošnja lijekova porasla je iz naslova dopunskog osiguranja za 97 posto, a sve su to rezultati netransparentnih propisa

koji uopće ne omogućavaju kontrolu nad rashodima u zdravstvu. Morat ćemo iz temelja promijeniti takav način ponašanja i narudžbi jer ako bismo nastavili takav način potrošnje na kraju godine imali bismo oko 3,2 milijarde kuna deficita što bi definitivno srušilo sve naše međunarodne obveze, naveo je ministar.

Karmela Caparin bila je zadovoljna odgovorom ali izrazila i dalje bojazan zbog neevidentiranih računa.

Mr.sc. **Marin Jurjević** kazao je da je predgovornica pitala ono što je i on htio te rekao ministru da je sebe na početku mandata prikazivao kao spasitelj zdravstvenog sustava a u "Novom listu" izjavio da tko ne bude postupao po programu HDZ-a ne može biti na čelnim mjestima u zdravstvu. Nije primijetio, kaže, neki novi doprinos u zdravstvu u smislu popravljivanja stanja osim naputka da se ti ljudi više bave programom HDZ-a nego svojom strukom. Otkad ste na dužnosti proizvodite manjak od 250 milijuna kuna mjesečno i kako mislite riješiti probleme zdravstva kad galopirajući smanjujete ono što građane najviše zanima, prava u zdravstvu, pitao je.

Potpredsjednik Vlade i ministar zdravstva i socijalne skrbi dr.sc. **Andrija Hebrang** odgovorio je da u ovom pitanju ima mjesta oko dva sata ne za odgovore, nego demantiranje rečenog jer da sve što je zastupnik iznio nije istina. Prije svega broj recepata se nije smanjio nego povećao sa pet na osam godišnje po osiguraniku, broj uputnica se nije dirao niti će se dirati. Ne mislim niti sam rekao da ću biti spasitelj u zdravstvu nego da sam čovjek i ministar koji će uvesti financijski red u zdravstvu što znači da će se morati raditi po zakonima hrvatske države. U tom smislu morali smo promijeniti ne one koji nisu provodili politiku HDZ-a nego koji nisu provodili politiku hrvatske Vlade – trošiti prema Zakonu o proračunu i Zakonu o izvršenju državnog proračuna, rekao je, među ostalim.

Mr.sc. **Marin Jurjević** rekao je da nije zadovoljan odgovorom i zatražio je pisani odgovor. Činjenica je da pro-

izvodite gubitke galopirajućim tempom, ponovio je.

Sudbina MTC-a

Željko Pavlic (LIBRA) je podsjetio na to da još uvijek nije dobio odgovor na zastupničko pitanje postavljeno premijeru još 28. travnja o sudbini MTC-a iz Čakovca tj. o mogućnosti da Vlada da jamstvo ovoj tvrtki za komercijalni kredit za refinanciranje pod normalnim uvjetima i uz pristanak članova uprave da založe svoje nekretnine na području Republike Hrvatske. Isto tako, kaže, Vlada nije donijela odluku nikakvu odluku o MTC-u iako je prijedlog oko konsolidacije MTC-a prošao na Vladinoj koordinaciji za gospodarstvo. Zastupnika je zanimalo hoće li Vlada pozitivno riješiti sudbinu MTC-a tim više što je Međimurska trikotaža Čakovec već 80 godina jedan od simbola Međimurja, i što bi gašenje te tvrtke socijalno potreslo Međimurje jer bi bez posla ostalo više od 800 ljudi.

Potpredsjednik Vlade, dr. sc. **Andrija Hebrang**, odgovorio je da je MTC jedna od 20-tak tisuća tvrtki u Hrvatskoj koje imaju financijskih problema i posluju nelikvidno. Riječ je o privatnoj tvrtki (gotovo 90 posto je u privatnom vlasništvu), s temeljnim kapitalom od oko 120 milijuna kuna, dospjelih obveza oko 50 milijuna kuna i neplaćenim PDV-om između 4,5 i 5 milijuna kuna. Na temelju zakonske regulative Hrvatska vlada ne može privatnoj tvrtki koja ne ispunjava svoje temeljem zakonske obveze odobriti kredit, odnosno ne može dati jamstvo za kredit na temelju Zakona o izvršenju državnog proračuna. Kako postupak glede te tvrtke još nije okončan Vlada ne može dati zaključni stav, ali zakonski okviri se moraju poštivati pa će se Vlada toga držati, zaključio je potpredsjednik Hebrang.

Željko Pavlic nije bio zadovoljan odgovorom te je izrazio nadu da aktualna Vlada neće biti zapamćena kao grobar MTC-a. Apelirao je ujedno na potrebu da se taj problem MTC-a pokuša što prije riješiti.

Nalog za plaćanje PDV-a

Zastupnik **Nenad Stazić (SDP)** svoje je pitanje uputio ministru financija. Uvodno je napomenuo da je Porezna uprava 7. travnja izdala rješenje kojim se Hrvatskoj radioteleviziji naređuje uplata PDV-a iz prihoda od pristojbe u iznosu od 73 milijuna kuna. Zastupnik smatra da je to rješenje protuzakonito jer prema odredbama zakona o HRT-u, ova ustanova ima pravo na prihod od pristojbe, a temeljem odredbi općeg poreznog zakona, porezi, carine, pristojbe i doprinosi predstavljaju javna davanja na koji se ne plaća PDV. Istodobno potpredsjednik Vlade, gospodin Hebrang, ne zna niti to da Irska nije kraljevina i da nema kralja i kraljicu, a ipak naziva urednicu Dnevniku na HTV-u i traži da se istog časa u toj emisiji objavi ispravka potpuno točne informacije tj. tjera je da objavi netočnu informaciju prijeteci da će Vlada u suprotnom HRT-u naplatiti PDV-e na pristojbu, kaže Stazić. Zastupnik drži da se radi o čistoj ucjeni i kaže kako Vlada putem ministra Hebranga želi uređivati TV Dnevnik, a ministar financija putem Porezne uprave izdaje protuzakonito rješenje o naplati 73 milijuna kuna PDV-a. Zanimalo ga je stoga kada će se novim rješenjem ukinuti protuzakonito rješenje Porezne uprave i kazniti čelnika Uprave koji je izdao protuzakonito rješenje te na prikladan način obavijestiti javnost.

Ministar financija, **Ivan Šuker**, zahvalio je zastupniku za postavljeno pitanje, ali i to što je, kaže, preskočio 99 posto činjenica. Te je činjenice u nastavku objasnio ovim kronološkim redom. Tako je 17. listopada 2002. prilikom rasprave o Izvješću Upravnog vijeća HRT-a o poslovanju te ustanove od 1. siječnja do kraja lipnja donesen zaključak kojim se obvezuju nadležna tijela (Državna revizija, Državni inspektorat i nadležna ministarstva) da u roku od 60 dana provedu nadzor nad zakonitošću rada, financijskim poslovanjem i ostvarivanjem radnih prava zaposlenih u Hrvatskoj televiziji. Nakon toga (4. studenoga) ravnatelj Porezne uprave Zagreb izdaje nalog za inspekcijski nadzor nad

poslovanjem u Hrvatskoj televiziji, a 17. ožujka 2003. provedena je kontrola, ali je pisano rješenje uručeno tek 30. prosinca 2003. ili osam dana nakon što je ustoličena nova (aktualna) Vlada RH. S tim u vezi ministar financija pita kome je trebalo da nalog za plaćanje PDV-a i ostalih davanja u ukupnom iznosu od 88 milijuna kuna stoji u ladici čak devet mjeseci i tko je u protekloj predizbornoj kampanji i na koji način htio ucjenjivati djelatnike HRT-a tim rješenjem? Da je Hrvatskoj televiziji uručeno ovo rješenje kao što je trebalo biti još u travnju lani tada bi Televizija imala zakonsku mogućnost žaliti se na prigovor, podvlači ministar, i dodaje kako aktualna Vlada nije raspravljala o tom PDV-u niti o spomenutom rješenju. Na čelu Porezne uprave u tom je trenutku bio gospodin Milan Trbojević, a ministar financija gospodin Crkvenac, zaključuje ministar Šuker i poručuje zastupniku Staziću da je zakasnio sa svojim pitanjem najmanje godinu dana i dva mjeseca te da je svoje prigovore uputio na totalno krivu adresu i "izvukao završni čin jednog svog malog igrokaza ali ga je nažalost uputio krivoj publici".

"Ovo nije nikakav igrokaz nego zastupničko pitanje na koje niste odgovorili, odgovorio je zastupnik **Nenad Stazić** te dodao kako je jedno nadzor nad zakonitošću rada, a drugo rješenje o plaćanju PDV-a ispostavljeno Televiziji četiri mjeseca nakon što je ministarsku dužnost počeo obnašati aktualni ministar financija. Stazić je ponovio svoj upit kada će ministar novim rješenjem ukinuti protuzakonito rješenje Porezne uprave i kazniti čelnika Porezne uprave koji je izdao takvo rješenje. "Na to mi pitanje niste odgovorili jer očito i dalje želite ucjenjivati HRT, a financijskom ucjenom dozvoliti ministru Hebrangu da i dalje naziva urednice tražeći da isprave točnu informaciju", zaključio je Stazić.

Formiranje cijene benzina

Riječ je zatim dobila zastupnica **Marija Lugarić (SDP)** koja je zatražila odgovor od predsjednika Vlade RH.

Uvodno je napomenula da je već sedam puta od kako je HDZ na vlasti poskupio benzin. U cijeni goriva značajno participiraju posebni porezi na naftne derivate i trošarine, a rast cijena energenata direktno utječe na rast cijena proizvoda i usluga, odnosno na rast inflacije. Podsjeća premijera na predizborna obećanja koja su vladajući dali građanima o povećanju standarda te pita kada će se početi s izvršavanjem tih obećanja, odnosno što premijer misli nakon šest mjeseci obnašanja vlasti o Pinokiju kojem nažalost svakim danom sve više i više raste nos. Drži kako bi bilo dobro da Vlada razmotri visinu poreznih davanja u cijeni goriva.

Premijer dr. sc. **Ivo Sanader** podsjetio je na činjenicu da je prethodna Vlada donijela odluku o slobodnom formiranju cijena benzina koja prati cijene na svjetskom tržištu pa tako postupa i INA. U takvoj situaciji Vlada ne može reagirati na način kako to predlaže zastupnica – smanjivanjem trošarina jer se trošarine ne povećavaju povećanjem cijene benzina.

Zastupnica **Lugarić** je napomenula da nije zadovoljna odgovorom naprosto zato jer joj premijer nije odgovorio na postavljeno pitanje. Vlada bi mogla, ako procijeni, sniziti posebni porez na naftne derivate za motorni i bezolovni benzin te za ostale vrste dizelskih goriva, a koji u značajnom udjelu sudjeluju u cijeni goriva (više od sedam kuna po litri goriva), zaključila je ova zastupnica.

Gorući problem mještana Brezovice

Zastupnica **Božica Šolić (HDZ)** rekla je da svoje pitanje postavlja u ime 11 tisuća i 200 građana koji žive na području Novog Zagreba, točnije gradske četvrti Brezovica. Osnovni problem koji sprječava odvijanje normalnog razvitka i života tog područja jeste neizgrađenost vodoopskrbe i odvodnje, upozorava zastupnica, i podsjeća da je još 1999. izgrađen magistralni vod i ishoda projektna dokumentacija i ostalih vodovodnih mreža kao i drugih objekata, ali mještani do dana današnjeg nemaju

riješeno to pitanje. Grad Zagreb zanezario je taj svoj dio opravdavajući se da ta izgradnja iziskuje previše velika sredstva što je, kaže zastupnica, apsolutno neprihvatljivo te dodaje kako očito Poglavarstvo Grada Zagreba nema sluha za životne probleme svojih građana. S obzirom na to da je jednim dijelom za to nadležno i Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva zastupnica je zamolila ministra Čobankovića da joj odgovori kada i u kojem će roku Ministarstvo riješiti taj gorući problem mještana gradske četvrti Brezovica.

Iako je najavio pisani odgovor, ministar **Petar Čobanković** rekao je još da u Gradu Zagrebu postoji tvrtka koja obavlja djelatnost javne vodoopskrbe i odvodnje. Koliko mu je poznat plan Hrvatskih voda, poduzeće Vodoopskrba i odvodnja nije zatražilo sufinanciranje dijela troškova za navedeni projekt. Ministar smatra da bi prvenstveno od Vodoopskrbe i odvodnje d.o.o. Zagreb trebalo zatražiti da rješenje ovog problema uvrsti u svoj plan, i da za izvršenje tog plana zatraži određena sredstva od Hrvatskih voda.

Zastupnica Šolić zahvalila se na odgovoru, ističući da je takav zahtjev upućen već više puta ali nije prošao. Od ministra Čobankovića zatražila je još detaljan pisani odgovor.

Školovanje u drugoj državi

Antun Kapraljević (HNS) uputio je pitanje državnom tajniku u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa. Više od 100 učenika s područja jugoistočnog dijela Vukovarsko-srijemske županije svakodnevno dolazi na školovanje u distrikt Brčko. Razlog – visoka cijena prijevoza koju bi ti učenici trebali platiti za odlazak u najbliže centre koji se nalaze u Županji i Vinkovcima (od Županje do Gunje karta iznosi 350 kuna, a do Vinkovaca 600 kuna). Školovanje u distriktu Brčko donosi probleme roditeljima tih učenika jer ne mogu dobiti potvrdu o školovanju za svoju djecu pa gube dječji doplatak. S druge strane ta djece uče po nastavnim programima koji nisu hrvatski što će im stvarati probleme

kod upisa u ustanove visokoškolskog obrazovanja. Zastupnika je interesiralo da li Ministarstvo ima namjeru pomoći tim roditeljima i općini Gunji da na neki način spriječi taj egzodus tj. školovanje u drugoj državi.

Državni tajnik u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa, **Želimir Janjić** potvrdio je da je Ministarstvo itekako upoznato s ovim problemom. Radi se o 63 učenika koji nastavu pohađaju u distriktu Brčko u školskoj godini 2003/2004. U programima obrazovanja u tom distriktu za 1/4 smanjena je satnica u predmetima, a učenici kada završe školovanje ako žele nastaviti obrazovanje na nekom od visokih učilišta u Republici Hrvatskog doći će u tešku poziciju jer njihovo znanje neće odgovarati razini stečenog znanja u našim školama. Proces nostrifikacije dokumentata zna potrajati pa će ti učenici imati određene probleme s rokovima upisa. S tim u vezi ravnatelj u srednjim školama u Županji i Vinkovcima zamoljeni su da na to upozore roditelje i djecu osmih razreda. Uz to je, kaže, razgovarao s načelnikom općine Gunja interesirajući se ima li mogućnosti da oni subvencioniraju prijevoz učenika iz Gunje ali i iz Rajeva Sela, Đurića i Račinovca. Ministarstvo će iznaći način da subvencionira dio prijevoza učenika.

Ako općina Gunja ne bude imala sredstva za tu namjenu hoće li onda država sufinancirati prijevoz tih učenika, zanimalo je **Kapraljevića**.

Izdavanje recepata

Zastupničko pitanje mr. sc. **Nikole Ivaniša (PGS)** odnosilo se na izmjene i dopune Pravilnika o propisivanju lijekova koji je donesen 29. ožujka, a objavljen 5. travnja ove godine. Izmijenjenim člankom 9. Pravilnika onemogućava se izdavanje recepata u primarnoj zdravstvenoj zaštiti kada je lijek propisan pregledom, odnosno nalazom specijaliste u privatnoj ordinaciji koja nema ugovor s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje. Ova izmjena diskriminira se i krše ljudska prava bolesnika koji su osigurani kod Zavoda (najčešće

osnovnim i dopunskim osiguranjem) ali i liječnika specijaliste koji rade u ordinacijama i nemaju ugovor sa Zavodom. Nakon ove izmjene Pravilnika uslijedile su, kaže, polemike pa i prozivke u javnosti na koje je odgovorio ravnatelj Zavoda dr. Bergman. Zastupnik Ivaniš kaže da je dr. Bergman netočno i neprecizno rekao da ova izmjena Pravilnika ni na koji način nije mogla utjecati na položaj liječnika specijaliste koji sa Zavodom nemaju sklopljen ugovor te da niti dosad izabrani doktori primarne zdravstvene zaštite nisu mogli propisivati lijekove koje su preporučili spomenuti liječnici specijalisti. Zastupnik Ivaniš upitao je ministra zdravstva i socijalne skrbi što čini ministarstvo kojem je on na čelu da se učinjena nepravda ispravi i riješi ovaj problem jer je, kaže, nanijeta znatna šteta bolesnicima, a liječnici specijalisti u privatnim ordinacijama materijalno su oštećeni i stručno dezavuirani.

Odgovorio mu je potpredsjednik Vlade i ministar zdravstva i socijalne skrbi dr. sc. **Andrija Hebrang**. Objasnio je da je ovo pitanje zapravo već riješeno u nedavnim pregovorima, razgovorima i dogovorima s predstavnicima Hrvatske liječničke komore. Potvrdio je da je dr. Bergman u pravu kada kaže da recept može na teret zdravstvenog osiguranja napisati samo ugovorni liječnik, a to je liječnik primarne zdravstvene zaštite. "Budući da smo odlučili uvesti kontrolu i onih koji daju preporuku i koji propisuju lijek na pozadini recepta mora se napisati ugovorni broj ugovornog specijaliste kako bi se znalo tko daje preporuku. No, kada se pojavio problem na koji je ukazao zastupnik Ivaniš dogovoreno je da se i njima da to pravo.

S time je taj problem riješen, ali je zato mjesec dana bilo nepotrebnih zabuna, komentirao je kratko prim. mr. sc. **Nikola Ivaniš**.

Situacija u zdravstvu

Dr.sc. **Slaven Letica (neovisni)** imao je pitanje za ministra zdravstva i socijalne skrbi. Na to ga je, kaže, potakla teška situacija u zdravstvu, ali neke

informacije koje kupi u javnosti kao zdravstveni ekonomist na njega djeluju zbunjujuće. Zbunjuje ga npr. uvođenje kriznog štaba u Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje jer je to ipak na neki način stavljanje predteksta za uvođenje neke vrste izvanrednog stanja. Za njega je očekivana najava relativno velikog gubitka u zdravstvu do kraja godine (3 milijarde i 150 milijuna kuna). Interesiralo ga je kani li ministar osobno i Ministarstvo kojem je na čelu uputiti u saborsku proceduru jedan ozbiljniji dokument o stanju zdravlja nacije i općenito zdravstva.

Ministar zdravstva i socijalne skrbi, dr. sc. **Andrija Hebrang** slaže se da bi trebalo otvoriti širu saborsku raspravu ali prije toga valja za to ustanoviti dobru analitičku službu. U nastavku objasnio je zašto je proglasio krizno stanje u Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje. Tek 15. svibnja dobio je, kaže, analitičku situaciju u zdravstvu za prvi kvartal, odnosno sa zakašnjenjem od mjesec i pol dana. Takva analitika ne zadovoljava ministra jer su se u tih mjesec i pol dana i dalje događale nepravilnosti za koje nismo znali. Naglašava da od Zavoda želi analitiku koja će odražavati trenutnu situaciju kada se nešto događa. U tom smislu, kaže, dozvoljava tek kašnjenje od 24 sata. Nastavlja jući ministar Hebrang kaže da je novi direktor Zavoda već dosta poduzeo da osigura takav način analitike ali je u postojećoj situaciji to teško realizirati jer kompjuterskog sustava uopće nema, informatizacija potpuno prekinuta, a suradnja s područnim uredima gotovo da i ne postoji. Naime, između područnih ureda i zdravstvenih ustanova uopće nema komunikacije. Besplatni preventivni pregled osiguranika starijih od 45 godina osiguran je ako se taj osiguranik tri godine uzastopno nije javio svom liječniku. Dva su razloga za uvođenje te novine. Prvi je humani da bi se na vrijeme otkrila bolest koja nema simptome (dijabetes, visoki krvni tlak, određene upalne i tumorske bolesti). Drugi je razlog ekonomske naravi jer ako se bolest ranije otkrije njezino liječenje bit će učinkovitije i jeftinije. Analiza je

pokazala da sa 17 milijuna kuna koliko je ove godine izdvojeno za tu namjenu može ostvariti ovaj humani zadatak, zaključio je ministar zdravstva gospodin Hebrang.

Zastupnik **Letica** rekao je da je 78 posto zadovoljan dobivenim odgovorom, ali očekuje da se u roku od 90-tak dana Ministarstvo pojavi u Hrvatskom saboru sa spomenutim materijalom. Smatra da pacijente još više frustrira činjenica ako se ne može osigurati terapijska protuteža dijagnostici nego da nisu dijagnosticirani.

Hrvatska agencija za malo gospodarstvo

Nedavno je osnovana Hrvatska agencija za malo gospodarstvo kojoj je glavna djelatnost poticanje razvoja subjekata malog gospodarstva. S tim u vezi zastupnik **Ivan Drmić (HDZ)** postavio je pitanje ministru gospodarstva, rada i poduzetništva. Zanimalo ga je kada će ova Agencija početi ostvarivati sve programe zbog kojih je ustrojena te kada će biti izabran ravnatelj Agencije. Također ga interesira hoće li doći do promjene u davanju jamstva za kredite poduzetnicima koji imaju dobre programe, ali nedovoljnu kreditnu sposobnost? U prošlom mandatu Vlade, kaže, imali smo priliku vidjeti da su kredite i državna jamstva mogli dobiti samo podobni za koje se znalo da ih neće vratiti - poduzeće Viktor Lenac npr. – ili oni kojima je kreditna sposobnost bila takva da kredite u biti nisu ni trebali.

Vlada je imenovala Upravno vijeće Agencije, a u narednim danima imenovat će i njenog čelnog čovjeka, odgovorio mu je ministar gospodarstva, rada i poduzetništva **Branko Vukelić**. Zadaća i uloga Agencije utvrđena je kroz dva temeljna programa za poticanje poduzetništva i to kroz: izgradnju i poticanje izgradnje poduzetničkih zona te kroz poticanje te razvoj malog te srednjeg poduzetništva. Uloga Agencije svodi se na davanje jamstva poduzetnicima koji nemaju dovoljno svoje imovine kao jamstvo za podizanje poduzetničkog kredita. Zamišljeno je također da Agencija

sudjeluje u formiranju, odnosno osposobljavanju mreže konzultanata tj. ljudi koji će pratiti poduzetnike početnike prilikom izrade elaborata za poduzetnički pothvat i barem kroz prve dvije godine njihova rada. Ministar naglašava da Agencija i sada obavlja svoje poslove. Tako su u tijeku natječaji kroz 42 projekta sadržana u programu poticanja malog i srednjeg poduzetništva, među kojima su i dva već spomenuta – program Jamstva i program Mreže konzultanta, za čije je provođenje nadležna Agencija "Hamag". Agencija će obavljati poslove koji će biti jasno definirani po kriterijima i natječajima, i tu neće biti nikakvih podobnosti već će vrijediti ocjena elaborata i mogućnosti, odnosno nemogućnosti poduzetnika da osigura kredit svojim jamstvima, zaključio je ministar.

Ivan Drmić bio je relativno zadovoljan dobivenim odgovorom te izrazio nadu da će biti sve onako kako je objasnio ministar. Upozorio je situaciju u Slavoniji gdje cijene nekretnina ne vrijede toliko kao u Zagrebu pa je puno teže dobiti jamstvo kod banaka.

Sudbina napuštenih vojnih objekata

U odsutnosti ministra obrane, zastupnik **Krunoslav Markovinović (HDZ)** zatražio je pisani odgovor Ministarstva. Poznato je da djelatnici Ministarstva obrane napuštaju brojne objekte, među kojima su i objekti velike povijesne vrijednosti poput dvorca Kerestinec. Napušteni objekti, spomenici kulture ubrzano propadaju pa je potrebno za njih pronaći hitno rješenje, kaže zastupnik. Interesira ga što Ministarstvo planira učiniti s napuštenim objektima, posebno s dvorcem Kerestinec koji se zajedno sa svojom širom okolicom nalazi u rekreacijskoj zoni prostornog plana Svete Nedjelje.

Remontno brodogradilište Šibenik

Zastupnik **Ante Markov (HSS)** zatražio je odgovor od nazočnog potpredsjednika

Vlade i ujedno ministra zdravstva i socijalne skrbi ili od ministra gospodarstva, rada i poduzetništva. Uvodno je napomenuo da je remontno brodogradilište Šibenik, nekada perjanica servisne i remontne brodogradnje, danas tek tvrtka u stečaju sa 220 radnika koji već četiri mjeseca nisu primili svoju plaću. Remontno brodogradilište Šibenik specijalizirana je tvrtka za remont i servis svih vrsta vojnih, policijskih i ostalih brodova, ali i svih vrsta naoružanja pa se nameće pitanje da li će Vlada RH iskoristiti potencijal tog brodogradilišta i iznimnu, jedinstvenu kvalitetu i stručnost njegovih radnika te konsolidirati tvrtku. Zastupnik podsjeća da je predlagao, pa i sada to čini, da se ova, ali i druge tvrtke koje nemaju najbolju tržišnu perspektivu jer za to Vlada i država nemaju interes, konsolidira na modelu privatnog javnog partnerstva. Na ovaj način bi se izbjegla porazna mogućnost da Hrvatska vojska, MUP i Obalna straža negdje drugdje servisiraju svoja plovila. Zastupnik drži da nema potrebe negdje drugdje servisirati našu ratnu mornaricu i brodove MUP-a i Obalne straže izvan Hrvatske, a Šibenik ima za to potencijal. Zanimalo ga je hoće li Vlada poduzeti spomenute mjere konsolidacije i omogućiti ovoj tvrtki da se konsolidira kroz model privatnog javnog partnerstva, te hoće li operativan centar Obalne straže naći svoje mjesto u Šibeniku?

Ministar gospodarstva, rada i poduzetništva **Branko Vukelić** najavio je skori sastanak na razini tri ministarstva (obrane, financija i gospodarstva, rada i poduzetništva) glede remontnog brodogradilišta. Dodao je zatim da Vlada traži način i model, pa će to i dalje činiti, konsolidiranja ove tvrtke kako bi mogla normalno poslovati. Pri tome Vlada ima u vidu značaj ovog brodogradilišta za Šibenik i šibensko područje. Ukoliko, pak, postoji interes privatnih investitora za model javnog privatnog partnerstva, kroz otvoreni natječaj trebao bi se javiti svatko tko je za to zainteresiran, nudeći svoj model i način suradnje, a Vlada i resorno ministarstvo će dobro razmotriti takve prijedloge.

Zastupnik **Markov** se zahvalio na odgovoru uz konstataciju kako misli da bi Vlada morala poduzeti prvi korak i dati inicijativu za sve koji su zainteresirani da uđu u već spomenuti model privatnog javnog partnerstva. Drži kako u ovom momentu država ima presudnu ulogu, zadaću, obvezu i mogućnost da kroz servisiranje vlastitih potreba, za što na jednoj strani već postoji spremnost ali i mogućnost, riješi ovaj problem. Problem se može riješiti i snažnijim pozivom privatnim ulagačima.

Policijci bez posla

Poznato je da je bivša vlast u protekle četiri godine najurila s posla više od 3000 policajaca kao politički nepodobne osobe, i ostavila bez posla više od 300 kadeta, polaznika Policijske akademije, primijetio je **Branimir Glavaš (HDZ)**. Nije nepoznanica niti to da je prošla vlast na čelu s bivšim ministrom MUP-a (gospodinom Lučinom) organizirala prekvalifikaciju politički podobnih kadrova u policijska zvanja (radi se o nešto manje od 300 ljudi) vođena isključivo političkom podobnosti polaznika te prekvalifikacije. Kao zastupnik, kaže da se svakodnevno suočava s otpuštenim policajcima te da na stotine njih, koji ispunjavaju uvjete za posao, pitaju što će učiniti nova vlast glede njihovog povratka na posao. Susreće se također i s kadetima završene policijske akademije koji traže od MUP-a da ih se zaposli jer ispunjavaju uvjete za obnašanje policijskih zvanja. Zastupnika Glavaša zanima što će se dogoditi s ovih više tisuća otpuštenih policajaca koji imaju uvjete za obnašanje tog posla, a napose s nekoliko stotina završenih policijskih akademaca, i hoće li ti ljudi nauštrb i na teret prekvalificiranih SDP-ovih kadrova ostati bez posla za ove vlasti?

Ministar unutarnjih poslova **Marijan Mlinarić, dr.med.** rekao je kako je osobno kao i njegovi pomoćnici svakodnevno zasut pismima otpuštenih policajaca koji se žele vratiti na posao jer su po godinama i stručnoj spremi još uvijek radno sposobni za rad u MUP-u. U većini slučajeva ti su ljudi bili kroz

cijelo vrijeme sudionici Domovinskog rata, i sada opravdano pitaju zbog čega se ne mogu vratiti na posao. Jednako tako oko 300 mladih koji su završili Policijsku akademiju također već dvije-tri godine bezuspješno traže posao. Spomenuo je i Odluku o pokretanju postupka prekvalifikacije za zanimanje policajac. Tako će 277 lani upisana polaznika – srednjoškolaca – ove godine uspješno završiti program prekvalifikacije, a prema točki 5. kandidat koji uspješno završi program prekvalifikacije zasnovat će radni odnos u MUP-u u svojstvu vježbenika uz obvezan ostanak u službi četiri godine na mjestu rada sukladno potrebama Ministarstva. No, prema europskim standardima MUP još uvijek ima oko 50 policijskih službenika previše na 100.000 stanovnika (Hrvatska ima oko 450 policijskih službenika, a potrebno ih je 400). U postojećoj situaciji mogu se napraviti dvije stvari. Prva je da se od svake od tri grupe nezaposlenih policajaca (otpuštenih, završenih akademaca i prekvalificiranih) uzme po 100 ljudi ili ukupno 300 ljudi jer 600 djelatnika odlazi prirodnom odljevom iz sustava. Na taj bi se način postupno smanjivao broj zaposlenih u Ministarstvu, a ipak bi se svake godine moglo primiti 300 ljudi. Ne preostaje drugo nego kroz slijedećih nekoliko godina, sve dok se ne zaposle svi koji su završili obrazovanje i imaju uvjete za obavljanje posla, ne upisivati nove kandidate u Policijsku akademiju iz građanstva nego samo doškolovati ljude koji su već u sustavu. Morat će, kaže, apelirati na mlade ljude, i one koji su zaslužni, da imaju strpljena glede zapošljavanja naglašavajući da ih se ne može sve u isto vrijeme primiti budući da bi se tako probile financijske mogućnosti Ministarstva.

Zastupnik **Glavaš** nije bio zadovoljan odgovorom jer je ovo razmišljanje, kaže, na jedan kompromiserski način. "Ne možemo osiguravati posao onima koji su ga dobili po političkoj podobnosti SDP-a, i koja im je omogućila prekvalifikaciju iz zvanja tokara i bravara u policajca, a da je istovremeno tisuće ljudi najureno iz policijskih postaja

i MUP-a samo zato što nisu bili politički podobni SDP-u", rekao je zastupnik **Glavaš**. Ujedno je predložio da SDP osnuje zaštitarsku tvrtku i te svoje kadrove u narednom razdoblju u njoj zaposli.

Zaštićeni ribolovno-ekološki pojas

Nedavna Brijunska konferencija o jačanju povjerenja između zemalja nastalih na području SFRJ nije zatvorila nagađanja o tome da će Hrvatska odgoditi primjenu saborske Odluke o proglašenju zaštićenog ribolovno - ekološkog pojasa na Jadranu u listopada ove godine, naveo je **Tonino Picula** (SDP) u uvodu svog pitanja.

Inozemni mediji i neki politički izvori ne kriju da se od Hrvatske očekuje je potpuno odustajanje od te odluke ili barem daljnja odluka o odgodi proglašenja. Pri tome se promovira ideja o zajedničkom korištenju jadranskog, poglavito hrvatskog akvatorija između Italije, Slovenije i Hrvatske kao jedino prihvatljiva opcija ne samo za Sloveniju nego i za EU. Zastupnika interesira hoće li Vlada ustrajati na listopadskom terminu za proglašenje zaštićenog ekološkog ribolovnog pojasa jednako odlučno kao što je HDZ u oporbi beskompromisno inzistirao na proglašenju isključivo gospodarskog pojasa na Jadranu.

Državni tajnik u Ministarstvu vanjskih poslova, **Gordan Bakota** obećao je detaljniji pisani odgovor dodajući još kako će Hrvatska nastaviti pregovarati sa svojim susjedima i partnerima u okvirima europskih modaliteta koji rješavaju ovo pitanje.

Zastupnik **Picula** ustvrdio je da će po primitku pisanog odgovora reći da li je njime zadovoljan. Nedavni istup češkog premijera gospodina Špidla, iako demantiran, unio je stanovite sumnje da će jedan broj članica EU-a (kako malih tako i velikih, a napose novih i starih) pokušati predstaviti svoje nacionalne interese isključivo kao interes EU-a. Stoga bi bilo dobro, kaže, da se vrlo osjetljivo vrijeme do Europskog vijeća na kojem očekujemo kandidacijski sta-

tus za Hrvatsku prepozna kao vrijeme pritiska u kojem će se od Zagreba tražiti ozbiljni ustupci i prije nego počnu službeni pregovori o učlanjenju.

Vodoopskrba i odvodnja

Riječ je zatim dobio zastupnik **Jure Bitunjac** (HDZ). Imao je, kaže, namjeru postaviti pitanje ali sada drži da je ono dosta kompleksno i široko te da uz sav napor bilo kojeg člana Vlade ne bi mogao dobiti odgovarajući odgovor. Stoga je, kaže, odlučio uputiti Saboru inicijativu, a ticala bi se problema vodoopskrbe i odvodnje i vezano s tim određenih financijskih obveza.

Uvoz hrane

Zastupnik **Ivan Kolar** (HSS) svoje je pitanje uputio ministru poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva. Danas vrijednost hrane prodane u maloprodaji iznosi nešto iznad 16 milijardi kuna, a vrijednost uvoza blizu 10 milijardi (1,3 milijuna dolara), što to znači da se gotovo dvije trećine prometa hrane temelji na uvoznim proizvodima, napomenuo je zastupnik. Činjenica je da aktualna Vlada RH ne ograničava ovaj uvoz, pače, još ga dalje potiče. Pritom posebno zabrinjava najava slobodnog uvoza govedine iz praktički svih država Europske unije, a to znači da će biti još veća liberalizacija tog uvoza nego dosad. Razlog – već u proteklom tromjesečju bio je za 25 posto veći uvoz. Zbog enormnog povećanja uvoza poljoprivrednih proizvoda ne samo da direktno upropaštava domaću proizvodnju nego je i gubitak nacionalnog dohotka, upozorava zastupnik. Stoga pita da li su Vlada i resorno ministarstvo svjesni odgovornosti svojih postupaka otvaranja daljnjeg uvoza hrane iz zemalja EU-a (eventualno ugrožavanje zdravlja ljudi te eventualne ekonomske štete u gospodarstvu). Jednako tako interesira ga koje se eventualne protumjere pripremaju u resornom ministarstvu i Vladi kako takvim uvozom ne bi došlo do možebitnih poremećaja.

Ministar poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, **Petar Čobanković** odgovorio je da je Vlada svjesna situacije s kojom je suočena u poljoprivredi. Složio se s tvrdnjom zastupnika da je u ovoj godini došlo do značajnog povećanja uvoza proizvoda, ali istovremeno podsjeća na činjenicu da je Hrvatska, nažalost, u 2004. godinu ušla sa znatno manje proizvoda iz dijela primarne poljoprivredne proizvodnje. Tvrdnju je argumentirao podacima. Tako je u prva tri mjeseca lani vanjsko trgovinska razmjena ili bilanca kod žitarica bila pozitivna za 13 milijuna i 258 tisuća dolara, a u ovoj godini samo kod pšenice u prva tri mjeseca imamo negativnu bilancu od 6 milijuna 380 tisuća dolara. Slična bi se paralela mogla povući i za šećer. Lani je, naime, bila znatno manja proizvodnja šećerne repe kao osnovne sirovine za proizvodnju šećera i dalje za izvoz šećera. U prva tri mjeseca bilanca šećera dosezala je gotovo 16 milijuna dolara, a u ovoj godini ona iznosi 2 milijuna 196 tisuća dolara. Uz probleme koje imamo glede nezadovoljavanja dijela potreba u proizvodnji voća, povrća i slično, i navedene primjere koji su direktna posljedica smanjenja proizvodnje osnovnih poljoprivrednih proizvoda, nemoguće je očekivati da će tijekom ove godine doći do smanjenja uvoza proizvoda, podvlači ministar. Svojim mjerama i aktivnostima Ministarstvo u prvom redu ide u pravcu povećanja proizvodnje, a napose stimuliranja proizvodnje proizvoda kojom sada ne zadovoljavamo naše potrebe. Uz to, tijekom ove godine provest će se temeljito bilanciranje naših potreba i na tom temelju će se kroz politiku potpora i poticaja dalje voditi rješavanje ovog problema. Ministar Čobanković upozorava na činjenicu da od uvođenja mjera zabrane uvoza junadi i junećeg mesa iz zemalja EU-a nije došlo do smanjenja uvoza junadi, žive stoke niti junećeg mesa nego se samo promijenio dobavljač (nije se uvozilo iz zemalja EU-a nego iz nekih drugih država). Također podsjeća da u Hrvatskoj postoje stručna tijela zadužena za praćenje određenih aktivnosti i predlaganje određenih

mjera Ministarstvu, a unutar Ministarstva kojem je na čelu stručni savjet za praćenje BSE-a. Na osnovi određenih prijedloga tog stručnog tijela Ministarstvo će donijeti određene naredbe, rekao je ministar Čobanković te još dodao kako stoji na stanovištu da se nikakvim umjetnim administrativnim mjerama ili nekim drugim mjerama ne može štititi uvoz poljoprivredno-prehrambenih proizvoda.

Zastupnik **Kolar** rekao je kako se nakon zadnje rečenice ministra Čobankovića treba zamisliti nad vođenjem agrarne politike i uopće politike zdravlja ljudi. Zbog višestrukog pojavljivanja BSE-a u tim zemljama moramo se zamisliti kakvu to hranu uvozimo u Hrvatsku.

Javno-privatno partnerstvo

Zastupnik dr. sc. **Tonči Tadić (HSP)** izrazio je svoje ali i zaprepaštenje svojih stranačkih kolega u Klubu odgovorom državnog tajnika u Ministarstvu vanjskih poslova glede ekološko-ribolovne zone na Jadranu. Ustvrdio je zatim da europski kriteriji nisu niti trebaju biti razlog da Hrvatska ne provodi svoje zakone. Bilateralni pregovori sa susjedima mogući su samo o ribolovnim kvotama, a nikakva odgađanja uspostavljanja te zone ne dolaze u obzir. No, njegovo pitanje odnosilo se na "Sunčani Hvar", a naslovio ga je na ministra gospodarstva, rada i poduzetništva. Prema dokumentima EU-a smisao javno-privatnog partnerstva je privatno investiranje u državno vlasništvo, podsjetio je Tadić. U postojećem Zakonu o privatizaciji postoji mogućnost dokapitalizacije da bi se stekla upravljačka prava kroz 51 posto dionica, a to znači da bi trenutno trebalo isplatiti 160 milijuna kuna u "Sunčani Hvar" jer je temeljni kapital "Sunčanog Hvara" 317 milijuna kuna. Međutim, prema ponudi Questus-a koju je prihvatila Vlada, Questus bi trebao uložiti 40 milijuna kuna svog novca i još 185 milijuna kuna kroz pet godina, većinom kroz kredite na teret "Sunčanog Hvara". Pritom Questus računa još i na zaradu na kraju tog procesa. Zastu-

pnik tvrdi da je HSP prvi upozorio da još uvijek ne postoje zakonski preduvjeti za primjenu javno-privatnog partnerstva kao ni za raspisivanje javnog natječaja o tome. Zastupnika je interesiralo kada će javno-privatno partnerstvo biti regulirano posebnim zakonom te koje će uvjete Vlada postaviti u svom javnom natječaju za takvo partnerstvo glede obveza i investiranja privatnog partnera u "Sunčani Hvar" (koja se investicija treba odraditi donosom kapitala, a ne kreditima na teret "Sunčanog Hvara").

Ministar gospodarstva, rada i poduzetništva **Branko Vukelić** odgovorio je da su se nakon 24. travnja i javnog pozivanja svim investitorima zainteresiranima za model javno - privatnog partnerstva na natječaj javile zainteresirane kompanije i fondovi, a Vlada je početkom svibnja podržala javljanje zainteresiranih investitora i s tim u vezi zadužila resorni fond i Ministarstvo da pripreme odgovarajuće akte. Nakon toga Vlada je donijela odluku o izuzimanju iz prodaje dionica društva "Sunčani Hvar" iz državnog portfelja (članak 3. stavak 2.), a Hrvatski fond za privatizaciju zadužen je da raspiše natječaj za razvitak i privatizaciju "Sunčanog Hvara" po modelu javno-privatnog partnerstva. Vlada, dakle, nije donijela nikakvu odluku o prihvaćanju bilo čije ponude i ide na ugovor s nekim izabranim investitorom, naglašava ministar. Nakon izražene interesa za javno-privatno partnerstvo kada je u pitanju "Sunčani Hvar" ide se na konkretan natječaj za koji će uvjete definirati Hrvatski fond za privatizaciju i raspisati taj natječaj. Na taj se natječaj mogu svi javiti, a na kraju će se vidjeti koji to kapital ulaže investitor koji nudi javno-privatno partnerstvo, a napose kako vidi to partnerstvo u budućnosti.

Što se tiče natječaja i javno-privatnog partnerstva zastupnik **Tadić** tvrdi da za to nema uporišta u postojećem zakonodavstvu. Europske države imaju o tome posebne zakone, a postoji i posebni dokument EU-a o javno-privatnom partnerstvu. Rekao je na kraju kako očekuje da se u Hrvatskoj donese poseban zakon te da kod toga sve bude čisto i jasno.

Zaobilaznica Vrbovca

Slijedeće pitanje postavio je zastupnik **Damir Sesvečan (HDZ)**, tražeći odgovor od predstavnika Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka glede projekta izgradnje brze ceste Sveta Helena-Vrbovec, i Bjelovar-Virovitica s odvojkom Gradec-Koprivnica. Zastupnika je, prije svega, zanimalo što je s nastavkom izgradnje dionice Vrbovec-Gradec, tj. zaobilaznice Vrbovca te kada se planira završetak gradnje dionice te ceste u cijeloj dužini.

Odgovarajući na to pitanje državni tajnik u Ministarstvu mora, turizma, prometa i razvitka, **Branko Bačić** napomenuo je da je brza cesta prema Bjelovaru i zaobilaznica oko Vrbovca u planu građenja Hrvatskih cesta. Već je izrađena projektna dokumentacija za spomenutu zaobilaznicu na temelju koje se radi građevinska dozvola. Što se tiče postupka ishodaenja građevinske dozvole u tijeku je, kaže, izvlaštenje zemljišta na toj lokaciji, i u Ministarstvu očekuju da bi raspisivanje natječaja i ishodaenje građevinske dozvole moglo biti riješeno da kraja rujna, odnosno početka listopada ove godine.

Zastupnik **Sesvečan** bio je zadovoljan odgovorom.

Spomenička renta

Ivanka Roksandić (HDZ) podsjetila je na izmjene i dopune Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara iz rujna 2003. godine kojim je utvrđeno da spomeničku rentu plaćaju fizičke i pravne osobe koje obavljaju svoju djelatnost, i to za poslovni prostor koji se nalazi u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno-povijesne cjeline. Prema Zakonu visinu rente svojom odlukom propisuje jedinica lokalne samouprave (gradovi i općine). Zastupnica kaže kako dolazi iz Siska koji je cijeli jedna velika kulturno-povijesna cjelina te pita ministra kulture jesu li gradovi donijeli odluke o visini spomeničke rente te da li se zna da se prihod od te rente (60 posto uplaćuje se korist grada ili općine, a 40 posto u korist državnog proračuna), prije svega,

mora koristiti za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara.

Odgovarajući joj na pitanje, ministar kulture mr. sc. **Božo Biškupić** rekao je da mnogi gradovi još nisu počeli provoditi spomenuti Zakon pa tako niti naplaćivati spomeničku rentu. S primjenom Zakona krenulo se npr. u Zagrebu, Trogiru, Puli, Karlovcu, Gradiškoj, Varaždinu, Požegi, Opatiji i Rijeci, i ima još takvih gradova, dok iz tri grada koji se nalaze npr. na UNESCO-voj listi spomenika kulture (Split, Šibenik i Poreč) o tome nije stigao odgovor u Ministarstvo pa se vjeruje da tamo nije niti počelo s provođenjem zakona. Stoga je ministar iskoristio priliku i pozvao gradska poglavarstva i gradonačelnike gradova koji to do sada nisu učinili da počnu primjenjivati Zakon i što prije naplaćivati spomeničku rentu budući da ona predstavlja vrlo značajan doprinos obnovi spomenika kulture.

Zastupnica **Roksandić** bila je zadovoljna dobivenim odgovorom.

Štetno gorivo na benzinskim crpkama

INA, OMV ali i drugi isporučitelji nafnih derivata (Eurosupera, Eurodizela) isporučuju štetno gorivo, točnije gorivo s izuzetno velikim količinama sumpora, pa je u skoro vrijeme moguće očekivati na desetke tisuća vozila koja će se morati riješiti čađi iz motora, primijetio je **Damir Kajin (IDS)**. Hrvatska je usvojila normu o kvaliteti goriva koja odstupa od zapadnoeuropskih standarda, a sve kako bi se pogodovalo INI, jer zapadnoeuropske norme preporučuju znatno manje količine sumpora kako uostalom i preporučuju proizvođači automobila. Jednom riječju gorivo koje se može kupiti na našim benzinskim crpkama u ovom času odstupa cijelo jedno desetljeće za kvalitetom goriva kojega možemo kupiti na zapadnoeuropskim benzinskim crpkama. Novi automobili npr. ne trpe Eurosuper 95 s više od 50 mg/kg sumpora, ali takvog goriva nema niti na jednoj benzinskoj crpki u Hrvatskoj. S tim u vezi Kajina je interesiralo što kani u takvoj situaciji učiniti nadležni državni inspektorat

budući da je jedan od razloga privatizacije INE, između ostalog, bila i modernizacija naših rafinerija. Kroz cijenu goriva građani plaćaju PDV pa onda valjda imaju pravo zahtijevati da im se tako često ne kvare nove vrste automobila.

Ako gorivo koje se prodaje na benzinskim crpkama ne odgovara postojećim našim propisima tada bi svoj dio posla trebao odraditi Državni inspektorat, odgovorio je ministar gospodarstva, rada i poduzetništva **Branko Vukelić**. Slaže se da INA proizvodi gorivo koje ne zadovoljava europske standarde i otuda opredjeljenje Vlade kao većinskog vlasnika u INI, ali i INI-nog strateškog partnera MOL-a da se krene s modernizacijom naših rafinerija uvođenjem tehnoloških procesa koji će zadovoljiti europske standarde glede količine sumpora u gorivu. Na sljedećoj sjednici Vlade RH bit će i zahtjev za odobravanjem zaduženja za modernizaciju naših rafinerija jer je do sada jako malo toga učinjeno na tom području. U INI-im programima sadržana je i modernizacija naših rafinerija, naglasio je ministar, te dodao kako je zapravo riječ o strateškom ulaganju u INI. U suprotnom već od slijedeće godine neće biti moguće koristiti to gorivo s obzirom na potrebu usklađivanja sa standardima EU-a, zaključio je Vukelić.

Ako se za ovu svrhu treba financijski zadužiti tada nije trebalo pred godinu ili dvije dana prodati INU, komentirao je Damir Kajin. Podsjeća da je problem goriva s pretjeranom količinom sumpora dosegao vrhunac prije nekoliko godina kada Renault nije htio isporučivati svoja vozila autosalonima u Hrvatskoj. Građani, pak, koji ne mogu dokazati da se kvar dogodio zbog kupljenog goriva na nekoj benzinskoj crpki sami moraju platiti kvar. Gorivo za automobile ne odgovara preporukama autoindustrije, vozila se kvare i pitanje je samo u kojem će se roku to dogoditi, zaključio je zastupnik i o tome zatražio pisani odgovor.

Projektna dokumentacija za dionicu ceste Županja-Gunja

U odsutnosti ministra mora, turizma, prometa i razvitka, zastupnica **Ruža**

Lelić (HDZ) svoje je pitanje uputila državnom tajniku Ministarstva, a u svezi s izradom projektne dokumentacije za dionicu ceste Županja-Gunja. Uvodno je podsjetila na polugodišnje Izvješće o tijeku ostvarivanja zajma Europske investicijske banke iz Luksemburga zaključno sa 31. prosinca 2003. te načinu trošenja kreditnih sredstava koja su Hrvatske ceste podnijele Hrvatskom saboru. Tu se, među ostalim, kaže da je u tijeku izrada projektne dokumentacije za dionicu ceste od Županje do Gunje. Otvaranje međunarodnog graničnog prijelaza Gunja ta je cesta postala znatno frekventnija, a time i opterećenija, napominje zastupnica, i dodaje kako je samo lani preko ovog graničnog prijelaza prešlo 478 tisuća osobnih automobila, 41 tisuću teretnih te gotovo 2 milijuna fizičkih osoba. Zastupnicu je zanimalo je li gotova projektna dokumentacija i jesu li pritom uvaženi upiti i primjedbe Uprave za ceste Vukovarsko-srijemske županije, a osobito primjedba da se izradi obilaznica mjesta Gunja u duljini 2,7 km. Zastupnica podsjeća da je naselje Gunja sa oko 5000 stanovnika jedno od najvećih naselja u županiji, te da cesta prolazi pored same škole gdje se stvaraju velike kolone teretnih i drugih vozila koja čekaju granični prijelaz. Time se, dakako, ugrožava sigurnost djece. Ako je spomenuti upit i primjedba uvažena kada se može očekivati početak radova na spomenutoj obilaznici, pitala je zastupnica.

Dionica ceste Županja-Posavski Podgajci-Gunja u duljini od 28 km nalazi se u programu obnove državnih cesta, i oslonjena je na sredstva iz zajma Europske investicijske banke, podvukao je državni tajnik u Ministarstvu mora, turizma, prometa i razvitka **Branko Bačić**. Prema programima održavanja državnih cesta završen je projekt spomenute ceste te se planira ishođenje građevinske dozvole i davanja suglasnosti banke na taj program, a zatim i raspisivanje natječaja i započinjanje radova početkom iduće godine. No, ovaj je program oslonjen na studiju isplativosti, a u samom projektu nije predviđena obilaznica Gunje, kaže gospodin

Bačić. Dakle, 28 kilometra duga cesta od Županje do Gunje ide u rekonstrukciju (vrijednost radova je 41 milijun kuna), u tijeku je ishođenje građevinske dozvole, a na temelju izrađene projektne dokumentacije krenulo bi se u raspisivanje natječaja i kako se očekuje početkom iduće godine krenulo bi se s početkom radova, ponovio je državni tajnik u Ministarstvu. A zbog opravdanih razloga (kamionski prijevoz i prijevoz putnik i osobnih vozila) spomenuta će se zaobilaznica uvrstiti u program rekonstrukcije i obnove državnih cesta, zaključio je gospodin **Bačić**. Zastupnica **Lelić** izrazila je zadovoljstvo dobivenim odgovorom.

Zapošljavanje hrvatskih branitelja

Zastupnica **Nevenka Majdenić (HDZ)** zatražila je od potpredsjednice Vlade RH odgovor u vezi sa zapošljavanjem hrvatskih branitelja. Naime, poznat je stav i politika Vlade u cilju poboljšanja položaja hrvatskih branitelja, odnosno zaštite njihovih prava i čuvanja njihovog dostojanstva. S obzirom na njihov neprocjenjiv doprinos uspostavi i očuvanju neovisne i samostalne Hrvatske zaslužuju, kaže, pravo na aktivno sudjelovanje u gospodarskom životu Republike Hrvatske, te osiguravanje financijske sigurnosti za njih i članove njihovih obitelji. Jedan od glavnih uvjeta za to je njihovo zapošljavanje pa zastupnicu interesira što će Vlada pored već donesenih mjera za zapošljavanje hrvatskih branitelja poduzeti, odnosno hoće li donijeti neke nove mjere da se smanji još uvijek relativno visok broj nezaposlenih hrvatskih branitelja.

Nažalost, još uvijek među nezaposlenima bilježimo više od 27 tisuća nezaposlenih hrvatskih branitelja, podvukla je potpredsjednica Vlade i ministrica obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti **Jadranka Kosor**. Ministarstvo je u sklopu gospodarskih mjera aktualne Vlade već poduzelo neke korake u tom smislu i vjeruje da će neke od tih mjera vrlo brzo dati rezultate. U tom smislu Ministarstvo na čijem je ona

čelu i Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva potpisali su jedan važan sporazum o kreditiranju malog i srednjeg poduzetništva. U nastavku gospođa **Kosor** podsjetila je na neke postojeće mjere ali ukazala i na neke nove mjere vezane uz zapošljavanje naših branitelja. Tako je spomenula mjere stručnog osposobljavanja za poznatog poslodavca, ali i za onoga nepoznatog. Kao osobito važno istakla je kreditiranje malog i srednjeg poduzetništva, a u okviru kojeg će Ministarstvo kojem je na čelu subvencionirati kamatnu stopu do iznosa od 2 posto na kredite za poduzetnike početnike ili one koji razvijaju već početnu djelatnost. Kredite sa subvencioniranom kamatom mogli bi ciljano koristiti hrvatski branitelji, odnosno djeca hrvatskih branitelja te druge pravne i fizičke osobe koje zapošljavaju ili će zaposliti veći broj hrvatskih branitelja. U nastavku ministrica je spomenula još jednu mjeru, a to je poticanje osnivanja zadruge hrvatskih branitelja na temelju dosadašnjih dobrih iskustava, pa je u tom smislu upozorila na nedavno potpisan jedan takav ugovor sa zadrugom kakva postoji u Samoboru i uspješno radi. Kao novu mjeru spomenula je potporu pojedinačnim projektima (potpora vrijedna 2 milijuna 300 tisuća kuna). Ako ta pilot mjera u ovoj godini bude dala dobre rezultate tada je sasvim sigurno da će se ona proširiti i na slijedeću proračunsku godinu.

Zastupnica **Majdenić** zahvalila je ministrici na iscrpnom odgovoru te rekla kako je sigurna da su odgovorom zadovoljni i naši branitelji.

Sankcioniranje zločina u Vukovaru

Predmet pitanja kojeg je **Petar Mlinarić (HDZ)** uputio ministrici pravosuđa je nekažnjen ratni zločin počinjen nad Hrvatima u Vukovaru u jesen 1991. godine. Hrvatski povratnici u Vukovar žele, kaže, nakon 13 godina znati što je s kažnjavanjem ratnih zločina počinjenih 1991. u srbijanskoj agresiji na taj grad. Poznato je da Vukovar broji oko tri tisuće žrtava Domovinskog rata, zna

se za likvidacije na Ovčari, za mučenja i ubojstva na Veleprometu, za odvođenje Vukovaraca u koncentracijske logore po Srbiji, ali se i dalje ne zna gdje su zločinci. Vukovarska trojka (Radić, Mrkšić, Šljivančanin) sjedi u Haagu i Vukovarci vjeruju da će kao naredbodavci napada na Vukovar, njegova razaranja i ubijanja ljudi dobiti zasluženu kaznu, ali nisu samo oni poubijali tri tisuće ljudi. Što je s izvršiteljima zločina koji su okrvavili ruke ubivši 260 Hrvata na Ovčari? Suđenje za Ovčaru u Beogradu, koliko se do sada vidi, slični na farsu jer nitko od šestorice optuženih ili 20-tak saslušanih svjedoka navodno nema pojma o Ovčari. Zločin je počinjen nad Hrvatima i 13 godina nakon rata i još su nekažnjeni krivci koji se slobodno šetaju po Srbiji, a ima ih i u Vukovaru. Hrvati iz Vukovara s pravom očekuju da se krivci za te stravične zločine iz 1991. kazne kako bi se život u tom gradu mogao nastaviti u manjoj mjeri opterećen tim neriješenim pitanjem do kojeg ni suživot Hrvata i Srba ne može krenuti u pravom smjeru. Zastupnika interesira kada će početi sankcioniranje zločinaca koji su počinili zločine u Vukovaru 1991. godine, a koji se trenutno nalaze u Srbiji Crnoj Gori ili slobodno šetaju ulicama Vukovara?

Kada je riječ o sankcioniranju ratnih zločina počinjenih protiv Hrvata u Vukovaru prema podacima Državnog odvjetništva RH i Županijskog suda u Vukovaru od 1991. do 11. ožujka 2004. pokrenut je kazneni postupak za ratne zločine protiv 489 osoba, a istraga je u tijeku protiv 88 osoba, odgovorila je ministrica pravosuđa **Vesna Škare-Ožbolt**. Ukupno je optuženo 179 osoba, a protiv 127 osoba u tijeku je kazneni postupak pred Županijskim sudom u Vukovaru (radi se o predmetima o kojima još nije donesena pravomoćna presuda). Pravomoćno

je osuđeno ukupno 40 osoba za ratne zločine počinjene na području Vukovara, a protiv 32 osobe donesene su oslobađajuće presude. Počelo je i suđenje u Beogradu za ratni zločin počinjen na Ovčari, a optužnica je proširena na još 11 osoba pa ih je ukupno 18 na optuženičkoj klupi u Beogradu. Ministrica je dodala kako nema namjeru davati bilo kakve kvalifikacije o tom suđenju te da se čeka presuda. Rekla je zatim da je Županijsko državno odvjetništvo u Vukovaru nakon dovršene istrage podiglo optužnicu protiv 10 osoba za pokolj u Vukovaru i to protiv generala JNA: Veljka Kadijevića, Blagoja Adžića, Zvonka Jurjevića, Božidara Stevanovića, Živote Panića, a napose Mrškića, Radića, Šljivančanina, Vojislava Šešelja i Gorana Hadžića, i ti su postupci u tijeku pred spomenutim sudom. Jednako tako Državno odvjetništvo zatražilo je njihovo proceuiranje i na Haaškom sudu, zaključila je ministrica **Škare-Ožbolt**, a zastupnik **Petar Mlinarić** rekao kako je tek djelomično zadovoljan odgovorom. Ujedno je izrazio nadu da će ministrica izvaditi sve predmete koje su logoraši po izlasku iz logora dali 1992. policiji, a osobno će biti zadovoljniji kada svi zločinci koji još šetaju Vukovarom budu sankcionirani.

Povrat duga hrvatskim braniteljima

Posljednje pitanje postavio je **Tomislav Čuljak (HDZ)**, a uputio ga je ministrici obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti. Zastupnik tvrdi da je svakodnevno primajući građane primao u najvećem broju hrvatske branitelje. Najčešće su ga, kaže, pitali kada bi se moglo krenuti s isplatom duga braniteljima, zapravo obvezom koja se vuče već više godina.

Brojna pisma u tom smislu dolaze i u Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, odgovorila mu je ministrica **Jadranka Kosor** te dodala kako se upravo radi jedna detaljna analiza o tome. Dosad je odgovoreno na više od tri tisuće pisama. Pojasnila je zatim da se radi zapravo o jednom dugu iz 1997. godine prema tada važećem zakonu. Do sada tj. od 1. siječnja 1998. sve do danas obavlja se isplata duga samo hrvatskim braniteljima (vezano uz njihove mirovine) koji su tužili državu, odnosno Ministarstvo sudu. Presude su naravno bile u korist hrvatskih branitelja i tu se išlo s isplata. Za ovu proračunsku godinu Vlada RH je za vraćanje duga osigurala 149 milijuna kuna, obrada dokumentacije je počela i u područnim službama Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, a prve isplate, kako je najavila, kreću u lipnju, dakaako za predmete koji su obrađeni. Prema podacima s kojima raspolaže, kaže, da je obrađeno oko 2000 predmeta, a nešto više od 7000 obradit će se tijekom lipnja nakon čega će krenuti isplate (tijekom srpnja i kolovoza). Tako se ispunjavaju obećanja aktualne Vlade, zaključila je ministrica Kosor, a zastupnik **Čuljak** rekao da je zadovoljan odgovorom te da vjeruje kako može zahvaliti u ime svih hrvatskih branitelja na slijedećoj potpori koju će dobiti naši branitelji.

Vlada duguje jedan odgovor

Na kraju je predsjednik Hrvatskog sabora **Vladimir Šeks** obavijestio još da Vlada RH nije u propisanom roku dostavila odgovor na zastupničko pitanje Slavka Linića pa je zamolio da to učini u roku od osam dana.

Đ.K.; J.Š.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O FONDU HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI

Gospodarsko integriranje hrvatskih branitelja

Predlagatelj zakona je Vlada Republike Hrvatske.

Kod utvrđivanja dnevnog reda prihvaćena je primjena hitnog postupka kod donošenja ovog zakona.

Amandmane je podnio Odbor za zakonodavstvo i Vlada RH.

Donošenjem ovog Zakona, prvenstveno jasnom definicijom statusa Fonda olakšava se način poslovanja, izvješćivanja o poslovanju i financijsko prikazivanje rezultata, postiže se bolja zaštita imovine Fonda ne samo drugačijim limitima ulaganja, već i neposrednim nadzorom Komisije za vrijednosne papire, jasno i nedvosmisleno definira se položaj Društva za upravljanje i Depozitne banke kao i njihovi međusobni odnosi, nije moguća transformacija u niži organizacijski oblik Fonda, tj. u zatvoreni fond.

Konačno, Vlada će moći bolje svoja osnivačka prava i dužnosti u ime Republike Hrvatske postići ne samo kod distribucije zarade Fonda u prve tri godine, već i kod eventualne likvidacije Fonda po isteku roka od tri godine od osnivanja.

Predlaže se donošenje izmjena Zakona po hitnom postupku, jer postojeći Zakon ne omogućava donošenje Statuta Fonda i s tim povezanih pravilnika, uredbi ili odluka koje moraju urediti tehničko funkcioniranje Fonda. S obzirom na sve navedeno, a uzimajući u obzir interes Hrvatske, predlaže se donošenje Zakona po hitnom postupku.

Zastupnici Hrvatskoga sabora u hitnom postupku većinom glasova donijeli su Zakon o izmjenama i dopu-

nama Zakona o Fondu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, u tekstu kako ga je predložio predlagatelj, zajedno s prihvaćenim amandmanima.

O PRIJEDLOGU

U prikazu ovog Prijedloga poslužili smo se uvodnim izlaganjem predstavnika predlagatelja, državnog tajnika u Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, **Tomislava Ivića**.

Rekao je da na postojeći Zakon o Fondu hrvatskih branitelja koji je usvojen u listopadu prošle godine postoje ozbiljne primjedbe i zamjerke struke na pojedine odredbe i to prije svega Komisije za vrijednosne papire, Hrvatskog fonda za privatizaciju i Ministarstva financija, koje su usmjerene na tri stvari. Postojećim Zakonom nije definirano je li riječ o otvorenom ili zatvorenom fondu, pa zbog toga nije moguće donijeti ni provedbene akte.

Nadalje, postojećim Zakonom nije moguć kvalitetan i stručan nadzor s obzirom na to da cjelokupan nadzor nad poslovanjem Fonda provodi jedino Upravni odbor Fonda. Kako Fond po definiciji postoji na novčanom tržištu i tržištu kapitala, Upravni odbor na sebe preuzima ulogu Hrvatske narodne banke i Komisije za vrijednosne papire koje su zadužene za nadzor poslovanja sudionika financijskih tržišta i koje najbolje poznaju zakonske odredbe i način funkcioniranja ovakvih institucija.

”Ono što je možda najvažnije, financijsko izvješćivanje članova Fonda i Vlade RH po postojećem Zakonu ne može se

napraviti na objektivan način, kao ni prikazati stanje imovine, obveza i neto imovine Fonda iz čega svatko zainteresiran može ocijeniti rezultat poslovanja Fonda”.

Ivić naglašava da Zakon mora omogućiti primjenu međunarodnih računovodstvenih standarda i nezavisnu reviziju u cilju pravilnog vrednovanja imovine Fonda.

Dakle, nedefinirani status Fonda u postojećem Zakonu ne omogućava primjenu niti jednog od postojećih obrazaca financijskog izvješćivanja kada su u pitanju investicijski fondovi kao što je ovaj.

To su tri osnovna razloga zbog kojih se predlažu izmjene postojećeg Zakona. Državni tajnik ističe da za provedbu i izmjenu ovog Zakona nisu potrebna nikakva dodatna sredstva. S izmjenama Zakona su upoznate i udruge iz Domovinskog rata koje nemaju značajnijih primjedbi na Prijedlog izmjena i one su podržale ovaj Prijedlog.

RADNA TIJELA

Odbor za zakonodavstvo podupire donošenje ovoga Zakona i ne protivi se prijedlogu predlagatelja da se ovaj Zakon donese po hitnom postupku.

Odbor za financije i državni proračun raspravljao je o predmetnom zakonu kao zainteresirano radno tijelo. U uvodnom izlaganju predstavnik predlagatelja istaknuo je kako će se donošenjem predloženog Zakona osigurati bolja zaštita imovine Fonda drugačijim limitima ulaganja, te uvođenjem neposrednog nadzora Komisije za vrijednosne papire Republike Hrvatske.

Ujedno će se jasnim definiranjem statusa Fonda kao otvorenog investicijskog fonda olakšati način njegova poslovanja, izvješćivanja o poslovanju, te financijsko prikazivanje rezultata. Značajnu izmjenu predstavlja odredba kojom se, propisivanjem zabrane preoblikovanja Fonda u zatvoreni investicijski fond ili u bilo koju drugu pravnu osobu, štite interesi članova Fonda.

Jasnim definiranjem položaja i međusobnih odnosa Društva za upravljanje Fondom i depozitarne banke osigurava se transparentnije računanje vrijednosti imovine Fonda. Ujedno se predloženim izmjenama kriterija kada Fond ide u likvidaciju i kada Vlada RH donosi takvu odluku osigurava, u slučaju tzv. "opadajućeg fonda", zaštita vrijednosti udjela preostalih članova Fonda, tj. onih koji još nisu podnijeli svoje udjele društvu za upravljanje na otkup.

Donošenjem predloženog Zakona osigurat će se bolja zaštita imovine Fonda drugačijim limitima ulaganja, te uvođenjem neposrednog nadzora Komisije za vrijednosne papire Republike Hrvatske.

Odbor je jednoglasno podržao Prijedlog Vlade RH da se, sukladno članku 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora, predloženi zakon donese po hitnom postupku.

Odbor je jednoglasno odlučio predložiti Hrvatskom saboru donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Fondu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

Odbor za ratne veterane razmotrio je ovaj Prijedlog zakona i ne protivi se donošenju Zakona po hitnom postupku. Odbor je raspravu proveo u svojstvu matičnog radnog tijela, a na sjednici Odbora bili su nazočni predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata.

Fond definiran kao otvoreni investicijski fond

Smisao nadopuna i izmjena Zakona, prema riječima predlagatelja, je u njegovom poboljšanju. Omogućit će se donošenje provedbenih akata (Statuta, Pravilnika i odluka), kvalitetnije se propisuje nadzor nad poslovanjem Fonda, gdje se pored Upravnog odbora uvodi i Komisija za vrijednosne papire, te preglednije i kvalitetnije financijsko izvješćivanje o poslovanju Fonda koncem godine. Fond se definira kao otvoreni financijski fond i nema svojstvo pravne osobe što je do sada u Zakonu bio slučaj.

Iznijeto je da će Vlada RH u svojim amandmanima izmijeniti neke članke Konačnog prijedloga zakona (članak 19. i članak 24.), u kojima su uočene neke nelogičnosti i nepravilnosti.

Nazočni predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata uglavnom su pozdravili predložene izmjene i dopune. Osnovno je po njihovom mišljenju neponavljanje grešaka iz kuponske privatizacije, te ostavljanje dovoljno vremena da Fond postane likvidan čime bi on ostvario svoju svrhu. Treba poraditi na tome da se iz što većeg broja državnih trgovačkih društava koja će se tek privatizirati dio sredstava rezervira i prenese u braniteljski Fond. Neki predstavnici udruga predlagali su da se dobit ostvarena poslovanjem Fonda ne opozuje, kako je to riješeno u važećem Zakonu, da se izvrši drugačija raspodjela neto dobiti od ulaganja, te se skрати vremenski rok nakon kojeg se imovina Fonda može prenijeti na članove s tri na godinu dana.

Članovi Odbora podržali su predložene izmjene i dopune Zakona uz napomenu da Vlada RH mora konačno utvrditi broj hrvatskih branitelja te mjerila prema kojima će se utvrditi broj pojedinačnih udjela po članu Fonda u rokovima koji su predloženi.

Nakon provedene rasprave, Odbor je jednoglasno donio slijedeći Zaključak: Predlaže se Hrvatskom saboru donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Fondu hrvatskih branitelja

iz Domovinskoga rata i članova njihovih obitelji u tekstu kako ga je preložila Vlada RH.

AMANDMANI

Na tekst Konačnog prijedloga Odbor podnosi slijedeće amandmane:

Prvi amandman je na članak 21. i glasi: "U članku 21. u izmijenjenom stavku 2. članka 25. riječ: "propisati" zamjenjuje se riječju: "donijeti".

Drugi amandman je na članak 23. i glasi: "U članku 23. u izmijenjenom članku 28. iza riječi: "u skladu" dodaju se riječi: "sa zakonima i drugim propisima te".

Treći amandman je na članak 24. i glasi: "U članku 24. u izmijenjenom članku 29. brojka: "1/3" zamjenjuju se riječju: "trećina" u odgovarajućem padežu.

Četvrti amandman je na članak 30. i glasi: "U članku 30. u dodanom članku 35. a ispred riječi "Zakona" dodaje se riječ: "ovoga".

Peti amandman je na članak 31. i glasi: U članku 31. riječ: "izmjene" zamjenjuje se riječima: "stupanja na snagu ovoga".

Obrazloženje za ove amandmane je da se time pravno i nomotehnički uređuje izričaj.

Vlada RH na Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Fondu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, podnosi slijedeće amandmane:

Prvi amandman je na članak 19., koji se mijenja i glasi: "Članak 23. mijenja se i glasi: Godišnja naknada Društvu za upravljanje Fondom može iznositi najviše 0,5% od ukupne vrijednosti imovine Fonda, a računa se sukladno Statutu. Društvo za upravljanje Fondom će iz naknade za upravljanje pokriti sve troškove upravljanja Fondom".

Obrazloženje je slijedeće: Konačnim prijedlogom zakona predviđena je izmjena stavaka 1, 2, 3. i 4. članka 23. Zakona, budući da se člankom 5. postojećeg Zakona već regulira način da se Statutom uređuje osnovica za izračunavanje naknade Društva za upravljanje

nje Fondom koji će se platiti iz imovine Fonda, a člankom 8. propisuje da Upravni odbor donosi Statut Fonda, uz prethodnu suglasnost Vlade RH. Sukladno tome predlaže se urediti cijeli članak 23. Zakona.

Drugi amandman je na članak 24. U članku 24. stavku 2. riječi: "Vlada će posebnom uredbom utvrditi namjenu ovog dijela neto dobiti" zamjenjuju se riječima: "Upravni odbor će u suglasnosti s Vladom RH posebnom odlukom utvrditi namjenu ovog dijela dobiti". Obrazloženje je slijedeće: Vlada RH daje suglasnost na Statut Fonda koji predlaže i donosi Upravni odbor. Analogno tom zakonskom rješenju, predložena je izmjena u članku 24. stavku 2. Konačnog prijedloga zakona.

RASPRAVA

Nakon uvodnog obraćanja u ime predlagatelja, državnog tajnika u Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, **Tomislava Ivića**, zastupnicima se u ime matičnog Odbora za ratne veterane obratio **Vlado Jukić**, podnijevši izvješće Odbora.

Utvrđiti broj branitelja

Potom je uslijedila rasprava po klubovima zastupnika. U ime Kluba zastupnika IDS-a govorila je **Dorotea Pešić-Bukovac (IDS)**. Smatra da je bilo potrebno prije stavljanja zakona u proceduru provesti širu raspravu i uključiti one kojih se to najviše tiče, same branitelje. Naime, postavlja se pitanje evidencije hrvatskih branitelja, jer ne postoji registar hrvatskih branitelja, pa se tako barata s raznim brojkama. Točan broj važan je upravo radi pravilne raspodjele bilo dionica ili nečeg drugoga kroz sami Fond.

Dakle, drugi problem koji tišti braniteljsku populaciju je kako provesti pravednu raspodjelu.

Što se tiče samog Fonda, treba povećati računa oko unutrašnjeg ustroja, jer branitelji smatraju da nisu dovoljno zastupljeni u upravljačkim strukturama Fonda.

"Mislim da su se trebale udruge branitelja više uključiti u sve to, tako da bi zaista jednom napravili pravednu raspodjelu i završili proces registracije branitelja".

Josip Đakić (HDZ) javio se za ispravak navoda kolegice Bukovac da branitelji nisu zastupljeni u upravnim tijelima. Drži da je navod netočan, jer su 4 udruge, tj. koordinacija braniteljskih udruga predložila 4 člana Upravnom odboru, što je većina, kojom je braniteljska populacija zastupljena u Upravnom odboru koji broji 7 članova.

Rekao je da se ovim zakonom baš definira vrijeme do kada se treba ustanoviti točan broj branitelja, a oni će biti ustanovljeni po evidencijama uprava za obranu Ministarstva obrane, koje barataju najtočnijim podacima, a najkompetentnije su da govore o tome tko je hrvatski branitelj.

Poboljšanje teksta postojećeg Zakona

U ime Kluba zastupnika HSS-a govorio je **Zdenko Haramija (HSS)**. Podsjetio je da su Zakon o Fondu hrvatskih branitelja predložili zastupnik SDP-a Pavle Kalinić i zastupnik HSS-a Stjepan Živković 22. siječnja 2003. godine.

Glavni motiv predlaganja tog zakona bio je prvenstveno omogućavanje hrvatskim braniteljima i članovima njihovih obitelji da uživaju sveukupna prava koja su sadržana u pravu na dionice, te da se na nestabilnom tržištu vrijednosnih papira očuva vrijednost dodijeljenih dionica. Temeljni kapital Fonda sastojao bi se od prijenosa 7% dionica Hrvatskog Telecoma, HEP-a i INE, a nakon provedene privatizacije i prijenosa 7% dionica HRT-a, HŽ-a, Hrvatskih cesta, Hrvatskih šuma, kao i drugih dionica manjih tvrtki iz portfelja RH. Predloženi zakon Sabor je usvojio 1. listopada 2003. godine, stupio je na snagu 25. listopada 2003. godine.

Sada Vlada predlaže izmjene i dopune tog zakona. Klub zastupnika HSS-a podržava predmetne izmjene i dopune, koje smatra poboljšanjem teksta zakona. Naime, ovim izmjenama jasno se

naznačuje da je Fond u kategoriji otvorenih investicijskih fondova, te da nema svojstvo pravne osobe. Ubuduće će sve poslove vezano uz vrijednosne papire iz svog portfelja obvezno obavljati na burzi, dok će nadzor nad poslovanjem Fonda obavljati Komisija za vrijednosne papire, čime će se postići transparentnija i kvalitetnija kontrola financijskog poslovanja Fonda.

Izmjenama i dopunama Fondu se zabranjuje ulaganje u nekretnine kao i kreditno zaduživanje na tržištu novca, a što bi potencijalno moglo dovesti do obezvređivanja vrijednosti dionica.

Osnovni cilj Fonda je da se dionice branitelja Domovinskog rata i članova njihovih obitelji ne obezvređuju. Slijedom toga ovim izmjenama i dopunama Fondu se zabranjuje ulaganje u nekretnine kao i kreditno zaduživanje na tržištu novca, a što bi potencijalno moglo dovesti do obezvređivanja vrijednosti dionica, te samim time nestajanja razloga zbog kojega je Fond osnovan.

Zastupnik napominje da su udruge proizašle iz Domovinskog rata preko svojih predstavnika uglavnom podržale predložene izmjene i dopune, "iz razloga što ocjenjuju da predložene izmjene daju dopunska sigurnosna uporišta da do obezvređivanja dionica neće doći". Iz svih tih razloga Klub zastupnika HSS-a podržava ovaj Prijedlog zakona.

Transparentno izvješćivanje o poslovanju

U ime Kluba zastupnika HDZ-a govorio je **Josip Đakić (HDZ)**. Rekao je da njegov Klub podržava ove izmjene i dopune, iz razloga što se njima otklapanju nedostaci iz postojećeg zakona. "Prava hrvatskih branitelja sigurno se reguliraju na dobar način za svu populaciju hrvatskih branitelja".

Naime, izmjenama i dopunama omogućuje se donošenje provedbenih akata

što nije regulirano dosadašnjim zakonom, kvalitetan stručan nadzor i financijsko izvješćivanje kako članova Fonda tako i Vlade RH.

Naglašava da se izmjenama i dopunama jasnije definira status Fonda, oglašava se način poslovanja, izvješćivanje o poslovanju i financijsko prikazivanje rezultata, postiže se bolja zaštita imovine Fonda, ne samo drugačijim limitima ulaganja, već i neposrednim nadzorom Komisije za vrijednosne papire. Isto tako, nije moguća transformacija u niži organizacijski oblik Fonda, tj. zatvoreni fond.

Moguć konsenzus

U ime Kluba zastupnika SDP-a govorio je **Ivica Pančić (SDP)**. Rekao je da je postojeći zakon donesen konsenzusom svih saborskih zastupnika, i stoga nema razloga da i ove izmjene na isti način ne budu prihvaćene.

Smatra da se svi slažu u jednome, da podjela dionica javnih poduzeća treba biti "krajnje poštena i transparentna".

Mišljenja je da su dvije trećine predloženih izmjena zakona "čisto kozmetičke prirode", tj. radi se o izričajnim promjenama za koje drži da su nepotrebne promjene. No, trećina izmjena je sadržajna, njima se određuje djelokrug rada Fonda, što bi trebalo pridonijeti njegovoj stabilnosti.

Naglašava da ipak ovaj Prijedlog ograničava u određenoj mjeri ovlasti postojećeg Upravnog odbora, u kojem je većina članova, njih četvero, predstavnici udruga iz Domovinskog rata. Povećane su ovlasti Komisiji za vrijednosne papire, a produženi su rokovi za donošenje svih potrebnih akata za normalno funkcioniranje ovoga zakona.

"Međutim, udruge su se sa svim ovim usuglasile, tako da one snose i dio odgovornosti za ono što će se dalje događati s Fondom". Dodaje da se loša iskustva Hrvatskog domovinskog fonda ne smiju ponoviti.

"Isto tako treba jasno reći da se ne smiju stvarati iluzije kod hrvatskih branitelja da će dionice koje budu dobili u nekom doglednom roku riješiti sve nji-

hove egzistencijalne probleme". U ovom trenutku nitko ne može reći o kojoj vrijednosti ukupno se radi i koja će pojedinačna vrijednost tih dionica biti.

Zaključio je da Klub zastupnika SDP-a podržava ove izmjene zakona. "Nema nekih velikih razloga za sumnju u dobre namjere, a zadaća svih nas je da pratimo provedbu ovoga, ukazujemo na nepravilnosti i u hodu ih otklanjamo".

U Upravi Fonda većina predstavnici branitelja

U ime Kluba zastupnika HSP-a govorio je **Vlado Jukić (HSP)**. Rekao je da je donošenje ovog zakona najveći događaj u korist hrvatskih branitelja od donošenja prvog Zakona o pravima hrvatskih branitelja. Podsjetio je da su svi zakoni o pravima hrvatskih branitelja predviđali u svojim odredbama dodjelu dionica hrvatskih braniteljima. Međutim, naglašava da je uvijek bilo otpora provedbi tih zakonskih odredbi, a da se tome ne treba čuditi, jer se radi o dionicama značajnih poduzeća, trgovačkih društava, iznosi su veliki, a radi se i o nekoliko stotina tisuća hrvatskih branitelja.

Neosporno je da svi predstavnici udruga proisteklih iz Domovinskog rata podržavaju ove izmjene i dopune. "Ovim izmjenama i dopunama, a posebno odlukom Vlade RH o dodjeli dionica INE se ustvari oživotvoruje taj Fond hrvatskih branitelja, koji bi u kratkoj budućnosti, u sve 4 godine trebao biti izvor sredstava za hrvatske branitelje, a svi mi znamo u kakvoj su oni poziciji u hrvatskom društvu".

Drži bitnim naglasiti da u upravi Fonda većinu imaju predstavnici udruga proisteklih iz Domovinskog rata, a to znači i mogućnost odlučivanja.

Vlado Jukić ističe da se ovim Prijedlogom ograničava mogućnost rasprodaje dionica, čime se štite sami hrvatski branitelji. "Bit će problem kada sami branitelji pojedinačno dobiju dionice i kada one budu stavljene na burzu. Postoji uvijek opasnost s obzirom na tržište da njima vrijednost padne, a na taj način da materijalnu korist ne ostvare branitelji, nego neki drugi".

Upravo stoga Klub zastupnika HSP-a naglašava odgovornost Vlade RH, bez obzira što čini manji dio Uprave Fonda, jer ipak Vlada ima mogućnosti i sredstva i način da usmjeri kretanja upravljanja Fondom u smjeru koji bi bio pozitivan i za sam Fond i za hrvatske branitelje.

Utvrđiti kriterije za dodjelu dionica

Jukić drži ovaj Prijedlog zakona vrlo kvalitetnim, može se očekivati značajna dobit, a time i korist za hrvatske branitelje. Ponovio je da je upravljanje Fondom ključna karika u ostvarenju i oživotvorenju ovoga zakona.

Prema ovom Prijedlogu Vlada će utvrditi kriterije za dodjelu dionica braniteljima. "Nema drugog kriterija osim vremena provedenog u Domovinskom ratu". Jukić smatra da bi uvođenje bilo kakvog drugog kriterija bilo neprimjereno.

Što se tiče procesa privatizacije, on je nužno vezan za provedbu ovoga zakona. Zaključio je da Klub zastupnika HSP-a podržava ovaj Prijedlog zakona i nada se da će on postati jedan od jačih fondova u RH, te da će konačno Hrvatska svojim braniteljima kroz dionice vratiti barem dio onoga što su dali za državu.

U pojedinačnoj raspravi govorio je **Nenad Stazić (SDP)**. Na početku je ustvrdio da svakako treba podržati ovaj Prijedlog. "Činjenica je da su braniteljske udruge dale podršku zakonu onda kada se donosio i sada, ovoj njegovoj doradi".

Drži da će problem nastati oko evidencije korisnika ovog Fonda, odnosno evidencije branitelja. "U Hrvatskoj postoji evidencija branitelja, 420 tisuća branitelja, ali činjenica je i ta da su u tu evidenciju ušli i svi oni koji su kao činovnici radili u MORH-u ili MUP-u i koji na ratištu nikada nisu bili". Mišljenja je da ako i oni budu imali pravo koristiti se beneficijama ovoga Fonda, nastat će nezadovoljstvo među onima koji su stvarno ratovali.

Zastupnik pita zašto u Prijedlogu nema odredbe iz stavka 1. članka 4. postojećeg Zakona koja glasi: "Fond je ovla-

šten stjecati vrijednosne papire samo ako to dovodi do povećanja vrijednosti imovine Fonda i stvaranju pretpostavku za unapređenje njegovog poslovanja, a sve u skladu s ovim Zakonom". Smatra da je to bio koristan stavak, "jer ako ga zadržimo u zakonu onda sve one koji će upravljati tim Fondom, pa i one koji će kontrolirati njihovo upravljanje, obvezujemo ovim stavkom da paze kako stječu dionice kojih trgovačkih društava i pojačavamo njihovu odgovornost sve u svrhu zaštite onih koji će se Fondom koristiti, a to su branitelji". Zamolio je Vladu da razmotri ovu primjedbu.

Zatražio je objašnjenje zašto je izostala u postojećem članku 5. alineja 2. koja kaže da Fond ima statut kojim se uređuju temeljna načela i ograničenje ulaganja. Smatra da je ova odredba bila korisna, da se u Statut unese temeljno načelo Fonda i naročito ograničenje ulaganja, do koje mjere i na koji način, do kojeg stupnja rizika se može ići u ulaganja. Zamolio je predlagatelja da amandmanskom intervencijom ovo vrati u tekst.

Mr. sc. **Ivan Bagarić (HDZ)** rekao je da ovaj Prijedlog zakona na određeni način ispunjava dug prema braniteljima, a branitelji se ujedno djelatno uključuju u gospodarski rast Hrvatske.

Drži dobrim što će izmjene postojećeg zakona osigurati transparentnije poslovanje. Ovim zakonom omogućuje se gospodarsko integriranje hrvatskih branitelja.

Velika zadaća je na Upravnom odboru da jasno definira strategiju upravljanja ovim Fondom, jer tu strategiju mora prihvatiti i Društvo za upravljanje fondom koje će biti izabrano na odgovarajućem javnom natječaju.

Dr.sc. **Krešimir Ćosić (HDZ)** naglašava da se kroz projekt Fonda hrvatskih branitelja stvara jedan veliki gospodarski potencijal kojim treba znati kvali-

tetno dobro i učinkovito upravljati i to putem nekoliko tijela koja imaju iznimno važnu i odgovornu ulogu. Prije svega spominje Upravni odbor kojeg imenuje hrvatska Vlada, a u njemu je jedan predstavnik Vlade, ministrica branitelja, predstavnik Hrvatskoga sabora, predstavnik gospodarstva, čime se naglašava činjenica da je projekt Fonda hrvatskih branitelja važan gospodarski projekt, te četiri predstavnika braniteljske populacije.

"Velika zadaća je na Upravnom odboru da jasno definira strategiju upravljanja ovim Fondom, jer tu strategiju mora prihvatiti i Društvo za upravljanje fondom koje će biti izabrano na odgovarajućem javnom natječaju".

Izrazio je svoju punu potporu ovoj inicijativi, ali istovremeno i upozorenje da kontinuirani nadzor nad radom ovog Fonda mora biti trajna zadaća svih upravljačkih tijela, kao i Hrvatskog sabora.

Izmjene nisu narušile smisao Zakona

Željko Kurtov (HNS) na početku je konstatirao da Klub zastupnika HNS-a i PGS-a s velikim zadovoljstvom podržavaju ovaj Prijedlog zakona. Ističe da javna rasprava o ovom Fondu traje već 6, 7 godina, pa bi već sama ta činjenica trebala rezultirati kvalitetom materijala i Konačnim prijedlogom Zakona o Fondu. "Izmjene Zakona nisu narušile smisao Zakona, te on ostaje isti u svojoj suštini i namjeni, a u nekim segmentima je i poboljšan".

Kurtov je podsjetio da hrvatski branitelji već dugo čekaju da se na neki način ispuni socijalni i domovinski dug prema njima. Zbog toga Fond treba uključiti braniteljsku populaciju da sudjeluje u gospodarskom rastu države kroz najjače firme u Hrvatskoj, a u kojima će sad biti i suvlasnici.

U ime predlagatelja, zastupnicima se obratila potpredsjednica Vlade, **Jadranka Kosor**. Izrazila je zadovoljstvo što su Klubovi zastupnika jedinstveni u stajalištu da podupru ove izmjene i dopune Zakona.

Kosor ističe da su sve izmjene usuglašene s koordinacijom braniteljskih udru-

ga iz Domovinskog rata. Imovina Fonda sastojat će se od udjela u našim najkvalitetnijim dioničkim društvima, kao što su Hrvatski Telekom, INA, HDP, HŽ i još nekoliko društava.

Predlagatelj će prihvatiti i konstruktivne prijedloge koji su izneseni u raspravi i oni će biti pretočeni u amandmane Vlade, dodala je ministrica.

Ovime je zaključena rasprava.

IZJAŠNJAVANJE O AMANDMANIMA I GLASOVANJE

Amandmane je ponio **Odbor za zakonodavstvo i Vlada RH**. Kako je Vlada amandmane podnijela poslije roka zastupnici su se prvo izjasnili prihvaćaju li ove amandmane. Potom je državni tajnik Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, **Tomislav Ivić** obrazložio prijedlog amandmana broj 1. i 2. Rekao je da je riječ o relativno sitnim korekcijama postojećeg prijedloga izmjena, koje su usmjerene ka još boljem pravnim pozicioniranju ovih propisa.

Kako nije bilo zainteresiranih za raspravu, pristupilo se glasovanju. Prvi amandman na članak 19. zastupnici su prihvatili većinom glasova, sa 93 glasova «za» i 4 «suzdržana» glasa. Drugi amandman na članak 24. prihvaćen je većinom glasova, sa 95 glasova "za" i 2 "suzdržana" glasa.

Potom se Tomislav Ivić očitovao o amandmanima Odbora za zakonodavstvo. Rekao je da s obzirom na to da je riječ o nomotehničkoj prirodi ovih amandmana, Vlada ih prihvaća i oni postaju sastavni dio zakona.

Uslijedilo je glasovanje o Konačnom prijedlogu zakona. **Zastupnici su većinom glasova, sa 93 glasa "za" i 4 "suzdržana" glasa donijeli Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Fondu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, u tekstu kako ga je predložio predlagatelj, zajedno s prihvaćenim amandmanima.**

S. Š.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DRUŠTVENO POTICANOJ STANOGRADNJI

Novine u društveno poticanoj stanogradnji

Izjednačavaju se prava građana koji kupuju gotov stan prema odredbama ovog Zakona i onih koji grade ili rekonstruiraju obiteljske kuće; lokalnim jedinicama omogućava se da za potrebe izgradnje stanova POS-a osnivaju vlastite neprofitne organizacije; obitelji s troje ili više djece te branitelji - dragovoljci oslobađaju se plaćanja učešća kod kupnje stana na kredit; regulira se financiranje izgradnje i prodaja garaža, odnosno garažno parkirnih mjesta, poslovnih i prostora javne namjene u sklopu zgrada sa stanovima POS-a i dr.

Na sedmoj sjednici Hrvatski sabor je - hitnim postupkom i uz određene amandmanske korekcije - donio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o društveno poticanoj stanogradnji. Da bi se ubrzao proces stambenog zbrinjavanja građana, pravo na poticajna sredstva države ubuduće će se priznavati ne samo onima koji kupuju gotove stanove iz Programa POS-a, nego i onima koji grade ili rekonstruiraju obiteljske kuće, a uvode se i pogodnosti za obitelji s troje i više djece te hrvatske branitelje - dragovoljce Domovinskog rata (bit će oslobođeni plaćanja vlastitog učešća za stan). Prema noveliranom Zakonu, lokalne jedinice će ubuduće moći osnivati vlastite agencije za potrebe izgradnje stanova iz ovog Programa. Među ostalim, regulira se i financiranje izgradnje te prodaja garaža, odnosno garažno parkirnih mjesta, te poslovnih i prostora javne namjene u sklopu tih zgrada, kao i način upravljanja neprodanim stanovima.

Predložene izmjene podržali su svi parlamentarni klubovi, osim Kluba zastupnika HNS-PGS-a, koji smatra da se time narušava koncepcija postojećeg modela poticane stanogradnje, te da će se stimuliranjem gradnje obiteljskih

kuća povećati siva ekonomija. Zastupnici tih stranaka izrazili su rezerve i u pogledu osnivanja agencija na lokalnim razinama, te prigovorili predlagatelju da želi destruirati ili usporiti proces rješavanja stambene problematike u Hrvatskoj. Naime, po njihovu mišljenju uvođenje mogućnosti da obitelji s troje i više djece ne moraju plaćati vlastito učešće kod kupnje stana ne može se smatrati pogodnošću, jer su krediti bez učešća u konačnici znatno skuplji zbog veće kamate. Smatraju neprihvatljivim i to da financiranje komunalne infrastrukture, kao i izgradnje poslovnih prostora javne namjene (ambulante, knjižnice i dr.) u sklopu zgrada sa stanovima POS-a bude isključiva obveza jedinica lokalne samouprave. Mišljenja su, također, da se neprodani stanovi ne mogu besplatno davati na upravljanje državi, nego da se moraju prodavati, makar kao poslovni prostori, radi zatvaranja financijske konstrukcije.

Nakon provedene rasprave i izjašnjavanja o podnesenim amandmanima (uvažena su samo dva amandmana HSP-a i jedan pravno-tehničke naravi) predloženi Zakon je ipak dobio "zele-no svjetlo". Naime, većina zastupnika

je ocijenila da će ove promjene pomoći građanima, napose onima sa skromnijim primanjima, da lakše riješe svoje stambeno pitanje.

O PRIJEDLOGU

Zakon o društveno poticanoj stanogradnji donesen je u prosincu 2001. godine, a prethodilo mu je jednogodišnje razdoblje izgradnje stanova prema Programu "Socijalno poticana stanogradnja," koji je u srpnju 2000. donijela Vlada RH. Tijekom dosadašnje provedbe Programa društveno poticane stanogradnje uočene su određene teškoće, odnosno sporna pitanja u primjeni Zakona zbog čega Vlada predlaže njegovo hitno noveliranje.

Zakonom se regulira izgradnja stanova javnim sredstvima u višestambenim zgradama, iako gotovo dvije trećine stambenog fonda u Hrvatskoj čine obiteljske kuće.

Podsjetimo, tim se propisom, u pravilu, uređuje izgradnja stanova javnim sred-

stvima u višestambenim zgradama, iako gotovo dvije trećine stambenog fonda u Hrvatskoj čine obiteljske kuće. Da bi se ubrzao proces stambenog zbrinjavanja građana Hrvatske, Vlada predlaže da se izjednače prava onih koji kupuju gotove stanove izgrađene prema odredbama ovog Zakona te onih koji grade ili dograđuju zgrade i obiteljske kuće. Prema podacima u obrazloženju zakonskog prijedloga, u razdoblju od donošenja Programa, odnosno Zakona o društveno poticanoj stanogradnji do kraja 2003. izgrađena su 1.023 stana, ili godišnje u prosjeku 341 stan. Trenutno je u izgradnji 1.288 stanova, ugovorena je izgradnja 4.606 stanova za koje još nisu dobivene građevne dozvole, a u tijeku je projektiranje za još 2.889 stanova.

Prema podacima jedinica lokalne samouprave, najveće potrebe za novim stanovima imaju veliki gradovi, gdje je i najteže osigurati slobodno građevinsko zemljište koje je opremljeno komunalnom infrastrukturom. Do danas je Agenciji za pravni promet i posredovanje nekretninama predano na prodaju ukupno 206 stanova (u Zagrebu, Rijeci i Osijeku), dok se ostali nalaze u manjim gradovima i općinama gdje se pojavljuje problem neprodanih stanova.

Iako su prema Ustavu poslovi "uređenja naselja i stanovanja" u djelokrugu jedinica lokalne samouprave, neke od njih vrlo aktivno participiraju u rješavanju stambenih potreba građana, dok su druge nezainteresirane za te probleme, navodi se u obrazloženju (to posebno dolazi do izražaja kod utvrđivanja reda prvenstva temeljem kojeg Agencija prodaje stanove građanima).

Prema postojećem Zakonu lokalne jedinice bi trebale osigurati odgovarajuće građevinsko zemljište za gradnju stanova POS-a te sagraditi komunalnu infrastrukturu i priključke na tu infrastrukturu. Međutim, tijekom dosadašnje primjene Zakona pokazalo se da se stambeni objekti, u pravilu, grade na komunalno neuređenim zemljištima. To povećava cijene stambenih kvadrata, dovodi do produljenja roka građenja, a time i do povećanja troškova koji utječu na cijenu stana, a i lokalne jedinice

imaju veće troškove (cijena zemljišta i komunalno opremanje) od Zakonom utvrđenih 210 eura m².

Dosadašnja iskustva s prodajom stanova POS-a pokazala su da se nerijetko grade preveliki stanovi, a mjesečnu ratu za stan povećava i to što na pojedinim lokacijama kupci ujedno kupuju i garažu, odnosno garažno parkirno mjesto (garaže se grade u sklopu zgrada kad je to uvjetovano prostornim planovima općina i gradova). Problemi se javljaju i kod izgradnje poslovnih prostora, odnosno javnih sadržaja u pojedinim objektima. Naime, za poslovne prostore javne namjene (apoteke, ambulante, knjižnice i dr.) nemoguće je naći kupce, a jedinice lokalne samouprave nemaju dovoljno sredstava za kupnju takvih prostora. Stoga se predloženim izmjenama regulira financiranje izgradnje i prodaja garaža, odnosno garažnih parkirnih mjesta, poslovnih i prostora javne namjene, predviđenih prostornim planovima u sklopu zgrada u kojima se nalaze stanovi POS-a.

Do kraja 2003. godine izgrađena su 1.023 stana iz Programa POS-a (341 stan godišnje); trenutno je u izgradnji 1.288 stanova, ugovorena je izgradnja 4.606 stanova, a u tijeku je projektiranje za još 2.889 stanova.

Postojećim Zakonom definirano je da su projektiranje i izgradnja stanova o kojima je riječ isključivo u nadležnosti države, putem Agencije. Tijekom dosadašnje primjene Zakona uvidjelo se da i jedinice lokalne samouprave treba omogućiti da same organiziraju izgradnju stanova putem vlastitih agencija, a uz pomoć države. Prema predloženom, one će ubuduće moći formirati neprofitne organizacije na koje će se na jednak način primjenjivati prava i obveze APN-a. Utvrđuju se i dodatni uvjeti kada pravna ili fizička osoba, ovlaštena za poslove građenja, može ponuditi građevinsko zemljište u

svom vlasništvu Agenciji (to se odnosi na slučajeve kad lokalna jedinica nema na svom području odgovarajuće vlastito građevinsko zemljište, a utvrdila je stambeni interes).

Da bi obitelji s troje i više djece lakše riješile svoje stambene probleme Vlada predlaže da se takve kupce oslobodi plaćanja vlastitog učešća u iznosu 15 posto od predračunske vrijednosti stana (taj bi iznos mogli "prebaciti" u obročnu otplatu kredita).

Pored navedenih izmjena, određuje se i najviša prosječna prodajna cijena stana u zgradi, koja ne može biti viša od etalonske cijene građenja - uvećane za 30 posto.

Budući da se u praksi pokazalo da gotovo na svakoj lokaciji dolazi do određenih nepredviđenih okolnosti tijekom izgradnje, povećava se i postotak mogućeg odstupanja predvidive cijene stana utvrđene predugovorom i konačne cijene iz ugovora o kupoprodaji (s 5 na 10 posto).

Među ostalim, utvrđuje se i način upravljanja te korištenja neprodanih stanova. Predlaže se, naime, da se ti stanovi, kao i neprodani poslovni prostori i garaže, ustupe na upravljanje Središnjem državnim uredu za upravljanje državnom imovinom.

RADNA TIJELA

Prije rasprave na plenarnoj sjednici predložena zakonska rješenja razmotrila su i podržala nadležna radna tijela koja su poduprla i spajanje faza zakonodavnog postupka.

Odbor za zakonodavstvo sugerirao je predlagatelju da svojim amandmanima otkloni manjkavosti u pojedinim zakonskim odredbama. Evo njegovih primjedbi.

Predlaže, ponajprije, dopunu odredbe članka 4., kako bi bilo razvidno da nositelji investitorskih poslova u vezi s izgradnjom i prodajom stanova POS-a mogu biti i neprofitne pravne osobe, ali samo one koje su osnovane prema dodatnom članku 10a.

Uz sugestiju da se u uvodnoj rečenici članka 6. izostavi riječ "novi",

Odbor predlaže da se u dodanom članku 10a. preispita rješenje prema kojem bi za pojedine lokalne jedinice Program POS-a utvrđivala Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama, a za druge neprofitne pravne osobe koje će same osnovati.

Mišljenje je Odbora da bi dopunom članka 7. Konačnog prijedloga zakona kupnju stana bez vlastitog učešća trebalo omogućiti i hrvatskim braniteljima -dragovoljcima (to je u skladu s amandmanom Hrvatske stranke prava). Daljnja je njegova sugestija da predlagatelj preispita odredbu stavka 3. u dodanom članku 16a. Mišljenja je, naime, da jedinice lokalne samouprave nisu obvezne financirati gradnju poslovnih prostora javne namjene (škola, vrtić, knjižnica, ambulanta i sl.) u sklopu zgrada sa stanovima POS-a. Spomenimo i njegov prijedlog za dopunu stavka 3. u članku 13. Konačnog prijedloga zakona (čl. 24. postojećeg Zakona). Svrha - precizirati da se ta odredba odnosi na stan, poslovni, prostor, garažu i garažno parkirno mjesto iz članka 16a. ovog Zakona. Odbor sugerira i da se u stavku 4. precizira da odluku o ustupanju neprodanih stanova na upravljanje Središnjem državnom uredu za upravljanje državnom imovinom, u ime Republike Hrvatske, donosi Vlada RH. Spomenimo i njegov zahtjev za pravno-tehničko dotjerivanje članaka 1, 9. i 12. i dr. U raspravi na sjednici tog radnog tijela ukazano je i na nedovoljno razvidno utvrđivanje pojma cijena stanova POS-a te pojma socijalnih stanova i njihove gradnje.

Odbor za prostorno uređenje i zaštitu okoliša je većinom glasova svojih članova (uz jedan glas protiv) podržao predložena rješenja, napose ono kojim se omogućava aktivnije sudjelovanje lokalne samouprave u stambenom zbrinjavanju građana na njenom području. Zastupnica Alenka Košiča Čičin-Šain je izdvojila mišljenje, jer nije suglasna s primjenom hitnog postupka. Smatra, naime, da se proširenjem POS-a na izgradnju obiteljskih kuća narušava suštinska namjera Zakona o poticanju građevinarstva. Osim toga, protivni se osnivanju neprofitnih organizacija u

jedinicama lokalne samouprave, jer drži da one nisu dovoljno ekipirane za vođenje poslova iz djelokruga Agencije.

U raspravi je upozoreno i na dvojbenost predviđenog rješenja u članku 18, kojim se Agenciji omogućava sklapanje ugovora s pravnom ili fizičkom osobom o kupnji građevinskog zemljišta i gradnji stanova POS-a bez javnog nadmetanja. Ocijenjeno je da je ta odredba suvišna te da otvara mogućnost zloporaba, jer jedinice lokalne samouprave koje nemaju odgovarajuće zemljište za gradnju stanova iz Programa POS-a mogu same, bez posrednika, kupiti zemljište za tu namjenu.

Temeljem te primjedbe Odbor je sugerirao Vladi RH da vlastitim amandmanom predloži brisanje spomenutog članka.

Članovi **Odbora za rad, socijalnu politiku i zdravstvo** su jednoglasno podržali razloge za noveliranje postojećeg Zakona, kao i ponuđena rješenja. Posebno pozdravljaju izjednačavanje prava građana koji kupuju stan iz Programa POS-a i onih koji samostalno grade ili rekonstruiraju obiteljske kuće, pod uvjetima iz ovog Zakona. Smatraju da su pogodnosti koje se daju obiteljima s troje i više djece (oslobađanje učešća kod kupnje stana, odnosno dobivanja kredita) svojevrstan doprinos pronatalitetnoj politici.

Podržavši predložene zakonske izmjene, članovi **Odbora za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu** su se u raspravi posebice osvrnuli na rješenja kojima je regulirano financiranje izgradnje i prodaje poslovnih prostora javne namjene (škole, vrtići, knjižnice, ambulante i sl.). Prema mišljenju dijela članova tog tijela trebalo bi preispitati predloženo rješenje prema kojem jedinice lokalne samouprave osiguravaju sredstva za gradnju određenih objekata javne namjene koji nisu u njihovoj nadležnosti.

RASPRAVA

Predložene zakonske izmjene zastupnicima je detaljno obrazložila **Marina Matulović-Dropulić**, ministrica zaštite

okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva. U nastavku su dobili riječ predstavnici klubova zastupnika.

Predvidjeti pogodnosti i za branitelje - dragovoljce

Pero Kovačević je napomenuo da će Klub zastupnika HSP-a podržati predložene zakonske izmjene jer, što se više gradi, cijena kvadratnog metra stana trebala bi biti sve niža. Napomenuo je da program POS-a nije originalna ideja bivšeg ministra Čačića, već kopija programa stambenog zbrinjavanja stradalnika iz Domovinskog rata, koji je pod istim uzancama utvrđen još 96. godine. Razlika je jedino u tome što je prema početnom programu, prije uvođenja PDV-a, cijena kvadratnog metra izgrađenog stana iznosila oko tisuću tadašnjih maraka ili oko 500 eura, dok prema programu POS-a dostiže 900 i više eura, kako na kojem području. Isto Ministarstvo je za stradalnike Domovinskog rata utvrdilo cijenu od 700 eura po kvadratnom metru.

I hrvatskim braniteljima - dragovoljcima Domovinskog rata, omogućiti da kupe stan na obroćnu otplatu bez obveznog vlastitog učešća.

Iz obrazloženja zakonskog prijedloga vidljivo je - kaže - da je u okviru Programa socijalno poticane stanogradnje planirana izgradnja 9806 stanova, od čega je dosad izgrađeno svega 1023, dok je 4606 u fazi izgradnje (potpisani su ugovori o građenju i nadzoru, ali izvođači nisu uvedeni u posao. U fazi projektiranja je još 2889 stanova POS-a. S realizacijom nekih objekata se kasni što, dakako, poskupljuje cijenu. Primjerice, Špansko jug je trebalo biti odavno završeno, a upravo se radi osmi aneks ugovora. Naime, poslovi su povjeravani raznoraznim tvrtkama koje su u međuvremenu otišle u stečaj i gradnja nikako da se privede kraju.

Po riječima zastupnika njegovi stranački kolege uložiti će dva amandmana na Konačni prijedlog zakona. Zalažu se, naime, za dopunu članka 7. (čl.15. postojećeg Zakona) kako bi se i hrvatskim braniteljima - dragovoljcima Domovinskog rata, omogućilo da kupe stan na obročnu otplatu bez obveznog vlastitog učešća. Takvu mogućnost predlagatelj je već predvidio za troje i više djece.

Predlažu, također, da se postotak naveden u članku 11. (čl. 20. postojećeg Zakona) spusti na 7 posto. Smatraju, naime, da je Vlada predvidjela previsoku razliku u cijeni utvrđenoj predugovorom i konačnoj cijeni stana iz ugovora o kupoprodaji koja bi, prema njenom prijedlogu, mogla biti viša i do 10 posto.

Osigurati sredstva i za gradnju objekata javne namjene

Po riječima **Josipa Leke**, predstavnika Kluba zastupnika SDP-a, njegovi stranački kolege podupiru ponuđeni Zakon, budući da dosad nije predložen bolji način rješavanja stambenih pitanja građana, napose mladih. Kako reče, predložena rješenja podsjećaju ga na društveno usmjerenu stambenu izgradnju iz socijalističkog perioda (tako su se,

Zakonom bi trebalo precizirati da se ne može započeti s gradnjom stanova POS-a, pogotovo radi li se o višestambenom objektu ili naselju, ako nisu osigurana sredstva i za istodobnu gradnju objekata javne namjene.

primjerice, gradile Dugave). Ovakvim načinom, kaže zastupnik, prisiljavamo lokalne zajednice da pronađu zemljište koje u cijeni izgradnje neće prelaziti 30 posto etalonske vrijednosti. Time stvaramo socijalne skupine i naselja iste socijalne skupine, što nije prihvatljivo ni sa stajališta urbanizma, niti sa socijalnog stajališta. Pozitivno je, međutim, to da

se u okviru programa POS-a napokon mogu graditi i obiteljski objekti, što je daleko bolje od gradnje stambenih objekata. Urbanistički pripremimo zemljište, isparcelirajmo ga i dajmo ga obiteljima da grade kuće, jer će u tom slučaju građani biti zainteresirani da sami kreiraju prostor gdje će živjeti, apelira zastupnik.

U nastavku je primijetio da postojeći Zakon o POS-u ne osigurava komunalni standard koji predviđaju drugi zakoni, što je neodgovorno prema ljudima koji će stanovati u tim naseljima, ali i prema zemljištu kao jednom od najvažnijih resursa. Nakon što ga je kolega Linić podsjetio na to da je člankom 16a. predviđena obveza jedinica lokalne samouprave da osiguraju sredstva za prateće objekte (škole, vrtiće, ambulante i dr.) povukao je tu primjedbu. Na kraju je naglasio da bi zakonom trebalo utvrditi obvezu da se ne može pristupiti izgradnji stanova POS-a, pogotovo ako se radi o višestambenom objektu ili naselju, ako nisu osigurana sredstva da se istodobno grade i objekti javne namjene.

Pronaći prihvatljiviji model za manje sredine

Ljubica Lalić, glasnogovornica Kluba zastupnika HSS-a, podsjetila je na to da je Zakon o društveno poticanoj stanogradnji Sabor donio u prosincu 2001. radi aktiviranja graditeljstva, kao poticatelja cjelokupnog gospodarstva i razvoja zemlje, te radi toga da se građanima s manjim i srednjim primanjima olakša rješavanje stambenog pitanja (oba cilja su postignuta). Naime, nakon 1990. godine graditeljstvo je doživjelo recesiju, o čemu govori podatak da se 80-ih godina u Hrvatskoj gradilo više od 30 tisuća stambenih jedinica, a krajem 90-ih svega oko 12 tisuća (prodavalo se tek oko 1200 stanova godišnje). Naime, stanovi su bili preskupi za bitno osiromašene građane koji se, uz nesigurna radna mjesta te niske i neredovite plaće nisu mogli upuštati u kupnju stana. Donošenjem ovog zakona pristup stanovima je bitno olakšan, jer su se počeli graditi udruženim sredstvima države, lokalnih jedinica i građana.

Međutim, u velikim gradovima gdje su i najveće potrebe za novim stanovima, Agenciji za pravni promet i posredovanje nekretninama predano je na prodaju svega 206 stanova (u gradovima je najteže osigurati slobodno građevinsko zemljište opremljeno komunalnom infrastrukturom). Preostali stanovi se nalaze u manjim gradovima i općinama, ali mnogi još nisu prodani. To znači da bi za te sredine trebalo pronaći prihvatljiviji model stanogradnje.

Donošenjem ovog Zakona građanima je bitno olakšano rješavanje stambenih problema, jer su se stanovi počeli graditi udruženim sredstvima države, lokalne samouprave i građana. Osim toga, oživjelo je graditeljstvo, kao poticaj cjelokupnog gospodarskog razvoja.

Dobro je, kaže, da se zakonom izjednačavaju prava građana koji kupuju gotove stanove i onih koji grade ili rekonstruiraju obiteljske kuće, budući da gotovo dvije trećine stambenog fonda u Hrvatskoj čine upravo obiteljske kuće. No, unatoč ovim poboljšanjima, država će se i nadalje suočavati sa sve većim problemima, pa i stambenim, ne bude li se radilo na ujednačenom gospodarskom razvoju zemlje, a ne samo velikih gradova, upozorava zastupnica.

Riješiti i problem stanara u stanovima privatnih vlasnika

Predloženu izmjenу prema kojoj obitelji s troje i više djece ne trebaju osigurati vlastito učešće za kupnju stana promatra, kako reče, u funkciji pronatalitetne politike. Spomenula je, među ostalim, da su se u vrijeme donošenja postojećeg Zakona zastupnici HSS-a zalagali za to da se njime riješi i problem stanara sa statusom zaštićenog najmoprimca, koji žive u stanovima u vlasništvu fizičkih osoba. Budući da taj problem i

dalje postoji (u Hrvatskoj ima oko 3000 takvih stanova) ovo je prilika da ga se aktualizira. Naime, sadašnjim stanjem su nezadovoljni i vlasnici stanova, ali i zaštićeni najmpromci, a uz malo političke volje moglo bi se naći prihvatljivo rješenje.

Na kraju je izjavila da će Klub zastupnika HSS-a podržati predložene izmjene zahvaljujući kojima će se građanima još više olakšati rješavanje stambenog problema.

Klub zastupnika IDS-a poduprijet će svako poboljšanje Zakona o društveno poticanoj stanogradnji, naročito ako ide u korist građana kojima je to najpotrebnije, napomenuo je njihov predstavnik **Valter Poropat**. Kako reče, neki gradovi u Istri, poput Labina, prepoznali su pozitivne strane društveno poticane stanogradnje. Na zadovoljstvo građana izgrađena je zgrada s 41 stanom, ali grad se morao zadužiti radi ispunjenja preuzete obveze izgradnje komunalne infrastrukture. Po mišljenju zastupnika IDS-a, država bi morala sudjelovati u financiranju komunalne infrastrukture barem s 50 posto vrijednosti komunalnog doprinosa za spomenutu zgradu, to više što lokalna jedinica kod izgradnje tih objekata plaća PDV. U svakom slučaju, društveno poticana stanogradnja ide u korist jedinica lokalne samouprave jer je njihova zakonska obveza da grade zgrade za svoje stanovništvo. Međutim, da bi općine i gradovi bili motivirani da krenu u izgradnju takvih objekata, a i zbog svih novina koje su predviđene ponuđenim novelama, Ministarstvo za zaštitu okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva trebalo bi iznaći mogućnost djelomičnog rasterećenja jedinica lokalne samouprave na teret države (to se odnosi na PDV).

Narušava se koncepcija postojećeg modela

Govoreći u ime Kluba zastupnika HNS-PGS-a, mr.sc. **Alenka Košiča Čičin-Šain** usprotivila se donošenju ovih izmjena hitnim postupkom, uz obrazloženje da je ponuđeni zakonski tekst manjkav i nedorečen. Sugerirala

je da se ovaj zakonski prijedlog prosljedi u drugo čitanje, kako bi ga Vlada u međuvremenu doradila, te da se o njemu raspravlja istodobno sa zakonskim izmjenama koje je u proceduru uputio njihov Klub. Uostalom, do donošenja Proračuna za iduću godinu ionako neće biti na raspolaganju dodatna sredstva za provedbu ovog Zakona, a poticanje gradnje obiteljskih kuća u potpunosti je pokriveno postojećom zakonskom regulativom.

Predložene izmjene dovode u pitanje koncepciju postojećeg modela poticane stanogradnje.

U nastavku je upozorila na to da predložene promjene koncepcijski dovode u pitanje model poticane stanogradnje. Naime, upitno je hoće li se nastaviti započeti pozitivni trend rasta bruto nacionalnog dohotka u dijelu građevinarstva, ako javna poticajna sredstva usmjerimo na individualnu gradnju i rekonstrukciju obiteljskih kuća, bez kontroliranih provedbenih programa. Time još jedanput prešutno podržavamo sivu zonu, samo sada još k tome i s društveno poticanim sredstvima. Naime, inspeksijske i druge kontrole ne mogu se nositi ni s problemima bespravne gradnje, pa se ne može očekivati ni da će se baviti zakonitošću provođenja gradnje iz programa POS-a.

Po riječima zastupnice njeni stranački kolege zalažu se za decentralizaciju velikog broja funkcija s državne na lokalnu razinu, ali i izražavaju bojazan u transparentnost, javnost i pravičnost ovog sustava, a naročito odabira prioriteta kod distribucije proračunskih sredstava. Kao što je to pokazalo iskustvo u školstvu i zdravstvu i ovdje je potreban selektivni pristup. Naime, mnoge lokalne jedinice su deficitarne stručnim osobljem, a o poslovanju i ustroju neprofitnih pravnih osoba za organiziranje i izgradnju potrebnih stanova, predviđenih ovim izmjenama, nije puno rečeno. Dok ne zažive određeni mehanizmi, naročito u pogledu prostornih planova, rješavanja imovinsko - pravnih odnosa i

slične regulative, koja još nije u potpunosti usvojena ni na državnom nivou, ovakvi prijedlozi su samo demagoškog karaktera, tvrdi zastupnica (jedini im je cilj da zaustave i destruiraju, ili u najmanju ruku uspore, proces rješavanja stambene problematike u Hrvatskoj).

Kreditni bez učešća u konačnici skuplji

U nastavku se osvrnula na konkretne odredbe predloženog Zakona. Ustvrdila je, ponajprije, da je članak 1. nepotreban, jer se gradnja i rekonstrukcija zgrada i obiteljskih kuća već potiče člankom 30. postojećeg Zakona. Nadalje, uvođenje mogućnosti da obitelji s troje i više djece ne moraju plaćati vlastito učešće kod kupnje stana ne može se smatrati pogodnošću, jer u tom slučaju raste prosječna kamata, ovisno o cijeni i strukturi financiranja stana (s 4 na čak 6,2 posto godišnje). To znači da će kupac koji nije platio učešće za kredit, nakon 30 godina otplate isplatiti 60 posto veći iznos za kamate od onih koji su imali početna sredstva. Osim toga, time se narušava načelo da svatko za svoj stan mora platiti učešće od 15 posto, konstatira zastupnica, uz napomenu da se ovdje radi o vlasništvu nekretnine, što ni u jednoj zemlji nije socijalna kategorija.

Usmjere li se javna poticajna sredstva na gradnju i rekonstrukciju obiteljskih kuća povećat će se siva ekonomija, jer će se gradnja mahom organizirati u fušu.

Primijetila je, nadalje, da je člankom 13. predviđeno da Agencija može prodati stan po tržišnoj cijeni, ako u roku od 6 mjeseci od početka gradnje nisu sklopljeni predugovori o kupoprodaji stanova u zgradi. Propisuje se, doduše, da ta cijena ne smije biti manja od cijene određene ovim Zakonom, no predloženim izmjenama je samo definirana prosječna, ali ne i najviša ili najniža cijena

na takvog stana. Osim toga, predviđa se i mogućnost da se neprodani stanovi ustupe na upravljanje Središnjem državnom uredu za upravljanje državnom imovinom, što je pravno potpuno krivo. Naime, vlasnik nekretnine i investitor je Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama, koja se prvo i upisuje u zemljišne knjige (posluje u svoje ime i za račun države).

Nadalje, iz članka 6, odnosno iz novopredloženog članka 10a. nije razvidno koji je pravni status neprofitne pravne osobe za organiziranje stanogradnje, tko jamči za njeno poslovanje i sigurnost realizacije projekta, tko će davati suglasnost za kupnju građevinskog zemljišta ako ga općine i gradovi nemaju, itd. Nije definirano ni to koliko će se povećati administriranje na nivou jedinica lokalne samouprave da bi se anketiranjem utvrdile stambene potrebe građana, kako bi se iz proračuna izdvojila sredstva za oslobađanje uplate učešća u kupnji stanova, i koliko će to u konačnici poskupjeti stan. Pravno je upitno i to mogu li se prodavati parkirna mjesta, pa i dio garaža koje sukladno prostornom planu čine građevinsku cjelinu sa zgradom, budući da su upravo kupci stanova, kroz komunalni doprinos, financirali izgradnju tih sadržaja. Pravna je dilema, također, je li potrebno, pored uplate komunalnog doprinos, za izgradnju parkirnih mjesta na parcelama uz stambene građevine koristiti poticajna sredstva, tvrdi zastupnica. Kako reče, konačna odluka o tome može se donijeti tek nakon uvida u program mjera za komunalno opremanje s iskazanim opsegom troškova za izgradnju ukupno potrebnih parkirnih mjesta.

Financiranje komunalne infrastrukture ne može biti isključiva obveza lokalnih jedinica

Predloženim člankom 8. stavak 3. jedinice lokalne samouprave obvezuju se na osiguranje sredstava za izgradnju poslovnih prostora javne namjene (škole, knjižnice i dr.) ako su predviđeni

prostornim planom na određenoj lokaciji uz stanove. Postavlja se pitanje zbog čega sredstva za tu namjenu ne bi mogle osigurati i sve druge osobe koje u tome nalaze interes, uključujući i same građane, banke, državu, lokalnu vlast, tvrtke i dr. (zna se tko načelno financira zdravstvo, školstvo, kulturu i dr.).

Neprihvatljivo je da je financiranje priključaka i komunalne infrastrukture isključiva obveza jedinica lokalne samouprave.

Člankom 9. mijenja se bit i smisao članka 18. postojećeg Zakona, tvrdi zastupnica. Riječ je o odredbama koje reguliraju uvjete pod kojima građevinska tvrtka može osigurati lokaciju, odnosno građevinsko zemljište i projekt i kada Agencija s njome može sklopiti ugovor o građenju neposredno, bez javnog nadmetanja. Iz prijedloga Vlade proizlazi da lokalna vlast utvrđuje interes za kupnju te da lokalne jedinice moraju utvrditi stambene potrebe, pa više o tome ne odlučuje investitor. Neprihvatljivo je, kaže, da je financiranje priključaka i komunalne infrastrukture isključiva obveza jedinica lokalne samouprave. Naime, to znači da sredstva za tu namjenu ne može osigurati ni sama Agencija preko banaka, pod povoljnim uvjetima, a niti eventualno izvoditelj radova ili sami kupci stanova, koji su sve to voljni platiti kroz cijenu stana. To je na određen način i u suprotnosti sa Zakonom o komunalnom gospodarstvu, prema kojem je plaćanje priključka obveza investitora. Osim toga, njime je predviđena i mogućnost da uređenje komunalne infrastrukture, što je inače obveza lokalne jedinice, osigura sam investitor, umjesto da općini ili gradu plati komunalni doprinos.

Uključivši se u raspravu, **Marina Matulović-Dropulić** je izjavila da će predlagatelj vjerojatno prihvatiti amandane HSP-a. Potaknuta primjedbom predstavnika Kluba zastupnika SDP-a, pojasnila je da u situaciji kad je preuze-

ta obveza financiranja od milijardu i 700 milijuna kuna za ugovorene stanove iz Programa POS-a, nije moguće predložiti nešto novo. Obecala je, međutim, da će prije nego što ti stanovi budu dovršeni Ministarstvo zasigurno predložiti neka nova rješenja. Nastojat će, također, pronaći najbolje moguće rješenje za zaštićene najmoprimce u stanovima privatnih vlasnika, a i same vlasnike tih stanova. Država će, kaže, subvencionirati gradnju stanova iz Programa POS-a sa 175 eura po kvadratu, i u slučaju da se na nivou grada ili općine formiraju neprofitne organizacije za organiziranje te stambene izgradnje.

Izrazila je čuđenje da HNS sada odjedom predlaže izmjenu Zakona, iako je za to imao dvije i pol godine vremena. Očito je, naime, da taj propis nije donesen zato da bi građevinari imali više posla, nego da građani bez stana riješe svoje stambeno pitanje. Upitno je, međutim, jesu li oni kupovali te stanove po najpovoljnijim uvjetima.

U nastavku je izrazila uvjerenje da i veliki gradovi, a i neki manji, imaju itekako sposobne ljude koji bez ikakvih problema mogu organizirati stambenu izgradnju, a za rad tih neprofitnih organizacija odgovarat će grad ili općina (kao što država odgovara za rad APN-a). Neobično je jedino to da ni Ministarstvo nije osposobilo tu Agenciju da na nivou države obavlja sve poslove već je napravljen Sporazum prema kojem je ono samo ugovaralo projektiranje, nadzor i izvođenje radova, raspisivalo natječaje i dr.

Što se, pak, tiče prijedloga da brojni je obitelji ne plaćaju vlastito učešće za stan koji kupuju, nitko ih ne sprječava da, ako su u mogućnosti, izdvoje vlastita sredstva za tu namjenu. Međutim, vrlo malo njih može odjednom uplatiti 8200 eura, koliko je potrebno za kupnju dvosobnog stana od 60 kvadrata na obročnu otplatu. To znači da moraju uzeti kredit od banke pod nepovoljnijim uvjetima od predloženog modela. Na kraju je izrazila mišljenje da je puno bolje da građani koji temeljem ovog Zakona rješavaju stambeno pitanje kupuju i garaže u sastavu zgrade, nego da ih kupi netko

tko će tamo otvoriti poslovni prostor, a garažna mjesta će i dalje nedostajati.

Stambena štednja u porastu

Mr.sc. **Marko Širac** najavio je da će Klub zastupnika HDZ-a podržati donošenje ovog Zakona jer je stan egzistencijalna potreba svakog čovjeka (pravo na stan zajamčeno je Ustavom). Podsjetio je na to da je u ratnoj agresiji na Hrvatsku, uz ogromne ljudske žrtve i materijalne štete, oštećeno ili razoreno više od 14 posto stambenog fonda. Stoga je u proteklom desetljeću državni prioritet u stambenoj politici bila obnova tog fonda, za što su utrošena ogromna sredstva. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, u 1990. godini izgrađeno je 18 tisuća 596 stanova, a od tada svake godine sve manje, ne računajući obnovu (2001. izgrađeno je samo 3 220 stanova). Ponuda stanova na tržištu bila je skromna a kreditni uvjeti banaka nepovoljni. U namjeri da potakne stambenu izgradnju i omogućiti građanima i lokalnim jedinicama da na pogodniji način mogu kupiti ili izgraditi stan, Vlada je predložila a Sabor donio još neke propise (Zakon o poticanju stambene štednje, te Zakon o Fondu za dugoročno financiranje stambene izgradnje uz poticaj države).

Dosadašnji opseg izgradnje ne može pokriti ni godišnje potrebe socijalno ugroženih građana u gradu Zagrebu, a kamoli u državi.

Po ocjeni zastupnika u provedbi Zakona o stambenoj štednji postignut je veliki uspjeh. O tome najbolje svjedoči činjenica da su građani krajem 2000. godine u bankama imali ušteđen iznos od 400 mln. kuna. S takvom ušteđevinom moguće je dobiti povoljne kredite za izgradnju ili kupnju stana, s malim kamatama i rokovima otplate od 10 do 30 godina. Međutim, ciljevi zacrtani drugim zakonom nisu postignuti. U

državnom proračunu za 1999. godinu osigurano je 150 mln. kuna, a HBOR je u ime Fonda za dugoročno financiranje stanogradnje kod Privredne banke osigurao još 200 mln. kuna. Ukupno je, dakle, bilo na raspolaganju 350 mln. kuna kreditnih sredstava za rješavanje stambenih potreba određenih građana i jedinica lokalne samouprave. Ta su sredstva raspodijeljena po županijama, razmjerno broju stanovnika, a Fond je temeljem javnog natječaja odobrio građanima 1228 stambenih kredita (mlade obitelji su pri tome imale samo prednost). Nažalost, Vlada je obustavila provedbu tog zakona 2000. godine.

Program socijalno poticane stanogradnje donesen je u srpnju iste godine, a Zakon o društveno poticanoj stanogradnji u prosincu 2002. Njime se uređuje izgradnja stanova poticajnim javnim sredstvima, u pravilu, u višestambenim zgradama, i to pretežito u velikim gradovima. Međutim, dosadašnji opseg izgradnje nije dovoljan ni za godišnje zadovoljenje potreba socijalno ugroženih građana u gradu Zagrebu, a kamoli u državi (u protekle tri godine izgrađena su svega 1023 stana, dakle svake godine 341 stan). Kvalitetan pomak učinjen je tek 2003. godine. Naime, prema navodima ministrice trenutno je u izgradnji 1288 stanova. Međutim, ugovorena izgradnja narednih 4 tisuće 606 stanova je upitna, jer izvođači nisu uvedeni u posao zbog nesređene vlasničke i druge dokumentacije.

Neriješeno pitanje financiranja poslovnih prostora

U provedbi ovog zakona utvrđeno je da lokalne jedinice imaju problema oko osiguravanja uređenog građevinskog zemljišta za izgradnju stanova u višestambenim zgradama, a i kad je riječ o utvrđivanju reda prvenstva temeljem kojeg Agencija prodaje građanima te stanove. Osim toga, većina izgrađenih stanova je prevelike kvadrature, s garažama i drugim sadržajima koje građani ne mogu kupiti. Neriješeno je i pitanje financiranja poslovnih prostora za razne namjene koji se grade u stambenoj zgra-

di, a njihova je izgradnja uvjetovana prostornim planovima.

Građani koji su gradili novu ili rekonstruirali postojeću stambenu zgradu dosad nisu mogli ostvariti ni potporu države, niti dobiti poticajna sredstva, kaže zastupnik. Posebno je prijeporno pitanje definirano Zakonom da su projektiranje i izgradnja stanova isključivo u nadležnosti države, putem Agencije. Tom je odredbom uskraćeno Ustavom zagantirano pravo jedinicama lokalne samouprave da same provode stambenu izgradnju uz pomoć države, odnosno da organiziraju izgradnju stanova i kuća putem vlastitih agencija. Predloženim izmjenama navedena pitanja će se urediti na kvalitetan način, što bi trebalo poboljšati stanje u ovoj oblasti i ubrzati proces stambenog zbrinjavanja građana, naglašava Širac.

Mr.sc. **Alenka Košiča Čičin-Šain** javila se za ispravak njegova navoda da izvođači nisu uvedeni u posao zbog neriješenih imovinskih odnosa na zemljištu. Primjera radi, spomenula je da su za 60 objekata u zagrebačkom naselju Sesvete dovršene sve procedure za dobivanje građevinske dozvole (dobivene su sve potrebne suglasnosti) te da je zemljište u potpunom vlasništvu jedinice lokalne samouprave. Prema tome, nema nikakvih zapreka da se krene u izgradnju.

Po mišljenju **Krunoslava Markovinovića (HDZ)** 300 neprodanih stanova dobar je pokazatelj da izgradnja tih stanova često nije bila dobro pripremljena, nego da je ponekad bila i sama sebi svrhom. Pozitivno je to što se ovim prijedlogom predviđaju društveni poticaji i za izgradnju, dogradnju i nadogradnju zgrada i obiteljskih kuća, jer će to smanjiti doseljavanje u prenapučene gradske sredine. Logično je, kaže, da izgradnju pratećih sadržaja (vrtića, ambulanti i škola) financiraju jedinice lokalne samouprave, ako pristanu na ovakva mamut naselja, a ne da se ti troškovi prebacuju na sredstva namijenjena POS-u. Dobro je i to da su poticaji predviđeni i za podzemne garaže, ako su one planirane u sklopu zgrade sa stanovima POS-a, jer će ih u tom slučaju sigurno kupovati stanari. Naža-

lost, ministarstvu je ostavljeno premalo manevarskog prostora jer je limitirano velikim brojem ugovorenih stanova za koje su lani potpisani ugovori s izvođačima radova. Međutim, za dobar dio tih stanova ni do dandanas nije osigurano zemljište, a kamoli građevinska dozvola (npr. farma Sesvete) što je upitno i s pravnog, a pogotovo s moralnog stajališta.

Bilo je slučajeva, kaže zastupnik, da su firme istog vlasnika pripremale natječajnu tender dokumentaciju, a da su poslovi bili dodijeljeni sestrinskim firmama istog vlasnika. Izrazio je uvjerenje da se to više nikada neće ponoviti te da će se napokon graditi stanovi za one kojima su namijenjeni i to pod najboljim uvjetima.

Predloženo ne pogoduje ravnomjernom regionalnom razvoju

Jelena Pavičić-Vukičević konstatala je da ovim zakonskim prijedlogom država dio svojih ovlasti prebacuje na jedinice lokalne samouprave, ali ne prateći financijske potrebe ovakvog tipa decentralizacije blokira daljnje stambeno zbrinjavanje građana. Po njenom mišljenju ovaj Zakon je trebao ići u proceduru u paketu sa Zakonom o financiranju jedinica lokalne i područne samouprave. Razlog - lokalne jedinice nemaju u svojim proračunima predviđena sredstva za izgradnju objekata društvenog standarda koji bi pratili izgradnju stanova iz Programa društveno poticane stanogradnje.

Proširenjem prava na poticaje i za izgradnju i dogradnju obiteljskih kuća te planiranjem gradnje objekata društvenog standarda novcem iz lokalnog budžeta posve je narušen, pa čak i napušten, dosadašnji koncept izgradnje stanova iz programa POS-a, ocjenjuje zastupnica. Zbog toga je, kaže, zajedno sa svojim stranačkim kolegom Mršićem, uložila amandmanski zahtjev za brisanje stavka 3. u članku 16a. Konačnog prijedloga zakona.

Primijetila je, nadalje, da se glavna stambena izgradnja odvija u urbanim sredinama, a najviše u Zagrebu. To znači da predložena rješenja ne pogoduju ravnomjernom regionalnom razvoju, jer će manje lokalne sredine zbog nemogućnosti izgradnje pratećih objekata nesumnjivo napustiti ovaj oblik stanogradnje. Budući da građanima nije ponuđena alternativa, stječe se dojam da je ovaj Zakon napisan isključivo radi grada Zagreba i bojazni Ministarstva, odnosno Vlade, da financijski neće moći pratiti izgradnju objekata od društvenog interesa, spomenutih u spornoj odredbi.

Lokalne jedinice nemaju u svojim proračunima predviđena sredstva za izgradnju objekata društvenog standarda koji bi pratili izgradnju stanova iz Programa POS-a.

Nadovezujući se na njene riječi, **Marina Matulović-Dropulić** je napomenula da to hoće li se graditi neki od objekata javne namjene i gdje određuje isključivo jedinica lokalne samouprave svojim prostornim planom. Prema tome, nema razloga da ona bilo što izgradi što inače nije gradila na svojem području, ako to nije zacrtano u detaljnom urbanističkom planu. Odluči li se za gradnju takvog objekta upravo u stambenim zgradama o kojima je riječ, jasno je da ni kupci stanova a ni država to ne mogu financirati.

U nastavku je ustvrdila da se ovim Zakonom gradu Zagrebu ne daju veća prava nego ostalim sredinama, te da će svi ugovoreni stanovi biti sagrađeni prema ranije utvrđenoj regionalnoj rasprostranjenosti. Dakako, Vlada će poticati i izgradnju stanova koju će organizirati agencije na nižim razinama. A to što nitko nije razmišljao na koji će se način u pojedinom naselju izgraditi kompletna komunalna infrastruktura i potrebni objekti društvenog standarda nije naš problem, kaže ministrica.

Poticanjem gradnje obiteljskih kuća povećat će se siva ekonomija

Mr.sc. **Alenka Košiša Čičin-Šain** je izjavila da se u velikoj mjeri slaže s navodima zastupnice Vukičević. Istina je, kaže, da je izgradnja objekata društvenog standarda vezana uz veća naselja, ali ni "guranjem" zgrada u postojeću urbanu sredinu nećemo imati riješene vrtičke kapacitete. U oba slučaja, znači, ostaje problem građenja društvene infrastrukture.

Ponovno je upozorila na to da će se poticanjem dogradnje i nadogradnje obiteljskih kuća stvoriti siva zona ekonomije, jer će se gradnja organizirati u fušu (doduše, s građevinskom dozvolom, ali bez kontrole kvalitete). Po mišljenju zastupnice, prema važećem članku 30. Zakona dosad se moglo već puno napraviti na poticanju izgradnje obiteljskih kuća u organiziranim programima. Osim toga, neprodani stanovi ne mogu se besplatno davati na upravljanje državi već se moraju prodavati, makar kao poslovni prostori, jer treba zatvoriti financijsku konstrukciju.

Neprodani stanovi ne mogu se besplatno davati na upravljanje državi već se moraju prodavati, makar kao poslovni prostori, jer treba zatvoriti financijsku konstrukciju.

U nastavku je primijetila da je iz zakonskog prijedloga ispuštena odredba prema kojoj se na kamatu za javna sredstva ne plaća PDV. Osim toga, u članku 17. se indirektno predviđa da će se postupci započeti po starom zakonu završiti po novom, što je posve neopravdano. Naime, postoje važeći ugovori iz kojih proizlaze prava i obveze ugovorenih strana koji se zakonom ne mogu derogirati. Jednom riječju, predložene izmjene su konfuzne, nejasne i nedorečene i u najmanju ruku traže doradu.

Budući da se ionako radi o kozmetičkim promjenama, izgleda da je suština u tome da se noveliranjem Zakona želi zaustaviti ovaj program na koji je već utrošeno dosta novaca, i to retroaktivno na već započetim projektima.

Jelena Pavičić-Vukičević je primijetila da je prethodnica propustila reći da su jedinice lokalne samouprave dužne osigurati građevinsko zemljište i komunalnu infrastrukturu za gradnju stanova iz ovog programa. Poznato je, kaže, da se u prepisci između nadležnog Ministarstva i grada Zagreba kao sporno pitanje navodi upravo to tko će izgraditi prateće objekte. Ovo je - kaže - odgovor na pitanje tko će sagraditi te objekte u Zagrebu, primjerice, na svinjogojskoj farmi u Sesvetama, i to zapravo samo potvrđuje moju tezu, zaključila je.

Riječ predlagatelja

U zaključnoj riječi **Marina Matulović-Dropulić** je izrazila žaljenje što jedan parlamentarni klub nije podržao predložena rješenja, budući da u sadašnjim okolnostima predlagatelji nisu mogli ponuditi ništa drugo.

Potaknuta primjedbama iz rasprave napomenula je da je gradnja pojedinačnih objekata u postojećim naseljima zasigurno optimalnija od gradnje potpuno novih naselja tamo gdje ona uopće ne bi trebala biti (npr. usred gospodarske zone).

Nije u redu - kaže - da se krenulo u tako neosmišljen projekt kao što su bile Sesvete, jer građevinari zbog toga traže i više cijene. Po njenim riječima niti jedan objekt društvenog standarda u Gradu Zagrebu nije financirala država, već su Zagrepčani to platili iz poreza i prireza. Dakako, usporedo s povećanjem broja stanovnika, treba povećavati i vrtičke kapacitete, sagraditi nove škole i sl., ali to ne može financirati država. Međutim, bez obzira na sve to, odlučili su Grad da će financirati svoju komunalnu infrastrukturu i prateće objekte, država će izgraditi ugovorene stanove iz programa POS-a. Budu li građani i dalje zainteresirani za te stanove, s realizacijom tog programa nastaviti će se i

ubuduće, ali postoje i druge mogućnosti. U svakom slučaju, trebat će predložiti i poseban zakon kojim bi se regulirala gradnja socijalnih, odnosno najamnih stanova.

Među ostalim, spomenula je i preveliku kvadraturu stanova POS-a, zbog čega je dobar dio tih stanova ostao neprodan. Budući da je u tom slučaju teško zatvoriti financijsku konstrukciju, bolje je da lokalne jedinice takve stanove daju u najam socijalno ugroženim građanima ili stradalnicima Domovinskog rata, nego da plaćaju za njihovo čuvanje. Kako reče, Ministarstvo i Vlada će napraviti sve da se kuće grade tamo gdje je to opravdano, te da lokalne jedinice ne moraju dodatno ulagati sredstva ako to nije potrebno. Isto tako će im omogućiti da sami odlučuju o tome gdje će se i kakvi stanovi graditi, a država će im subvencionirati troškove.

Izjašnjavanje

Nakon ove rasprave uslijedilo je izjašnjavanje o podnesenim amandmanima. U ime predlagatelja o njima se očitovala ministrica Matulović-Dropulić. Informirala je zastupnike da je Vlada uvažila amandman **Marka Širca (HDZ)** kojim se ispravlja pogreška u prijepisu koja je nastala u članku 1. stavak 2., te dva amandmana Kluba zastupnika HSP-a. Riječ je, ponajprije, o dopuni članka 7, odnosno članka 15. važećeg Zakona, zahvaljujući kojoj će plaćanja učešća kod kupnje stana na kredit biti oslobođeni i hrvatski branitelji - dragovoljci iz Domovinskog rata. Budući da je uvaženi i njihov prijedlog za izmjenu stavka 2. u članku 11. (članak 20. postojećeg Zakona) ubuduće će razlika u cijeni stana POS-a utvrđenoj predugovorom i konačnoj cijeni iz ugovora o kupoprodaji moći iznositi do 7 posto (dosad je mogla biti 5 posto).

O navedenim amandmanima nije se posebno glasovalo, jer su automatski postali sastavnim dijelom Konačnog prijedloga zakona.

Predlagatelj nije prihvatio prijedlog Kluba zastupnika HNS-PGS-a, za brisanje odredbi (članci 3, 4, 5. i 6. Kona-

čnog prijedloga zakona) kojima se investitorski poslovi u vezi s izgradnjom i prodajom stanova sa APN-a disperziraju i na druge osobe kao investitore. Naime, kako je naglasila njihova predstavница mr.sc. **Alenka Košiša Čičin-Šain**, u tom je slučaju upitna garancija, odnosno jamstvo za izvršenje zacrtanih ciljeva. U prilog tome spomenula je da razvijeni svijet poznaje niz modela poticanja stanogradnje kojime je, u pravilu, zajedničko to da više izvora sredstava povezuje jedan nositelj projekta, s tim da javna sredstva predstavljaju određeni vid subvencioniranja.

Unatoč tom obrazloženju zastupnici nisu dali zeleno svjetlo njihovu amandmanu.

Vlada nije uvažila ni njihov prijedlog za brisanje stavka 3. u novopredloženom članku 16a. Zakona (istovjetni amandman uložili su i zastupnici SDP-a, **Jelena Pavičić-Vukičević i Zvonimir Mršić**) kojim se lokalne jedinice obvezuju na financiranje gradnje objekata javne namjene (škole, knjižnice i dr.) koji su prostornim planom predviđeni na određenoj lokaciji uz stanove POS-a (istovjetni amandman uložili su i zastupnici SDP-a, **Jelena Pavičić-Vukičević i Zvonimir Mršić**). Podnositelji amandmana smatraju da to nije opravdano te da bi sredstva za tu namjenu mogli osigurati i drugi zainteresirani subjekti, uključujući i same građane, banke, državu, lokalnu vlast, tvrtke i dr. Unatoč dodatnom obrazloženju njihove predstavnice zastupnici su se priklonili mišljenju Vlade.

Po riječima ministrice ni država a ni kupci stanova iz Programa POS-a ne mogu financirati javne sadržaje za koje lokalna jedinica detaljnim planom utvrdi da će se graditi u određenoj zgradi. S istim obrazloženjem Vlada je, kaže, odbila i prijedlog **Josipa Leke**, da "financijska sredstva za tu gradnju osigurava investitor." Uslijedilo je glasovanje, ali ni taj amandman nije dobio potrebnu većinu zastupničkih glasova.

Zvonimir Mršić je napomenuo da bi kolegica i on možda i odustali od svog amandmanskog zahtjeva, kad bi u zakonu bilo preciznije definirano da spome-

nute objekte grade osnivači tih ustanova (lokalna samouprava ne može financirati, primjerice, gradnju ambulanti i srednjih škola). Možda bi trebalo predvidjeti da te objekte grade privatnici i sl., a ne da se financiraju iz sredstava POS-a, naglasio je. Potom se o njihovu amandmanu glasovalo, ali nije dobio "zeleno svjetlo".

Ministrica je u nastavku obrazložila zbog čega Vlada ne prihvaća prijedlog **Mate Brletića (DC)** da se u članku 9. iza riječi "plana uređenja" dodaju riječi "i građevinsku dozvolu". Podsjetimo, riječ je o odredbi koja predviđa da pravna ili fizička osoba ovlaštena za poslove građenja može Agenciji ponuditi građevinsko zemljište u svom vlasništvu i gradnju stanova, uz uvjet da ima ishođenu lokacijsku dozvolu ili izvod iz detaljnog plana uređenja. Predviđeno je da u tom slučaju Agencija s tom osobom može sklopiti ugovor o građenju neposredno bez javnog nadmetanja, dakako, ako su osigurani i drugi preduvjeti određeni Zakonom.

Po riječima ministrice **Matulović-Dropulić** kod kupnje građevinskog zemljišta bitna je lokacijska dozvola i plan uređenja, a ne građevinska dozvola kojom je sve već definirano. Naime, pravilnikom o poslu određuju se i kakvi će se stanovi graditi na kojoj lokaciji te njihova kvadratura.

Nakon tog pojašnjenja zastupnik je povukao svoj amandman. S tim u

svezi spomenimo da je Klub zastupnika HNS-PGS-a tražio da se iz zakonskog teksta ispusti cijeli članak 9, ali predlagatelj to nije prihvatio. Njihova predstavnica je napomenula da to zahtijevaju zato što smatraju da jedinice lokalne samouprave nisu podobne da za pravne i fizičke osobe utvrđuju, kako interes za kupnju, tako i stambene potrebe. Mišljenja su, također, da ne moraju isključivo one financirati komunalnu infrastrukturu te da će, zadrže li se postojeća rješenja, doći do bitnog zastoja u provođenju Programa POS-a. Zastupnica je inzistirala da se o ovom amandmanu glasuje, ali nije prošao.

Istu sudbinu doživio je i njihov prijedlog za izmjenu stavka 4. u članku 13., odnosno članku 24. postojećeg Zakona.

Ministrica je pojasnila da se predlagatelji ne mogu složiti s tim da država kupuje od Agencije neprodane stanove. Razlozi - prema zakonu Republika Hrvatska iz državnog proračuna osigurava dio sredstava za izgradnju stanova POS-a. Osim toga, mora osigurati i rezervni fond za one stanove koji se ne mogu prodati, da bi se zgrada mogla dovršiti (nije logično da ih još jedanput kupuje). Stoga je Vlada predložila da se ti stanovi predaju na upravljanje Središnjem državnom uredu za upravljanje državnom imovinom, koji bi s lokalnim jedinicama dogovorio da se u njih smjeste socijalno ugroženi građani, stradalnici Domovinskog rata ili da ih se daje

u najam. Najgora je varijanta, kaže, da ti stanovi ostanu prazni i da treba plaćati njihovo čuvanje.

Zastupnica je konstatirala da je to rješenje vrlo upitno, budući da je vlasnik nekretnine investitor, odnosno Agencija koja se pravno i upisuje u zemljišne knjige, a ne Republika Hrvatska kao pravna osoba (Agencija posluje u svoje ime, za račun države). Osim toga, Republika Hrvatska je i dosad, kao domaća pravna osoba, mogla kupiti stan ili poslovni prostor temeljem odluke Vlade, i to pod istim uvjetima obročne otplate koji vrijede i za druge domaće pravne osobe (pri tome joj se dio javnih sredstava koje je osigurala priznaje kao plaćeni dio cijene). Stanovi i poslovni prostori iz Programa POS-a ne mogu se besplatno ustupati ni državi niti drugoj osobi, već se moraju prodati, kako bi se zatvorila financijska konstrukcija izgradnje, napominje zastupnica.

Već smo spomenuli da ni ovaj amandman nije dobio potrebnu većinu zastupničkih glasova.

Zaključivši raspravu o amandmanima predsjednik Sabora **Vladimir Šeks** je dao na glasovanje Konačni prijedlog zakona. Ishod - **novelirani Zakon o društveno poticanoj stanogradnji donesen je u predloženom tekstu, zajedno s prihvaćenim amandmanima (zanj je glasovalo 87 zastupnika dok ih je 11 bilo protiv.)**

M. Ko.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU UGOVORA IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I REPUBLIKE MAĐARSKE O OBAVLJANJU KONTROLE GRANIČNOG PROMETA U CESTOVNOM, ŽELJEZNIČKOM I VODNOM PROMETU

Zastupnici Hrvatskog sabora jednoglasno su donijeli Zakon o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Republike Mađarske o obavljanju kontrole graničnog prometa, a koji je potpisan 29. rujna 2003. godine u Budimpešti.

Donošenje zakona podržala su i radna tijela, a Vlada je prihvatila amandman Odbora za zakonodavstvo kojim se uređuje nomotehnički izričaj.

Kako je istaknuo u obrazloženju u ime predlagatelja državni tajnik **Hidajet Bišćević**, ovim se Ugovorom reguliraju načela i pravila suradnje tijekom obavljanja kontrole graničnog prometa, osoba i stvari, te prijevoznih sredstava koji prelaze hrvatsko-mađarsku granicu osobito kada se granična kontrola obavlja na istom mjestu. Naglašavajući nužnost ovog Ugovora koji predviđa i osnivanje mješovitog Povjerenstva za provedbu,

Bišćević je istaknuo kako se dosadašnji način kontrole graničnog prometa između Hrvatske i Mađarske odvijao bez postojanja odgovarajućeg međudržavnog ugovora. Uređenjem režima graničnog prijelaza Hrvatske i Mađarske, dodao je Bišćević, unapređuju se ukupni bilateralni odnosi s Mađarskom, te s obzirom na njeno članstvo u EU, dodatno jača međunarodno proeuropski profil Republike Hrvatske.

H.S.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU UGOVORA O SLOBODNOJ TRGOVINI IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I REPUBLIKE MOLDOVE

Hrvatski je sabor na 7. sjednici jednoglasno donio Zakon o potvrđivanju Ugovora o slobodnoj trgovini između Republike Hrvatske i Republike Moldove.

Potvrđivanjem Ugovora potpisanog 27. veljače 2004. godine u Kišnievu učinjen je korak prema povećanju međusobne robne razmjene dviju država, a na načelima tržišnog gospodarstva i liberalizacije trgovine sukladno odredbama Općeg spo-

razuma o carinama i trgovini (GATT) i Ugovora o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije (WTO) osiguravajući na taj način hrvatskim izvoznicima veću zastupljenost na moldavskom tržištu. Ugovor kojim se omogućuje veća liberalizacija trgovine industrijskim i prehrambenim proizvodima, sadrži odredbe o ukidanju i smanjivanju carina u međusobnoj trgovini, posebne zaštitne mjere, sanitarne i fitosanitarne mjere, pravila konkurencije

u poduzetništvu, odredbe o javnim nabavkama, zaštiti intelektualnog vlasništva, te opće zaštitne mjere.

Izvršavanje Zakona neće zahtijevati dodatna financijska sredstva iz Državnog proračuna, već će štoviše dovesti do povećanja opsega razmjene, osobito hrvatskog izvoza, te na taj način povećati prihode hrvatskih izvoznika i prihode Proračuna.

H.S.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU UGOVORA O JAMSTVU IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I EUROPSKE BANKE ZA OBNOVU I RAZVOJ ZA PROJEKT DOVRŠETKA AUTOCESTE NA KORIDORU X U REPUBLICI HRVATSKOJ

Autocesta u prometu krajem 2006. godine

Predlagatelj zakona je Vlada Republike Hrvatske. Kod utvrđivanja dnevnog reda prihvaćena je primjena hitnog postupka kod donošenja ovoga zakona.

Zakonom se potvrđuje Ugovor o jamstvu za zajam ugovoren Ugovorom o zajmu između EBRD i Hrvatskih autocesta d.o.o. za Projekt dovršetka autoceste na X koridoru u Republici Hrvatskoj, odnosno izgradnju posljednje neizgrađene 29,43 km duge dionice autoceste Zagreb – Lipovac od Županje do Lipovca.

Zastupnici su jednoglasno, u hitnom postupku, donijeli Zakon o potvrđivanju Ugovora o jamstvu između Republike Hrvatske i Europske banke za obnovu i razvoj, za projekt dovršetka autoceste na koridoru X u Republici Hrvatskoj.

O PRIJEDLOGU

Europska banka za obnovu i razvoj je pokazala interes da zajedno s Europskom investicijskom bankom sufinancira dovršetak autoceste na X koridoru u Republici Hrvatskoj, odnosno izgradnju posljednje neizgrađene 29,43 km duge dionice autoceste Zagreb – Lipovac, od Županje do Lipovca, koju čine poddionica Županje – Spačva (15,95 km) i poddionica Spačva – Lipovac (13,48 km).

Tijekom 2003. godine s EBRD-om su vođeni pregovori o zajmu Hrvatskim autocestama d.o.o. (uz državno jamstvo) u visini od 45 milijuna EUR-a za Projekt dovršetka autoceste na X koridoru u Hrvatskoj.

U skladu s Odlukom Vlade RH od 11. rujna 2003. godine ovlašteno hrvatsko izaslanstvo obavilo je 15. i 16. rujna 2003. godine u Zagrebu završne prego-

vore s EBRD-om o Ugovoru o zajmu i Ugovoru o jamstvu za navedeni Projekt. Vlada RH je 6. studenoga 2003. godine u Zagrebu prihvatila Izvješće o završnim pregovorima te ovlastila zamjenika ministra financija da potpiše Ugovor o jamstvu. Ugovor o jamstvu i Ugovor o zajmu za Projekt dovršetka autoceste na X koridoru u RH potpisani su u Osijeku 12. studenoga 2003. godine.

Ukupna vrijednost radova izgradnje i opremanja autoceste od Županje do Lipovca procjenjuje se na 90 milijuna EUR-a.

Zakonom se potvrđuje Ugovor o jamstvu za zajam ugovoren Ugovorom o zajmu između EBRD i Hrvatskih autoce-

sta d.o.o. za Projekt dovršetka autoceste na X koridoru u Republici Hrvatskoj.

Autocesta Zagreb – Lipovac je u cestovnoj mreži RH razvrstana kao državna cesta D-4, a u europskoj je mreži u Transeuropskom koridoru X.

Projekt obuhvaća zemljane radove, izgradnju trase i objekata, te postavljanje opreme i prometnih znakova. Početak građevinskih radova predviđen je u 2004. godini, a okončanje i puštanje u promet dionica autoceste krajem 2006. godine. Ukupna vrijednost radova izgradnje i opremanja autoceste od Županje do Lipovca procjenjuje se na 90,0 milijuna EUR-a, a investitor radova je društvo Hrvatske autoceste d.o.o. Projekt će sufinancirati EBRD dugoročnim zajmom u iznosu od 45,0 milijuna EUR-a i Europska investicijska banka dugoročnim zajmom u iznosu od 45,0 milijuna EUR-a.

Zajam je odobren na 18 godina, sa 3 godine počeka i 15 godina otplate.

Korištenje ovih sredstava predviđa se od 2004. do prosinca 2006. godine kada bi Projekt u potpunosti trebao biti završen, odnosno posljednja dionica autoceste Zagreb – Lipovac puštena u promet. Sredstva zajma bit će na raspolaganju za korištenje odmah nakon što Ugovor o jamstvu stupi na snagu.

Iz sredstava zajma podmirivat će se troškovi usluga i radova koji će se za potrebe izvršenja Projekta nabavljati putem međunarodnog natječaja. Konzultantske usluge su na zahtjev EBRD-a detaljno opisane i obuhvaćaju: usluge konzultanta koji će pomagati Hrvatskim autocestama d.o.o. u izgradnji, nadzoru, posredovanju i praćenju Projekta, te usluge konzultanta koji će pomagati u procjeni opcija za uvođenje sustava naplate cestarine, s posebnim osvrtom na naplatu cestarina za teretna vozila i izradi prijedloga sustava naplate cestarina na temelju troška na mreži autocesta u Republici Hrvatskoj.

RADNA TIJELA

Odbor za zakonodavstvo podupire donošenje ovoga Zakona i ne protivi se prijedlogu predlagatelja da se ovaj

Zakon donese po hitnom postupku. Na tekst Konačnog prijedloga Odbor nema primjedaba.

Odbor za pomorstvo, promet i veze ovaj Prijedlog zakona razmotrio je kao matično radno tijelo sukladno odredbi članka 89. Poslovnika Hrvatskoga sabora. Odbor je prihvatio prijedlog predlagatelja da se Zakon donese po hitnom postupku. Uvodno izlaganje dao je predstavnik predlagatelja, koji je naglasio da se radi o potvrđivanju Ugovora o jamstvu između RH i Europske banke za obnovu i razvoj za projekt dovršetka autoceste na koridoru X u Hrvatskoj, s povoljnim uvjetima.

Nakon rasprave predloženo je da Odbor uputi pitanje Vladi RH zašto se ne odobrava izgradnja druge polovine autoceste Rijeka – Zagreb, do vijadukta Stara Sušica u dužini od 16,5 km, što bi od Zagreba činilo 101 km punog profila autoceste. Za navedeni projekt osigurana su sredstva u iznosu od 53 milijuna EUR-a kroz postignute uštede. Odbor nije prihvatio prijedlog da se Vladi uputi pitanje uz izdvojeno mišljenje četiri člana Odbora Radimira Čačića, Slavka Linića, Antona Peruška i Šime Lučina, da se inzistira na donošenju odluke za dovršenje izgradnje druge polovine autoceste Rijeka – Zagreb 16,5 km, budući da osigurana sredstva, te nema nikakvih razloga za odugovlačenjem.

Nakon provedene rasprave Odbor je jednoglasno predložio Hrvatskom saboru da donese Zakon o potvrđivanju Ugovora o jamstvu između RH i Europske banke za obnovu i razvoj za projekt dovršetka autoceste na koridoru X u Republici Hrvatskoj.

Odbor za financije i državni proračun raspravljao je o predmetnom zakonu kao matično radno tijelo na temelju svoje nadležnosti iz članka 65. Poslovnika Hrvatskog sabora.

Uvodno je predstavnik Vlade RH istaknuo kako se ovim zakonom potvrđuje Ugovor o jamstvu između RH i Europske banke za obnovu i razvoj za zajam, ugovoren između EBRD-a i Hrvatskih autocesta d.o.o. za Projekt dovršetka autoceste na X koridoru (Zagreb – Lipovac; odnosno dionica Županja – Lipo-

vac), u iznosu od 45 milijuna EUR-a, s rokom od 18 godina (3 godine počeka plus 15 godina otplate). Početak građevinskih radova predviđen je u 2004. godini, a završetak i puštanje u promet navedene dionice autoceste očekuje se krajem 2006. godine.

Odbor je jednoglasno podržao prijedlog Vlade RH da se predloženi zakon donese po hitnom postupku. Odbor je jednoglasno odlučio Hrvatskom saboru predložiti donošenje Zakona o potvrđivanju Ugovora o jamstvu između RH i Europske banke za obnovu i razvoj za projekt dovršetka autoceste na koridoru X u Republici Hrvatskoj.

RASPRAVA

Nakon uvodnog obrazloženja Prijedloga zakona od državne tajnice u Ministarstvu financija, **Martine Dalić**, u ime saborskog Odbora za pomorstvo, promet i veze izvješće je podnio **Radimir Čačić (HNS)**. Uslijedila je rasprava po klubovima zastupnika.

Izostanak nužne rasprave

U ime **Kluba zastupnika HSP-a** govorio je **Pero Kovačević (HSP)**. Rekao je da je neosporna činjenica da Hrvatska stranka prava podržava izgradnju autocesta, dakle i ovaj dio vezan uz granicu prema Srbiji i Crnoj Gori.

Podsjetio je na Vladino obrazloženje razloga donošenja zakona po hitnom postupku, gdje stoji da s obzirom na prirodu postupka potvrđivanja međunarodnih ugovora kojima država i formalno izražava spremnost da bude vezana već potpisanim međunarodnim ugovorima, kao i na činjenicu da se u ovoj fazi postupka u pravilu ne mogu vršiti izmjene i dopune teksta međunarodnog ugovora, predlaže se donošenje po hitnom postupku. "To znači da mi to izglasujemo, bez da u biti i raspravljamo i da ulazimo u meritum, a mislim da u ovome ugovoru stvarno ima mjesta ulaziti u meritum".

Osvrnuo se na članak 6. stavak 6.02. Pravna mišljenja, gdje pod točkom a) stoji da u svrhe 9.03(a) Standardnih

uvjeta, pravno mišljenje ili mišljenje u ime zajmoprimca daje Odvjetničko društvo Hanžeković Radaković. "Mi smo mislili kao Klub predložiti da ćemo mi davati mišljenje besplatno, a ne da se plaća jedna odvjetnička kuća".

Nadalje, tu je i odredba koja se odnosi na plaćanje konzultantskih usluga koje su detaljno opisane i obuhvaćaju usluge konzultanta koji će pomagati Hrvatskim autocestama d.o.o. u izgradnji, nadzoru, posredovanju i praćenju Projekta, kao i na usluge konzultanta koji će pomagati u procjeni opcija za uvođenje sustava naplate cestarine, s posebnim osvrtom na naplatu cestarina za teretna vozila i izradi prijedloga sustava naplate cestarina na temelju troška na mreži autocesta u RH.

Povećanje prometa iz godine u godinu evidentno je, što je garancija da će Hrvatske ceste iz svog poslovanja redovno servisirati ovaj dug.

Kovačević pita koliko već ima sklopljenih ovakvih ili sličnih ugovora, i o kojim sredstvima se radi.

Što se tiče građevinskih firmi angažiranih u projektu gradnje autoceste, zastupnik kaže da one "hrvatskoj državi prodaju hrvatski kamen koji neovlašteno eksploatiraju, a samo po toj osnovi Bechtel je oštetio hrvatsku državu za oko 25 milijuna dola-

ra. "Kada se uzmu svi ostali prema podacima koji su bili prošle godine, taj dug je 47 milijuna dolara samo po toj osnovi, znači uzme tvoj kamen koji neovlašteno eksploatira i onda ti ga proda i naplati ga". Ističe da je za ovaj iznos duga Hrvatska mogla imati taj dio autoceste, a ne zaduživati se kreditima. K tome takva situacija se i dalje nastavlja, Bechtel i dalje prodaje Hrvatskoj njen kamen i to "papreno" naplaćuje.

Klub zastupnika HSP-a traži da se cijela ova situacija vezano za izgradnju autocesta dobro preispita. Svjesni su činjenice da je ova trasa autoceste isplativa, da će sama sebe održavati, jer je velika fluktuacija vozila.

Zakon - jamstvo za završetak projekta

U ime Kluba zastupnika SDP-a govorio je **Mato Gavran (SDP)**. Klub zastupnika SDP-a podržat će ovaj Prijedlog zakona iz nekoliko razloga, a primarno iz onoga "što svi dobro započeti projekti bivše Vlade i danas imaju utemeljenje i nadalje dostatno argumenata, pa stoga i potrebu da budu prihvaćeni i od sadašnje Vlade". Gavran dodaje da je ovaj zakon jamstvo da će predloženi projekti biti i završeni, na veliko zadovoljstvo lokalnog stanovništva i svih onih koji će sa znatno većom sigurnošću prometovati ovime, za sada jedinim nezavršenim dijelom X koridora kroz Slavoniju.

Dakle, ovime bi bio konačno dovršen X koridor na području Slavonije, spojen sa autocestama u Srbiji i Crnoj Gori, te bi se otvorila mogućnost da se krene s izgradnjom drugih, isto tako značajnih komunikacija na području Slavonije, primarno koridor 5C, smatra Gavran.

Ističe da je ovo vrlo povoljan zajam s rokom otplate od 18 godina, i ima svoju punu ekonomsku opravdanost. Ne bi trebao biti nikakav teret proračuna, jer je povećanje prometa iz godine u godinu evidentno, što je garancija da će Hrvatske ceste iz svog poslovanja redovno servisirati ovaj dug.

"Imajući u vidu dalje gospodarsko povezivanje s istokom, za očekivati je još dinamičniji promet u oba smjera, čime će ovaj najmlađi koridor koji povezuje sjeveroistok Europe s jugoistokom dobiti još više na značaju". Napominje da bez razvijene mreže prometnica Hrvatska teško može uhvatiti korak s Europskom unijom.

Gavran je rekao da je prošla Vlada trasirala dobar put i radila hrabre poteze, posebice na području izgradnje infrastrukture. Zaključio je da Klub zastupnika SDP-a daje punu potporu ovom zakonu.

Ovime je zaključena rasprava. **Zastupnici su jednoglasno, sa 96 glasova "za" donijeli u hitnom postupku Zakon o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Europske banke za obnovu i razvoj za projekt dovršetka autoceste na koridoru X u Republici Hrvatskoj.**

S.Š.

PRIJEDLOG ODLUKE O IZMJENI ODLUKE O PROŠIRENJU JURISDIKCIJE REPUBLIKE HRVATSKE NA JADRANSKOM MORU

Primjena odgođena do zaključenja ugovora o partnerstvu u ribarstvu

Točno osam mjeseci nakon što ju je donio, Hrvatski sabor dopunio je Odluku o proširenju hrvatske jurisdikcije na Jadranskom moru i tako utvrdio da se pravni režim zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa za članice Europske unije neće, kako se planiralo, primjenjivati od 3. listopada 2004, nego tek nakon što Hrvatska s EU sklopi Ugovor o partnerstvu u ribarstvu.

Za dopunu odluke izjasnila se većina zastupnika, točnije njih 71 glasovalo je za, a 39 protiv.

Sama rasprava o Vladinu prijedlogu da Sabor dopuni svoju Odluku od 3. listopada 2003., bila je dugotrajna, polemična, s puno lijepih i ružnih trenutaka, rasprava u kojoj se nije govorilo samo o ekološko-ribolovnoj zoni, pritiscima i interesima susjeda Slovenaca i Talijana, nego i o prirodi politike i političara, obrani i izdaji nacionalnih interesa i nacionalnog ponosa.

No, sve je to, kako je primijetio jedan od njenih sudionika, normalno kad se odlučuje o velikim stvarima, a odgođena primjene ekološko-ribolovne zone sasvim sigurno je velika stvar.

O PRIJEDLOGU

Prijedlog odluke o dopuni Odluke o proširenju jurisdikcije Republike Hrvatske na Jadranskom moru, Saboru je, po hitnom postupku, podnijela Vlada, predloživši da se u točki 3. doda novi stavak 2. koji glasi:

”Za zemlje članice Europske unije, primjena pravnog režima zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa Republike Hrvatske, započet će nakon sklapanja Ugovora o partnerstvu u ribarstvu između Europske zajednice i Hrvatske”.

Vlada predlaže da ta Odluka stupi na snagu danom donošenja.

Vlada podsjeća da je Sabor 3. listopada 2003, donio spomenutu Odluku, kojom je uspostavljen zaštićeni ekološko-ribolovni pojas (ZERP).

Za zemlje članice EU, primjena pravnog režima hrvatskog zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa, započet će nakon sklapanja Ugovora o partnerstvu u ribarstvu između EZ i Hrvatske.

Saborska odluka, piše u obrazloženju, temeljila se na potrebi zaštite morskog okoliša i marikulture u Jadranu. Njome se utvrđuje da će se s primjenom pravnog režima ZERP-a započeti 12 mjeseci nakon njegovog uspostavljanja. Razdoblje od 12 mjeseci ostavljeno je kako bi se pripremili provedbeni mehanizmi za sklapanje sporazuma i aranžmana sa zainteresiranim državama i Europskom zajednicom (točka 3. Odluke).

Od dana donošenja Odluke Hrvatska je, navodi se, unaprijedila odnose s Unijom, što je rezultiralo i ubrzanjem procesa njenog približavanja EU. Potvrđeno

je to i pozitivnim Mišljenjem Europske komisije glede zahtjeva Hrvatske za članstvo u EU, te se slijedom tog Mišljenja u lipnju očekuje i odluka Europskog vijeća o davanju Hrvatskoj statusa kandidata za članstvo u EU, kao i određivanje datuma početka pregovora.

Hrvatska, ističe se nadalje, ima objektivni interes uskladiti svoje zakonodavstvo i praksu s europskim standardima, uključujući i područja na koja se odnosi saborska Odluka, kao što su ribarstvo i zaštita okoliša. Takav interes dodatno potvrđuje i potreba da Hrvatska dosljedno provodi preporuke iz Mišljenja Europske komisije u kojima se Hrvatska potiče da Odluku o proširenju jurisdikcije harmonizira s jadranskim susjedima, u skladu s vrijednostima EU, Deklaracijom Ministarske konferencije o održivom ribarstvu u Sredozemlju i Zajedničkom ribarskom politikom EU. Hrvatska je kao pomorska država vitalno zainteresirana osigurati preduvjete za ostvarivanje održivog ribarenja u Jadranu te uspostaviti odgovarajuće standarde zaštite okoliša, posebice imajući u vidu svoju usmjerenost na turizam.

Interesi Hrvatske su da, u kontekstu budućeg članstva u EU, otvori pregovore i sklopi Ugovor o partnerstvu u ribarstvu s Europskom zajednicom, kao sastavni dio budućeg ugovora o pristupanju Hrvatske Europskoj uniji. U očekivanju sklapanja navedenog ugovora, u skladu s relevantnim europskim standardima, predlaže se da primjena pravnog režima ZERP-a za države članice Unije započne nakon sklapanja Ugovora o partnerstvu u ribarstvu

između Europske zajednice i Hrvatske, stoji u obrazloženju Vlade.

RADNA TIJELA

O predloženoj odluci očitivala su se tri saborska odbora.

Odbor za zakonodavstvo podupire donošenje predložene Odluke, a na njen tekst podnio je dva amandmana kojima se nomotehnički uređuje izričaj i otklanja pogreška u pozivanju na odredbe Pomorskog zakonika, jer je ovlast Hrvatskom saboru za proglašenje pomorskog pojasa sadržana u stavku 1. članka 1042. (a ne 1024. kako stoji u preambuli Odluke) toga Zakonika.

Odbor za pomorstvo, promet i veze predloženu je Odluku razmotrio kao matično radno tijelo, a nakon provedene rasprave većinom je glasova Saboru predložio njeno donošenje.

U raspravi je posebno naglašeno da treba podržati predloženu Odluku, vodeći računa da se za prava Hrvatske kod susjeda treba izboriti, a ne ih nameštati, ali u svakom slučaju brinuti o zaštiti interesa Hrvatske.

I Odbor za gospodarstvo, razvoj i obnovu, koji je o predloženoj Odluci raspravljao kao zainteresirano radno tijelo, većinom glasova predlaže Saboru njeno donošenje.

Sklopiti privremeni sporazum o ribarstvu

Amandmane su podnijeli klubovi zastupnika SDP-a, HSS-a i HSP-a.

Klub zastupnika SDP-a predlaže da za zemlje članice Europske unije, primjena pravnog režima ZERP-a, počne nakon sklapanja Privremenog sporazuma o partnerstvu u ekološko-ribolovnoj zaštiti Jadranskog mora i Europske zajednice (ili drugog odgovarajućeg ugovora), a najdulje za tri godine. Naime, Klub drži da Vladin prijedlog u osnovi znači da bi pitanja ribolovne politike u Jadranu ostala neriješena u dužem roku, sve do stvaranja pravnih pretpostavki za sklapanje Ugovora o partnerstvu u ribarstvu, koji je dio tek predstojećeg pregovaračkog procesa za ulazak Hrvatske

u punopravno članstvo u EU. Time bi se, dodaje Klub, u dužem roku otvorenom ostavila i mogućnost produžavanja raznih oblika nesuglasica, pa i pritisaka u procesu europskih integracija od zainteresiranih jadranskih članica EU u zauzimanju što boljih pregovaračkih pozicija za te predstojeće pregovore.

Osnovu za sklapanje Privremenog sporazuma, Klub nalazi u članku 93. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju koji kaže da će 'Zajednica i Hrvatska ispitati mogućnost određivanja područja od zajedničkog interesa u području ribarstva, koja bi po svojoj prirodi morala biti obostrano korisna'.

Navodi i da je pregovore i sklapanje samoga Privremenog sporazuma moguće mnogo brže otpočeti i završiti, budući da se radi o mješovitom tipu međunarodnog ugovora za koji Europska komisija dobiva suglasnost članica da pregovara u njihovo ime.

Za slučaj da pregovori o sklapanju Privremenog sporazuma ne završe u roku od tri godine, bio bi to znak da postoji problem u sporazumijevanju o režimu ribolova i ekologije u Jadranu, pa bi Sabor trebao ponovo razmotriti primjenu Odluke, navodi Klub zastupnika SDP-a.

Klub zastupnika HSS-a traži da se u cilju zaštite najugroženijeg dijela Jadranskog mora na području ZERP-a zabrani ribolov svih vrsta u trajanju od jedne godine, počevši od 3. listopada 2004., da se u tom roku utvrdi stanje bioloških resursa te sklopi privremeni sporazum o partnerstvu u ribarstvu.

Klub obrazlaže da bi, ukoliko bi se odgodila primjena saborske Odluke o ZERP-u, velik dio Jadrana i dalje ostao izvan primjene bilo kakvog nadzora, zaštite i primjene zakona, te bi bio prepušten nekontroliranom izlovu ribe.

Pozivajući se na točku 2. Odluke o proširenju hrvatske jurisdikcije na Jadranskom moru, Klub zastupnika HSP-a predlaže da Sabor proglasi puni sadržaj gospodarskog pojasa RH u Jadranskom moru, u skladu s Glavom IV. hrvatskog Pomorskog zakonika i Dijelom V. Konvencije UN o pravu mora. Na temelju rasprave u

Saboru očito je kako bi proglašenje punog isključivog gospodarskog pojasa otklonilo većinu problema koje Hrvatska danas susreće u odnosima s EU i susjednim zemljama, posebno Italijom i Slovenijom, obrazlaže Klub zastupnika HSP-a svoj amandman.

O raspravi prije rasprave

Početak rasprave o Vladinu prijedlogu Odluke, obilježili su zahtjevi oporbenih klubova da se o toj značajnoj temi raspravlja u primjerenije vrijeme, odnosno kroz jutro 4. lipnja, uz izravan televizijski prijenos te u nazočnosti premijera Ive Sanadera, (koji je taj dan bio u Požegi na sjednici Vlade).

Takav je zahtjev u ime Kluba zastupnika HSS-a iznio **Zlatko Tomčić**, tvrdeći da je u vrijeme dok je vodio Sabor, u najmanje desetak navrata inzistirao da tadašnji premijer Ivica Račan dođe u Sabor i da je dolazio svaki put kad je to tražila tadašnja oporba, a današnja vlast.

HSS-ov zahtjev podržali su klubovi SDP-a, HSP-a, LIBRE i HNS/PGS-a.

Odgovor predsjednika Sabora **Vladimira Šeksa** da je planirano da rasprava počne tog dana, 3. lipnja u 15 sati, ali da će vidjeti može li udovoljiti njihovim zahtjevima, nije zadovoljio zastupnike koji su nastavili sučeljavati.

IDS-ovac **Damir Kajin** suglasan je da bi bilo poželjno da premijer bude na raspravi, no za razliku od drugih 'oporbenjaka' daleko primjerenijom smatra popodnevnu raspravu, kad je više javnosti pred tv-ekranima.

Uz ogradu da saborski zastupnici ne raspravljaju radi televizije, nego radi hrvatske javnosti i hrvatskih interesa, **Ivan Čehok** (Klub zastupnika HSLS/DC-a) potvrdio je Kajinove navode o gledanosti te predložio da se s raspravom krene tog popodneva, a ako zatreba da se nastavi i sutra ujutro.

Ne mogavši se prisjetiti kad je Zlatko Tomčić udovoljavao bilo kojem (HDZ-ovom) zahtjevu, **Luka Bebić** (Klub zastupnika HDZ-a) primjerenim je ocijenio da Sabor raspravu počne u 14 sati, za vrijeme tv-prijenosa.

Napominjući da je, kad se govori o prijenosu Hrvatske televizije, to samo kratica za mogućnost da javnost prati saborsku raspravu, **Vesna Pusić** (Klub zastupnika HNS/PGS-a) konstatirala je da će, počne li rasprava u uobičajenih 15 sati, tv-prijenos trajati svega dva do dva i pol sata, što nije dovoljno ni da se izjasne svi zastupnički klubovi.

Zastupnik **Tomčić** podsjetio je Bebića da je 3. listopada 2003., kad je Sabor donosio Odluku o proširenju hrvatske jurisdikcije na Jadranu, HRT imala tri programa i da je Treći neprekidno, do 22,30 sati prenosio raspravu. Veliki zaokret u shvaćanju ovoga problema mora hrvatskoj javnosti biti objašnjen na isti način kako je i donesen, poručio je HSS-ov zastupnik.

Nisam tvrdio da nije bila prenošena rasprava o saborskoj Odluci, nego sam upozorio na Vaše sustavno ignoriranje svih naših prijedloga u pogledu redosljeda rasprave, uzvratilo je **Bebić** Tomčiću, spočitnuvši mu da su se mnoge važne stvari, poput državnog proračuna donosile u dva ujutro.

Uz obrazloženje da moraju odlučiti na koji će način dalje sudjelovati u radu sjednice, oporbeni su klubovi zatražili, i dobili desetminutnu stanku.

Sram vas bilo!

Umjesto da je spusti, ta je stanka podigla temperaturu u Sabornici. Bilo je to očito već nakon prvih **Tomčićevih** (Klub zastupnika HSS-a) konstatacija da hrvatska Vlada u zadnje vrijeme prečesto mijenja svoje stavove i Saboru predlaže posve suprotne odluke od onih koje je zastupala kratko prije toga.

Vi, gospodine predsjedniče i Vaša Vlada, morate narodu reći da li Vas Europa ucjenjuje, da li se postavljaju ultimatum, poručio je Sanaderu i Vladi.

Prozvao ih je da su promijenili stavove i oko haaških optužnica, da su, nedozvoljavanjem javne rasprave u Saboru, ponizili i branitelje i Domovinski rat i javnost, da su zaokretom oko PDV-a iznevjerili predizborna očekivanja i prevarili hrvatski narod, da su Protokolom 7 naštetili hrvatskoj poljoprivredi.

Prijedlogom da se izmijeni saborska Odluka o proširenju jurisdikcije na Jadranskom moru, nanosite novu štetu nacionalnim interesima, narušavate suverenitet Hrvatske, na taj način izražavate određenu političku naivnost ili servilnost, neznanje komunikacije s Europskom unijom i međunarodnom zajednicom, predbacio je Tomčić premijeru i Vladi.

Za zemlje članice EU, primjena pravnog režima ZERP-a, započete nakon sklapanja Privremenog sporazuma o partnerstvu u ekološko-ribolovnoj zaštiti Jadranskog mora, a najdulje za tri godine.

Inzistirajući na Sanaderovu dolasku, HSS-ov je zastupnik izjavio i da se vrlo dobro sjeća rasprave iz listopada, što su govorili predstavnici (HDZ-a).

Takav zaokret, takav salto mortale u odnosu na izraženo 3. listopada 2003. ne može imati drugi zaključak, nego 'sram Vas bilo', uzviknuo je Tomčić.

Ustvrdivši da je nizom uvreda i kvalifikacija povrijedio Poslovnik, teško povrijedio sve zastupnike HDZ-a i Vladu, **Šeks** je Tomčiću izrekao opomenu.

Ivo Lončar (neovisni) prozvao je Tomčića da, kao i obično, krši Ustav, jer ne govori hrvatskim jezikom kako to Ustav propisuje.

Zahtjev da premijer dođe u Sabornicu ponovili su klubovi zastupnika SDP-a, HNS/PGS-a te LIBRE.

Premijer bi, kaže **Milanka Opačić**, morao javnosti reći zbog čega njegova Vlada već duže vrijeme popušta pritiscima iz svijeta – nakon dolaska misije MMF-a propustilo se oko PDV-a, a sad se popušta i oko ekološko-ribolovne zone, građani moraju znati zašto Vlada jedno govori, a drugo radi.

Zastupnica **Pusić** navela je, pak, da su zastupnici HDZ-a, među njima i Sanader, u vrijeme kad je Sabor dono-

sio Odluku o ekološko-ribolovnoj zoni, rekli da to nije dovoljno i tražili puni gospodarski pojas.

Nužno je, kaže, da javnost vidi i procijeni različite stavove da bi uopće mogla dobiti uvid u to na koji se način vodi politika oko vitalnih hrvatskih interesa.

Polemike je 'presjekao' **Ivan Čehok** (Klub zastupnika HSL/DC-a) primijetivši da u pet godina, koliko je zastupnik, nije bilo rasprave poput današnje – dva sata raspravlja se hoće li rasprava uopće početi i hoće li kamere biti uključene.

Kolege je poučio da javnost ne čini samo televizija, nego i druge medijske kuće, te da zastupnici obavljaju važnu zakonodavnu i predstavničku dužnost, neovisno do kad ih kamere prate.

Oporbene zastupnike koji su snažno pledirali za javnost, podsjetio je da se (u prošlom sazivu Sabora) nekoliko mjeseci čekalo na raspravu o 'čuvenom' parafu bivšeg premijera Račana na sporazumu o Piranskom zaljevu.

Ponovio je da su bivša Vlada i Sabor, kad su odlučivali o ekološko-ribolovnoj zoni, donijeli (odluku) s odgođenom primjenom, te poručio da ne vidi razloga zbog čega se ne bi dopustila još (jedna) odgoda.

Predsjednik **Šeks** izvijestio je zastupnike da je iz HRT-a dobio obavijest da će puna četiri sata i deset minuta – od 14 do 18,10 sati, izravno prenositi raspravu o izmjeni odluke o proširenju hrvatske jurisdikcije na Jadranu.

Hrvatska pred povijesnim 17. lipnja

Opaskom **Joze Radoša (LIBRA)** da, po njegovim saznanjima, o predmetnoj temi ni jedan odbor nije zauzeo stav, te odgovorom predsjednika **Šeksa** da su, kao i 3. listopada 2003., svoja izvješća dostavili odbori za zakonodavstvo, za gospodarstvo te za pomorstvo, promet i veze, krenula je višesatna rasprava o Vladinu prijedlogu.

RASPRAVA

Potpredsjednik Vlade **Andrija Hebrang** drži da Vladin Prijedlog dola-

zi u trenutku koji je više nego važan u smislu međunarodne politike i pristupanja Hrvatske Europskoj uniji.

Naveo je da je u svim dokumentima Europske unije, u blagom kritičkom tonu, spominjana jedna odluka – o proširenju hrvatske jurisdikcije na Jadranu, te da je za njezina donošenja Unija dala određene primjedbe u smislu da odluka nije prodiskutirana, usuglašena sa susjedima kojih se to tiče.

No, od donošenja te Odluke do danas, kaže, dogodio se čitav niz promjena u odnosu Hrvatske prema EU - Hrvatska je najozbiljniji kandidat za pregovore s EU, a taj je status dobila zahvaljujući prošloj Vladi koja je napravila puno toga, trasirala put, i sadašnjoj Vladi koja je taj put dovela gotovo do cilja.

Mi smo danas pred 17. lipnjem, danom koji će sigurno biti povijesni za hrvatsku državu, u smislu pristupanja u status pregovarača člana EU i u smislu određivanja datuma početka tih pregovora, što iskreno očekujemo i mislimo da je Hrvatska zaslužila, izjavio je potpredsjednik Vlade.

Međutim, nastavio je, prije nego dođe taj datum i prije nego što sudbina Hrvatske dobije smjer prema Europi ili prema Balkanu, Vlada je pristupila analizi svih mogućih problema i poteškoća koje bi do tog datuma mogle Hrvatsku pokazati kao zemlju koja nije dovoljno kooperativna, dozrela dogovarati se za život u zajednici kao što je EU.

Ova je Vlada čvrsto odlučila ne napraviti niti jednu pogrešku na tom putu, jer bi to bila povijesna pogreška. Zbog toga smo analizirali sve što se dogodilo u svezi s tom Odlukom i utvrdili smo nekoliko stvari koje nam se nameću kao određene sumnje, da bi eventualno ta Odluka mogla biti potencijalna poteškoća u daljnjim pregovorima, istaknuo je Hebrang.

Naveo je da je intenziviranjem političkih aktivnosti za pristupanje Hrvatske EU proizišlo nekoliko dokumenata Unije koji govore upravo o tom problemu – prvi je tzv. preporuka EU da Hrvatska uskladi saborsku Odluku sa susjedima s kojima graniči na Jadranu, drugi Deklaracija Ministarske konfe-

rencije o održivom ribarenju u Sredozemlju, a treći dokument koji indirektno govori o toj Odluci je zajednička ribarska politika EU.

Hrvatska je, kaže, otpočela pripreme za te pregovore, međutim, oni ne idu istom dinamikom kao i pregovori o pristupanju EU i sad je u situaciji da su pregovori s Unijom o statusu kandidata u samom završetku, a pregovori o ugovoru o partnerstvu u ribarstvu nisu još u toj fazi.

Došli smo u vremenski raskorak koji bi 17. lipnja mogao biti upotrijebljen kao poteškoća konačnom hrvatskom pristupanju EU, odnosno dobivanju statusa kandidata, drugih zapreka u našim analizama nismo našli, rekao je Hebrang, dodajući da se nakon toga pristupilo pronalaženju rješenja.

Prenoseći Saboru bit Vladina prijedloga, ocijenio je da bi se njegovim prihvaćanjem otklonile eventualne poteškoće u pristupanju Hrvatske EU, ne bi se štetilo hrvatskim gospodarskim interesima, a istovremeno bi Hrvatska pokazala još jedan korak u kooperativnosti sa EU i njezinim tijelima.

Potpredsjednik Vlade zastupnike je pozvao da podrže Vladin prijedlog i da na taj način pokažu zajedničku zrelost u trenucima povijesnih odluka, poručivši da ta zrelost mora biti iznad svih razmirica.

Svaka bi Vlada učinila isto

”Klupsku” raspravu otvorio je **Damir Kajin** (Klub zastupnika IDS-a) kazavši da su u tom Klubu, nakon dugog razmišljanja, odlučili kako je o predmetnoj temi najoportunije ponoviti govor koji su održali 3. listopada 2003.

Tada je, podsjetio je Kajin, govorio u ime Kluba i govor zaključio uvjerenjem da će se odluka (o ZERP-u) proglasiti, da će se njeno stupanje na snagu prolongirati već za 12 mjeseci, a potom će nova Vlada, ma koja bila, ponovno prolongirati njeno stupanje za neko buduće, neizvjesno razdoblje.

Držim da nema stranke koja bi postupila drugačije od sadašnje Vlade da je preuzela odgovornost za vođenje drža-

ve, nitko drugačije ne bi postupio i oni koji bi na tom pitanju vodili politiku hrvatske izolacije ne bi vodili politiku u interesu Republike Hrvatske, to je mišljenje IDS-a, istaknuo je Kajin.

Podsjetio je potom da je 3. listopada, uz ostalo, kazao da, kako on razumije, gospodarski pojas ne definira granicu na moru ni spram Crne Gore, ni spram BiH, ni spram Slovenije, iako, ako se pojas proglaši otpadaju slovenske inicijative za doticajem njihovih teritorijalnih voda s međunarodnim vodama.

Ovakav zaokret, ovakav salto mortale u odnosu na izgovoreno 3. listopada, ne može imati drugi zaključak, nego – sram Vas bilo.

Jasno je, istaknuo je tada, da slovenska flota na Jadranu koja godišnje ulovi možda par tisuća tona ribe nije nikakva opasnost, ni konkurencija, no s Italijom stvari stoje drugačije i naivan je onaj tko misli da će Italija jednostavno prijeći preko proglašenja gospodarskog pojasa ili ribolovne zone.

Osim toga, kad je proglašenje gospodarskog pojasa posrijedi to je odnos Hrvatske spram EU, naveo je Kajin, podsjetivši da je u jednoj posve legitimnoj inicijativi, kao što je proglašenje pojasa, Hrvatska ostala posve osamljena. Nemam iluzija da će EU riješiti sve naše probleme, ali drugog izbora nemo, kazao je IDS-ov zastupnik kolegama, dodajući da će se Hrvatska, ako ne uđe u Uniju 2007. suočiti s ogromnim gospodarskim, socijalnim, civilizacijskim problemima. Ponovio je i upozorenje od 3. listopada – Bruxelles će prije zamjeriti Zagrebu, nego Rimu.

Kad bih bio kockar lako bih glasovao ‘za’ (provođenje odluke), ako razmišljam čemu ćemo biti izloženi – prije svega od susjeda Italije – još bih jedanput razmislio, ako bih bio siguran da će nam se smanjiti šanse da uđemo u EU onda bih bio protiv – znači alternativa je nacionalni ponos ili ratio, ali od ideologije praznog želuca se ne živi, izjavio je

Kajin, dometnuvši kako je politika 'krep-
pat, a ne molat' kratkoročna, i u kona-
čnici štetna politika.

Ponovio je kako je IDS (u listopadu
2003.) bio u pravu, iako mu se to, kaže,
nije politički honoriralo – profitirali su
oni koji su tada bili protiv zdrave logike,
koji su u tom trenutku govorili logikom
dolaska na vlast.

To im je, dodaje, u velikoj mjeri omo-
gućila bivša koalicija koja je zbog neko-
liko glasova podilazila tom osjećaju
nacionalne veličine.

No, tu su igru najskuplje platili oni
koji su je zaigrali – izgubili su izbore,
u startu su prolongirali odluku za godi-
nu dana neodlučni da se suoče s njenim
posljedicama, a time su na neki način
izvrgnuli zemlju nepotrebnom pritisku.

Kajin uvjerava kako bi IDS bio naj-
sretniji da zaživi saborska odluka, ali
i upozorava da bi njenim stupanjem
na snagu najveće posljedice platili
baš Istrijani, ribari iz Istre, samim tim
i Republika Hrvatska - zbog čvršćeg
graničnog režima kojeg je Slovenija
odmah počela uvoditi, zbog činjenice
da baš najveći broj Istrijana radi u Itali-
ji, te zbog gospodarstva. Naime, jedino
stvarno izvozno gospodarstvo u Hrvat-
skoj bez robnog deficita je istarsko, a
najviše se izvozi u Italiju i Sloveniju,
te dalje prema EU.

Držeći da Vlada postupa dobro što se
ne želi kockati europskom budućnošću
Hrvatske, bez obzira što će zbog toga,
vjerojatno, izgubiti dio popularnosti,
Kajin prenosi IDS-ovo mišljenje da Vla-
din posao nije samo da se pokuša svidje-
ti narodu, već i da ne ugrozi perspektivu
tog naroda. Onaj tko misli da smo sami
sebi dovoljni ne misli dobro Hrvatskoj, i
taj koji misli da ćemo na našem Jadranu
samo tako nekoga istjerati iz međunarod-
nih voda, bez obzira što o tome govori
međunarodno pravo, mislim da je nai-
van, pogotovo ako taj netko misli da
drugi neće reagirati na takvo naše pona-
šanje, izjavio je Kajin.

Opetovao je da poštuje sve međuna-
rodne konvencije, ali da je, po njegovu
sudu, put koji je izabran prije otprilike
godinu dana bio kriv.

Kad god se neki veći interes podredi
izbornom, tada stradava razum, logika
ali i oni koji tim nerealnim obećanjima
povjeruju. Najbolji primjer je naša ribo-
lovno-ekološka zona, zaključio je pred-
stavnik Kluba zastupnika IDS-a.

Pojas proglasilo više od 125 zemalja

Ante Đapić (Klub zastupnika HSP-a)
osvrnuo se na Kajinovo izlaganje, kazav-
ši kako bi razumio da je to govorio tali-
janski veleposlanik, ali da nije primjere-
no na takav način unaprijed diskvalifi-
cirati sve zastupnike koji će biti protiv
odgode primjene ekološko-ribolovnog
pojasa u Jadranu.

HSP, naglasio je, neće podržati odgo-
du primjene ZERP-a, jer smatra da nije
utemeljena na hrvatskim nacionalnim
interesima. Najjačim oružjem hrvat-
skog naroda u ovoj situaciji drži pravo
– pravo koje mu omogućava da teme-
ljem međunarodnih konvencija ostvari i
konzumira ono pravo koje mu može biti
idejno snažan adut u daljnjim pregovo-
rima o ulasku Hrvatske u EU.

Đapić je podsjetio da se HSP priklju-
čio svim parlamentarnim strankama
kod donošenja Rezolucije o EU, da je
tom potporom prihvatio kopenhauške kri-
terije, ali da ni u Rezoluciji, pa ni u kri-
terijima nigdje ne stoji da bi se Hrvatska
morala odricati prava koja joj proistječu
iz konvencija i povelja UN-a.

Prema tome, ističe, odluka o ZERP-u
donesena je temeljem međunarodne
Konvencije o pravu mora iz '82., i kao
takva je pravno utemeljena. Sve suvre-
mene pomorske zemlje, uključujući i
veliku većinu zemalja EU, konzumi-
rale su to pravo i zaštitile svoje intere-
se. Bugarska i Rumunjska proglasile su
pojas u punoj formi i to im nije oteža-
vajuća okolnost na putu u EU, pojas su
proglasile i koristi ga više od 125 zema-
lja.

Kod saborske je odluke, tvrdi, bilo
vidljivo između redova ono što je govo-
rio potpredsjednik Vlade i što svi znaju,
da je jedini stvarni problem u ovom slu-
čaju, mogućnost veta na daljnje proce-
se prema euro-integracijama, odnosno

protivljenje talijanske i slovenske strane
zbog njihovih interesa.

Pozornost skreće i na riječi talijan-
skog podtajnika za ribarstvo Paola Scar-
pa Bonaca, koji je Hrvatskoj ultimati-
vno poručio da (Italija) nikada neće pri-
stati da bude isključena iz voda u kojima
je oduvijek ribarila, jer 800 talijanskih
ribarica, odnosno četiri tisuće obitelji
danas egzistira na izlovu ribe u dijelu
Jadrana u kojem je Hrvatska proglasila
zaštićeni ekološko-ribolovni pojas.

Ako svaka od tih 800 ribarica dnevno
ulovi ribe u vrijednosti tisuću eura, uz
200 ribarskih radnih dana, godišnje to
znači ulov vrijedan barem 160 milijuna
eura, izračunao je HSP-ov zastupnik.

Slovensko protivljenje, ističe, nije
uzrokovano čisto ribarskim razlozima,
jer ta država ima samo 39 profesional-
nih ribara. Slovenija želi pomicanje gra-
nične crte na moru kako bi se dokopa-
la ležišta plina u podmorju sjevernog
Jadrana, štiti dakle nacionalne interese
na što ima pravo, kao i Hrvatska.

Na novinarski upit ribolovno-eko-
loška zona ili EU Đapić odgovara da
je za EU u kojoj susjedne zemlje neće
ucjenjivati susjeda da konzumira svoje
pravo, odnosno da je prije svega za eko-
loško-ribolovnu zonu.

Ako je to razlog da Hrvatska ne može
biti članicom EU, onda joj nije mjesto
u takvom društvu u kome će oni koji su
korak ispred koristiti svoju poziciju da
bi osiromašivali svog susjeda, ponižava-
li ga, podejnjivali i u konačnici doveli
u potpuno ovisno stanje o njemu, ista-
knuo je Đapić.

Jasno je, dodaje, da je njegova stranka
za EU, jasno je da Vlada želi ubrzati taj
proces, ali je jasno da se ponekad dolazi
u situaciju razdjelnica hrvatske politike,
a HSP drži da je ovo razdjelnica.

HSP, ističe, može razumijeti i pragma-
tičnost i političnost, ali ovo je situacija u
kojoj ne može dati takvu vrstu potpore,
dapače, mišljenja je da je već napravlje-
na velika šteta prijedlogom odgode pri-
mjene ZERP-a.

Sabor, naglasio je, ima zadaću brani-
ti pravo hrvatskoga naroda, Vlada mora
raditi svoje, truditi se da proba name-
tnuti svoju politiku, a zastupnici imaju

obvezu braniti hrvatsko pravo koje je prijedlogom odgode ugroženo.

Stranka prava to neće podržati, a u cijelosti odbacuje izjave da oni koji misle drugačije idu ka izolacionizmu, poručio je Đapić.

Zastupnike i Vladu je pozvao da dobro razmisle, jer ako je, kaže, u ovoj fazi došlo do ovakve vrste ucjene, što će tek biti kad Hrvatska 2005. dođe u fazu pravih pregovora za članstvo u Europskoj uniji.

Ni ucjene, ni veta

Zastupnik **Kajin** uzvratio je Đapiću da mu ne može imputirati da li je za ovakvu ili onakvu budućnost hrvatskih građana, jer je, kaže, on za budućnost svakog građanina koji će imati perspektivu u uredno strukturiranoj državi koja ne može biti u sukobu sa svima.

Nema nikakve ucjene i nema nikakvog veta i nema nikakve naznake veta, istaknuo je potpredsjednik **Hebrang** demantirajući Đapićeve navode.

Naveo je da su u pregovorima oko ekološko-ribolovne zone članice EU i Italija i Slovenija, svoj pregovarački suverenitet prenijele na EU.

Ako svaka od 800 talijanskih ribarica dnevno ulovi ribe u vrijednosti tisuću eura, uz 200 ribarskih radnih dana, godišnje to znači ulov u vrijednosti od barem 160 milijuna eura.

Prema tome, kaže, one pojedinačno ne izriču veto, mi gledamo kako će na to reagirati EU, a postoji mogućnost, budući da ima čitav niz naznaka, da bi se zbog tih nesporazuma moglo odgoditi glasovanje o Hrvatskoj.

Smatramo da se ovdje radi o potencijalno mogućem problemu i zbog toga za budućnost Hrvatske između dva zla biramo manje. Smatramo da je odgoda, ne ukidanje, nego odgoda, ne cjelokupne odluke, nego u onom dijelu koji se odnosi na EU, manje zlo nego li da

idemo na taj rizik, naveo je Hebrang, opetujući da nije bilo niti ucjene niti naznake da bi moglo biti veta.

Kameleon

Uz konstataciju da se u Saboru danas ne govori samo o zaštićeno-ekološkoj zoni, nego i o kontinuitetu ponašanja političara, **Zlatko Tomčić** (Klub zastupnika HSS-a) iznio je enciklopedijsku definiciju kameleona, navodeći, među inim, da pripada rodu tromih guštera, da naglo mijenja boju, bilo pod utjecajem vanjskih (temperatura, svjetlo) ili unutarnjih sadržaja (glad, strah, srdžba). Rječnik hrvatskog kaže: kameleon – prevrtljivac.

Postavljam pitanje i sebi i vama, postoji li originalan naziv kako u politici nazvati pojedince koji svaki čas u bitnim nacionalnim pitanjima mijenjaju mišljenje koje je često na rubu potpune negacije ranijih stajališta, bez obzira dolaze li pod utjecajem vanjskih ili unutarnjih sadržaja, upitao je zastupnik. Drži da se ovdje, ipak, radi o temeljnom pitanju odnosa Hrvatske s međunarodnom zajednicom i Vladinoj sposobnosti da se s tom temom nosi.

Biti otvoren prema međunarodnoj zajednici, a ne ugroziti vlastiti identitet i dostojanstvo, to je, smatra, temeljno pitanje.

Nekoliko je događaja, kaže, u posljednje vrijeme – odbijanje rasprave o Haagu, promjena Zakona o PDV-u, Protokol 7, pa i ekološko-ribolovna zona, donijelo u javnost neke nedoumice – da li ultimatum, za koje je rečeno da ne postoje, haaškog Tužiteljstva, MMF-a, EU-a, možda najavljuju neke nove totalitarne političke kategorije, ili se naprosto ne znamo s tim pitanjima nositi.

Navodi da je i prethodna Vlada bila u sličnoj situaciji, nije bila amnestirana od pritisaka, ali se je, tvrdi, s tim zahtjevima nosila.

Potpredsjednika Vlade otvoreno je zapitao postoje li bilo kakvi uvjeti, postavlja li se nešto bez čega Hrvatska neće dobiti određeni status?

U ultimatum naprosto ne vjerujem, više vjerujem da Vi s malo energije

želite postići puno i da u tom slučaju zanemarujete temeljnu činjenicu da biti korektan, a zaštititi vlastito dostojanstvo je vrlo težak posao, poručio je Vladi.

Kad je riječ o ZERP-u, razumije da je došlo do određene promjene, ali nevjerovatno drži takav salto mortale. I zato se usuđujem reći, to je vrhunac prevrtljivosti i promjene mišljenja o važnim nacionalnim temama, izjavio je.

Tako oštre ocjene opravdao je činjenicom da je 3. listopada 2003., kad je Sabor donio odluku o ZERP-u, vodio sjednicu i svjedočio, kaže, svim bitnim događajima u dvorani i izvan nje, imao sve informacije.

Taj se dan u Saboru, odgovorno tvrdi, pripremala najgora varijanta – da ostanemo i bez isključivog gospodarskog pojasa i bez zaštićene ekološko-ribolovne zone.

Malo je ljudi znalo točno o čemu se radi. HSS je shvatio, ja sam, kao tadašnji predsjednik Sabora, shvatio o čemu se radi. Podmetnuli smo leđa, pisali smo amandmane, odustajali od njih i na koncu u okviru koalicije smogli snage skupa ponuditi kompromisno rješenje - Odluku o proširenju hrvatske jurisdikcije na Jadranskom moru, Odluku koja je odlična, kazao je Tomčić.

Zatražio je jasan odgovor zbog čega Vlada sada traži odgovor primjene te Odluke, držeći da za to nema baš nikakvih razloga.

Po dokumentima koji su nam svima dostupni, nema uvjeta, nema ultimatum i nema potrebe da mijenjamo Odluku. Što se u međuvremenu dogodilo što hrvatska javnost i zastupnici ne znaju, zanimalo je zastupnika, koji odgovor na to pitanje očekuje tijekom rasprave.

Kolegama je prenio prijedlog Hrvatskog ceha ribara da se, umjesto mijenjanja Odluke, svima – i Hrvatima i Slovencima i Talijanima, zabrani ribarenje na svih 23 tisuće kvadratnih kilometara (ekološko-ribolovnog pojasa) radi obnove ribljeg fonda, te radi toga da se za godinu dana može uspostaviti kvalitetan monitoring i znanstvena istraživanja o stvarnom biološkom stanju ribljeg fonda u Jadranskom moru. Tek iza toga išlo bi se na pregovore, ali s pozna-

tim znanstvenim podacima o stvarnim resursima, (o tome) koliko će eksploatirati Hrvatska, a koliko se može dati drugima.

Krivci su HSS i Tomčić

Marijan Bekavac (HDZ) uzvratilo je Tomčiću da su HSS-ovi stavovi o proglašenju ZERP-a, o Protokolu 7, odnos prema zakonima o EU, doveli tu stranku do izlaznih vrata Europske pučke stranke, razmišlja se o isključenju.

Vrhunac prevrtljivosti i veliki krivac u bivšoj koaliciji za odustajanje od gospodarskog pojasa su Tomčić i njegov HSS, dodao je **Niko Rebić (HDZ)**.

Nema nikakve ucjene i nema nikakvog veta i nema nikakve naznake veta.

Ribarski zahtjev da se jedno vrijeme obustavi izlov, potpredsjednik **Hebrang** ocijenio je korektnim, opravdanim i pametnim, dodavši da se on može postići jedino u dogovoru.

Naš tehnološki zaostatak za susjedima je glavna meta u koju treba pucati, kaže potpredsjednik, koji glavni izlaz za hrvatske ribare vidi u dostizanju tehnološke razine koja će im osigurati ravnopravnost sa susjedima.

Na teze o prevrtljivosti političara, odgovara kako je politika umijeće mogućega, te kako promjena stavova ne mora uvijek značiti negativno.

Po drugi je put demantirao da postoji bilo kakav veto, a dao je i svoj doprinos teoriji o kameleonima. Kameleon je, priznaje, zbilja antipatična životinja koja mijenja boje, koja se prilagođava trenutku, ali zbog toga preživljava u džungli.

Samo je Ivan apostol čekao Petra

Ivan Čehok (Klub zastupnika HSL/DC-a) odlučno se protivio i protivio donošenju zakona s odgođenom primjenom, jer to, dodaje, praktično znači da

se već kod donošenja sumnja u njihovu provedivost.

Navodi da se, kad je Sabor donosio odluku o ZERP-u, praktično znalo da će se morati odgoditi, što je i učinjeno na godinu dana, i bilo je jasno da će nova Vlada ponovno morati odgoditi njenu primjenu.

Bilo je, tvrdi, posve jasno, poglavito s lošom vanjskom politikom kakvu je vodila bivša Vlada, da se nikada nećemo dogovoriti ni sa Slovincima, još manje s Talijanima.

Navodi da smo u tih godinu dana pustili privoljeti susjede na dogovore te dodaje da je činjenica da se u ove četiri godine, pet ili šest novije povijesti naši odnosi sa Slovincima i Talijanima praktično nisu pomaknuli dalje od točke na kojoj su bili odmah po izbijanju rata i činjenica je da danas, možda, imamo i najlošije odnose, premda smo imali priliku popraviti ih.

U ovom pitanju Hrvatska ima na svojoj strani međunarodno pravo, ali nema međunarodnu zajednicu, barem ne najvažniji dio – EU.

Jednako tako, podsjeća, činjenica je da je Italija bila među prvim članicama EU, a da su Slovenci tamo stigli prije Hrvata. I ne zna, dodaje, ni jednu drugu sliku u povijesti, osim one biblijske kada Ivan apostol dolazi prije Petra na cilj, pa ga čeka, da su oni koji su stigli prvi čekali one koji dolaze iza njih.

Legitimnim drži da Slovenci i Talijani, kao članovi EU, nastoje svoje interese zaštititi preko Unije, pa makar, kaže, mi zbog toga mislili da ugrožavaju naše nacionalne interese.

Upozorio je da razmirice, pa i oštri sukobi, pogotovo nakon povlačenja parafa na sporazum o Piranu, nisu smetali Slovincima da udvostruče izvoz u Hrvatsku, dok Hrvati praktično sve manje izvoze u Sloveniju.

Nismo se uspjeli dogovoriti sa susjedima, očekujemo status kandidata i poč-

etak pregovora do proljeća iduće godine i sasvim je prirodno da kalkulirajući o našoj europskoj budućnosti moramo pomalo ublažiti ili čak, možda, odustati od primjene nekih članaka i odluka, ustvrdio je Čehok, ali i poručio da bi, kada bi EU na bilo koji način pokušala ucijeniti Hrvatsku i kada bi uvjet, da bi uopće mogli razgovarati o statusu kandidata i početku pregovora, bilo povlačenje takve odluke, HSL/DC prvi bio protiv toga.

Nama, kaže, ne treba europska perspektiva koja će nam unaprijed biti zatvorena ili u kojoj će nam vrata biti djelomice otkrivena.

Smatra da bi bilo dobro razmisliti o mogućnosti kako se dogovoriti s Italijom i Slovenijom, odgoditi primjenu saborske Odluke i učiniti sve na bilateralnoj razini i prema EU da se dogovorimo sa susjedima i sklopimo sporazum o ribarstvu.

Propusti nove diplomacije

Tonino Picula (Klub zastupnika SDP-a) ističe da saborska Odluka nije trebala samo premostiti period prije venecijanske Konferencije o održivom ribarstvu u Sredozemlju i očekivano, nego je politički i međunarodnopravno trebala uokviriti obilato zakašnjele pokušaje sustavne zaštite hrvatskog dijela jadranskog akvatorija.

Prisjetio se da je lanjska saborska sjednica na kojoj se raspravljalo o različitim prijedlozima, ali nadahnutim istim motivima zaštite ne samo hrvatskog Jadrana, bila izrazito obojena stranačkom netrpeljivošću, predizbornim sloganima, pa čak i svjetonazorskim prokazivanjima.

Tvrdi da je 'jurišu na vjetrenjače' sličilo dokazivanje tadašnje oporbi da je identičan stupanj pravne zaštite za gospodarski pojas i proglašavanje njegovih određenih funkcija.

Kaže da je (bivša vlast) prigovor da će prijedlog (o proširenju hrvatske jurisdikcije) izazvati probleme sa susjedima nastojala otkloniti klauzulom o periodu od 12 mjeseci od stupanja na snagu Odluke do njene primjene.

Bivši ministar vanjskih poslova naveo je da je razdoblje do početka primjene režima trebalo poslužiti za pripremu provedbenih mehanizama te za moguće sklapanje sporazuma i aranžmana sa zainteresiranim državama i EU, te upitao što je učinjeno u međuvremenu?

Sam odgovara da domaća legislativa nije prilagođena odluci, sa susjedima nije postignut dogovor, aktualnoj Europskoj komisiji ističe mandat. Spomenuo je i propuste nove diplomacije, navodeći da je još 15. prosinca 2003. glavni direktor Uprave za ribarstvo Europske komisije uputio pismo stalnoj predstavnici Hrvatske pri EU gospođi Mladineo.

Komisija, kaže Picula, nudi početak ekspertnih razgovora o uređivanju ribolovnog aspekta pojasa, imajući u vidu buduće članstvo Hrvatske u Uniji. Vlada ne odgovara na tu ponudu punih pet mjeseci, umjesto da prihvati ponudu Uprave, nova Vlada predlaže trilateralne političke konzultacije s Italijom i Slovenijom na razini državnih tajnika. Slovenija je, pak, uporno izbjegavala političke konzultacije i svodila ih isključivo na stručnu razinu. SDP-ov zastupnik žali što premijer Sanader ne nazoči raspravi kako bi se suočio s Ivo Sanaderom od prije osam mjeseci kada je smatrao da Hrvatska ima pravo proglasiti isključivi gospodarski pojas, da talijanske kočice dolaze u naš dio Jadrana i izlovljavaju ribe, a na to nemaju pravo.

No, priznaje da okolnosti u kojima se raspravlja o istoj temi ni danas nisu jednostavne, da je vrijeme do održavanja sastanka na vrhu EU 17. i 18. lipnja, bilo i bit će osjetljivo razdoblje pritiska na Hrvatsku da odobri ozbiljne ustupke zainteresiranim državama i prije početka pregovora o članstvu.

Nažalost, tvrdi, i o ovom Vladinu prijedlogu o dopuni Odluke o proširenju jurisdikcije, raspravljamo pod sjenom ultimatum, veta čak.

Kaže i kako se već osjećaju efekti proširenja EU, pogotovo na Sloveniju, da proklamirana i od Hrvatske često zahtjevana suradnja u europskom duhu sigurno nije nametanje zajedništva, nego usklađivanje nacionalnih interesa.

Zbog toga, drži, neka nedovoljno obrazložena trilateral Italije, Slovenije i Hrvatske u iskorištavanju Jadrana, uz vakum koji može nastati odgodom ZERP-a nije daleko od europske ambalaže za težnju Italije da se održi status quo u prekomjernom ribarenju i slovenskih aspiracija nešto drugačije vrste.

SDP-ov zastupnik procjenjuje da odgoda primjene pojasa neće značiti izbjegavanje očite asimetrije u budućem pregovaračkom procesu.

Hrvatska pozicija naspram Italije bit će limitirana stalnim podsjećanjem Rima na nužnost talijanske potpore konačnom primitku Hrvatske u EU. Neće ni Slovenija biti manje uvijena kad je riječ o njezinim interesima, upozorava.

U ovom pitanju Hrvatska ima na svojoj strani međunarodno pravo, ali nema međunarodnu zajednicu, barem ne njen najvažniji dio – EU, ocijenio je Picula, dodavši da je odgoda primjene ZERP-a kapitalna koncesija da bi se ostvario kapitalni prinos na lipanjskom Europskom vijeću, odnosno status kandidata i dobivanje makar okvirno i makar tek iduće godine datuma početka pregovora o članstvu Hrvatske u Uniji.

Zapitao se i neće li odgoda proglašenja pojasa do sklapanja Ugovora o partnerstvu u ribarstvu samo stimulirati ribarske flote europskih zemalja, posebice Italije, da požure s izlovom dok još mogu?

Neprikladna usporedba

Potpredsjednik Vlade **Hebrang** otklonio je tvrdnje da nova diplomacija pet mjeseci ništa ne poduzima i da Vlada ne odgovara na ponudu Europske komisije za početak pregovora, ističući da su već nekoliko mjeseci u tijeku intenzivni kontakti koji će, uvjeren je, rezultirati početkom pravih pregovora.

Piculi odgovara da citirati Sanadera zastupnika od prije šest mjeseci i danas znači uspoređivati dva različita politička okruženja, te da takva usporedba šteti pravom okviru dobronamjerne rasprave, jer vraća na razmirice.

Željka Antunović (SDP) netočnim je nazvala Hebrangov navod da hrvat-

ska diplomacija pet mjeseci radi na pripremanju kako bi krenuli ekspertni razgovori o problemu o kojem se danas raspravlja.

Točan navod onda samo može biti da hrvatska diplomacija "kilavi" na tome, jer je nedopustivo pet mjeseci ne učiniti ništa, a navodno se pripremati, ističe.

U 'poplavi' ispravaka netočnih navoda i upadica iz klupa, nakon višekratnih pokušaja potpredsjednik **Hebrang** uspio se izboriti za riječ i naglasiti da ova Vlada u diplomaciji sigurno nije kilavila, nego je radila na ovom prijedlogu i postigla već lijepe rezultate, ali ne dovoljne i zbog toga (Vlada) traži odgodu od nekoliko mjeseci za dovršenje tih pregovora.

A da smo kilavili ne bi bilo avisa, poručio je SDP-ovoj zastupnici.

Nakon toga, ponovila se gužva u zastupničkim redovima, dizale se tablice za ispravak netočnog navoda, pa zbog povrede Poslovnika, prozivalo predsjednika Šeksa da je gledao u stol, pa da nije mogao vidjeti sve tablice.

Vama se čini da ja gledam u stol. Ja gledam ovako, ali vidim ja vas sve dobro, uzvratilo je Šeks zastupnici Antunović.

Pritisci Slovenije i Italije

Jozo Radoš (Klub zastupnika LIBRE) podsjetio je na okolnosti donošenja Odluke, navodeći da je bilo jasno da je to odluka s visokim političkim rizikom, ali da se zbog stanovitih poteškoća unutar koalicijske vlasti i povlađivanja klimi koja je stvorena u javnosti kako je to pitanje nacionalnog interesa i ponosa, nije moglo učiniti ništa drugo nego tu odluku donijeti.

Za postupanje HDZ-a u to vrijeme kaže da je bilo ispod razine nacionalne odgovornosti. HDZ je, ističe, znala koliko je ta Odluka delikatna, i da je HDZ u listopadu 2003. imala drugačiji stav, Odluka vjerojatno ne bi bila donesena, a Hrvatska kao država i HDZ ne bi bila suočena s problemom koji danas ima.

Pravim izazovom nacionalnom ponosu i dostojanstvu, naziva povlačenje

saborske Odluke i ističe da za to doista treba imati snažne razloge.

Zapitao je zašto Odbor za vanjsku politiku nije raspravljao o (povlačenju odluke), pa vidio o čemu se radi, da li su pritisci toliko snažni i da li doista nema drugog izlaza osim tog poteza koji je poništavanje nacionalnog ponosa.

Smatra da je i na sjednicama drugih odbora trebalo vidjeti što se događa.

Drži da su političke okolnosti trenutka u kojem se donosila Odluka i današnje u osnovi identične. Hrvatska je tada, kaže, bila pred dobivanjem avisa, što je jednako kritičan korak kao što je i dobivanje eventualnog pozitivnog mišljenja za početak pregovora.

Zapitao se i kakva je to politika koja ne može predvidjeti što će se dogoditi u šest mjeseci u jednom standardiziranom procesu kakav je priključenje EU?

Sve je bilo poznato i tada, nema novih političkih okolnosti u smislu odnosa prema EU, ali očito ima u odnosima prema dvije članice te Unije, ustvrdio je Librin zastupnik dodavši kako bi, da te okolnosti postoje, to bilo zapisano u avisu, a toga u avisu nema.

Jasno je, kaže, da je to plod političkih pritisaka dviju susjednih zemalja koje su najviše zainteresirane, što je bilo vidljivo odmah i po njihovim reakcijama.

Podsjeća da je Slovenija imala, moglo bi se reći, neprimjerenu diplomatsku reakciju, hitno šaljući notu kad je Sabor donio Odluku na koju, formalno gledano ima pravo, a na sličan je način reagirala i Italija.

Naveo je i da je na prvom susretu hrvatskog i talijanskog premijera Sanadera i Berlusconi, prije pet mjeseci, rečeno da je pitanje ratifikacije SSP-a u talijanskom parlamentu samo pitanje procedure, a ta procedura traje pet mjeseci i naravno, budući da je tako jednostavna stvar, ako postoji politička volja nije učinjeno, onda je u pozadini ipak nešto više, a to je politički pritisak.

Možemo vjerovati potpredsjedniku Vlade da nema ultimatum, prijetnji vetom, ali to stvar onda čini još gorom, istaknuo je zastupnik, pitajući se zar smo tako brzo podlegli, zar smo tako brzo odlučili izgubiti nacionalni ponos?

Što čini hrvatska diplomacija u tom smislu i zašto Sabor o tome ne zna baš ništa, zapitao je Radoš, poručivši da LIBRA, kao odgovorna stranka, teško može biti za predloženu Vladinu odluku.

Kad bi doista znali da je to potez koji nema alternative, tada bi bez zloradosti priznali da je to realna pozicija Hrvatske i složili se da drugog puta nema, ali mi nemamo pojma što je uopće učinjeno u tom smislu, jesu li poduzeti nužni koraci da se to spriječi, pa kao što smo mogli s tom Odlukom dobiti pozitivan avis, onda onaj tko nije informiran, a nismo informirani, može pretpostaviti da ćemo dobiti i pozitivno mišljenje za početak pregovora, ustvrdio je zastupnik.

Poručivši da u takvim okolnostima, bez informacija, Klub zastupnika LIBRA neće moći podržati Vladinu odluku, opetovao je da bi, da su dobili prave argumente da je to jedini izlaz iz ove situacije, kao nacionalno odgovorna stranka to učinili.

Stalna politika izgovora

Žaljenje što u Sabornici nije i predsjednik Vlade u ime Kluba zastupnika HNS/PGS-a izrazila je i dr. sc. **Vesna Pusić**. Istaknula je da je umijeće vođenja zemlje umijeće zastupanja svih ili većine nacionalnih interesa, ne žrtvovanje nekih za neke druge interese, osim u ekstremnim situacijama kada nema drugih mogućnosti, a sve je pokušano. Ovdje se očito, ocijenila je, ništa nije pokušalo, neki interesi dolaze u pitanje na račun drugih. Oni koji se usuđuju preuzeti odgovornost da vode zemlju moraju imati sposobnost da zadovolje različite interese te zemlje. Na putu prema EU ovo nije izuzetak, stalno ćemo biti u situaciji da su različiti interesi Hrvatske u pitanju u odnosu prema kriterijima i zahtjevima EU. To umijeće, koje ovdje nedostaje, da se kombinira zadovoljavanje interesa bit će ključno za vođenje ove zemlje, poručila je.

Kao hrvatski interes u ovom slučaju navela je zaštitu hrvatskog ribarstva, ribara, okoliša, a s druge strane, postati članicom EU. To su, kazala je, teške

zadace, ali za to je potrebna kompetentna Vlada.

Konstatirala je da je odluka o odgođi primjene proširenja jurisdikcije na Jadranskom moru de facto odluka o ukidanju te jurisdikcije. Poglavlje o poljoprivredi, naročito dio o ribarstvu, pregovara se najduže, potpisuje neposredno prije ulaska zemlje u EU. Prema prijedlogu, odluka bi mogla stupiti na snagu najranije danom stupanja Hrvatske u EU, eventualno nešto kasnije, objasnila je.

Danas više ne treba hrabrosti da se proglasi ribolovno-ekološka zona, već je dovoljno samo imati hrabrosti da se ne pobjegne od te već donesene odluke.

Podsjećajući na riječi premijera Sanadera za vrijeme jesenske rasprave o potrebnoj čvrstini u međunarodnim pregovorima, upitala je što je sada s tom čvrstinom.

Za HNS, PGS je za međunarodne pregovore apsolutno najvažnija svijest o nacionalnim interesima, s jedne strane, te razuman pristup rješavanju problema, s druge strane. Zato ni tada ni danas ne radikaliziramo situaciju tražeći proglašenje isključivog gospodarskog pojasa, kazala je dr. Pusić.

Danas više ne treba hrabrosti da se proglasi ribolovno-ekološka zona, već je dovoljno samo imati hrabrosti da se ne pobjegne od te već donesene odluke, rekla je i zamolila da se ne ide ispod već postignute razine.

U Klubu zastupnika HNS/PGS-a ne mogu prihvatiti da hrvatska Vlada vodi stalnu politiku izgovora – da su za gospodarski pojas, ali zapravo će ukinuti ribolovno-ekološku zonu. To nije politika Vlade, to je politika stalnih alibija, izgovora. Posao Vlade je da izloži način kako će postići ciljeve, a ne izgovora zašto nema ni jedan cilj, kazala je.

Ponovila je, kaže, da hrvatska Vlada mora voditi politiku u skladu isključivo s interesima ribara, da mora voditi

računa i o mogućnosti da uđemo u EU i dobijemo datum pregovora. Važno je da Vlada bude u stanju kombinirati te interese i postići rezultat, kazala je dr. sc. Pusić, pozivajući zastupnike da ne podrže predloženu odluku.

Ispravljajući netočan navod **Stjepan Bačić (HDZ)** je rekao da je riječ o Vladi HDZ-a koji je i 1990. znao odrediti svoje ciljeve, zna i sada, obećao je hrvatskom narodu što treba i to će učiniti, a narod će na sljedećim izborima procijeniti jesu li ta obećanja ispunjena.

Eliminirati svaku moguću primjedu

Ne da bismo, a ne možemo, nego možemo i hoćemo, riječi su kojima je **Luka Bebić** u ime Kluba zastupnika HDZ-a odgovorio na dileme, sumnje, rezerve u sposobnost Vlade da vodi zemlju. Upitao je zašto se odluka o proširenju jurisdikcije raspravljala baš 3. listopada 2003., nepunih mjesec dana pred raspisivanje izbora, i odgovorio da su, kako su se približavali izbori, trebali politički poeni.

Istaknuo je da se predložena odluka odnosi na članice EU, a u pogledu Slovenije nema nikakav značaj. Prema točki 5. Odluke, objasnio je, vanjske granice zaštićenog ribolovno-ekološkog pojasa Hrvatske utvrdit će se međunarodnim ugovorima o razgraničenju. Granica sa Slovenijom nije utvrđena, pa sa Slovenijom u pogledu ribarenja i ne moramo imati nikakvih problema, kazao je.

Odluka se, objasnio je, ne ukida, nego se pokušava prolongirati kako bi se uspješno završili pregovori s EU o pogledu ribarenja na Jadranu i kako bi se eliminirao svaki mogući prigovor naznačen u pismu EU da je jednostrano proglašen i da se nismo konzultirali sa susjedima.

Budući da se radi o vrlo važnom tajmigu vezano uz kandidaturu Hrvatske u EU i određivanje datuma, želimo eliminirati svaku moguću primjedu da nismo pokušali pregovarati, ovaj put ne samo s Italijom i Slovenijom, nego sa EU, rekao je. Ovo nije razlog ni Italiji, ni Sloveniji, nego može biti

izgovor, kazao je i ponovio da se ne bi željelo dati ni formalni izgovor koji bi nekima poslužili da na neodređeno vrijeme odgode datum početka pregovora. Pokušajmo dobiti u najskorije vrijeme ono što smo htjeli, što ste i vi htjeli i na čemu ste dugo i uspješno radili, poručio je. Ne radi se, ponovio je, o tome da bi ovo mogao biti jako važan razlog da nas se sada odbije, ali mogli bi biti proglašeni ili etiketirani kao oni koji ne žele razgovarati, koji samovoljno i jednostrano donose neke odluke. Opetovao je i da je Vladin motiv da se ne pruži prilika ni onima koji to možda i čekaju, a nemaju argumente, da to upotrijebe kako bi spriječili odluku o kandidaturi i određivanju datuma pregovora. A od 25 država ima nekih koji to baš žarko ne žele, kazao je zamolivši da se dobro razmisli i donese odluka koja će biti u interesu Hrvatske. Ovo se donosi na početku mandata, a prijedlog odluke je bio pred izbore, kazao je zastupnik Bebić i svoj istup u ime Kluba zastupnika HDZ-a zaključio očekivanjem potpore Hrvatskog sabora za prolongiranje Odluke.

Budući da se radi o vrlo važnom tajmigu vezano uz kandidaturu Hrvatske u EU i određivanje datuma, želimo eliminirati svaku moguću eventualnu primjedu da nismo pokušali pregovarati.

Niz ispravaka netočnih navoda započeo je **Nenad Stazić (SDP)** koji kaže da je nepoznato što to HDZ hoće, jer jedan dan hoće isključivo gospodarsku zonu, a drugi neće ni zaštićeni ribolovni pojas. A može poništiti dobre odluke bivše Vlade oko ribolovno-ekološke zone, vlastita obećanja oko PDV-a, a najbolje mu ide suradnja s Haagom, rekao je.

Zastupnik **Šime Lučin (SDP)** ističe da je netočna konstatacija da Slovenija nije toliko bitna u svezi s pojasom. Hrvatska više nema klasičnih bilateralnih sporazuma sa sjevernim susjedima, jer se o

svemu mora izjasniti Europska komisija, rekao je i kao primjer naveo da se više ne može dogovoriti ni malogranični prijelaz sa Slovencima, a da o tome mišljenje ne da Europska komisija.

Ispravljajući navod da se odluka donosila 3. listopada, jer je vjerojatno bila riječ o skupljanju političkih bodova, **Tonino Picula (SDP)** je podsjetio da se koncem studenoga 2003. održavala konferencija o održivom ribarstvu u Veneciji na koju je Hrvatska trebala doći sa stavom kako zaštititi bar naš dio Jadrana da taj mehanizam ne bi bio nametnut. U tome smo 3. listopada uspjeli, a odustajanje od te odluke zapravo je vraćanje na stanje prije 3. listopada, na stanje bez ikakve zaštite hrvatskog Jadrana, poručio je.

Na navod da se moralo i mora razgovarati sa susjedima, **Zvonimir Mršić (SDP)** podsjetio je na riječi zastupnika Bebića iz listopada da se politika EU mora uskladiti s konvencijama i politikom UN (da se unilateralno, ne dogovorom, nego samostalno proglašava gospodarski pojas), a ne obrnuto. Što se to dogodilo da se sada politika UN mora usklađivati sa EU, upitao je.

Zastupnica **Ljubica Lalić (HSS)** kaže da je netočan navod da je cilj donošenja odluke eliminacija svih prigovora o nedostatku konzultacija. Cilj, ističe, mora biti nešto drugo, što Sabor ne zna. Podsjećajući da je zastupnik Bebić odluku o proglašenju gospodarskog pojasa poistovjećivao sa suverenosti države, istaknula je kako na njega i njegovu politiku uistinu moraju biti izvršeni strašni pritisci da u roku svega osam mjeseci napravi totalni preokret u promišljanju.

Na navod da Vlada želi da se shvate okolnosti u kojima se nalaze naši pregovarači, **Dragutin Lesar (HNS)** je podsjetio na riječi potpredsjednika Hebranga da se prema Hrvatskoj ne vrše nikakvi pritisci, ucjena, niti se prijeti vetom, da je okruženje prijateljsko.

Kompenzacija iz pristupnih fondova EU

U budućim pregovorima bit će mnogo situacija u kojima će Hrvatska treba-

ti zaštititi, u okviru europskih procesa, svoje ekološke, poljoprivredne, prehrambene, čitav niz svojih aspekata kako građanskih, tako i u širem smislu nacionalnih. I onog momenta kada pregovori budu okončani primitkom u članstvo EU Hrvatska neće prestati s potrebom da sebe situira u europskim okvirima koji će za nju biti što je moguće povoljniji, istaknuo je dr. sc. **Milorad Pupovac** u ime Kluba zastupnika SDSS-a. Ocijenio je da rasprava pokazuje, s jedne strane, naslijeđe bivše diskusije u Saboru, a s druge, da smo već krenuli u posao pregovaranja, situiranja u europski okvir.

Podsjetio je da je prošle jeseni ova tema bila vrlo dramatičan moment u postojanju bivše Vlade i njene koalicije, da ima stranaka koje su vjerodostojno postupale i onda i danas, pri čemu je posebno izdvojio zastupnika Tadića, te da je velika razlika što je rasprava u jesen bila pred izbore, a danas je vrijeme pred odluku Ministarskog savjeta.

Bez obzira što je riječ o raspravi o ekološko-ribolovnoj zoni, danas nije prilika za ribolov u mutnom, poručio je.

Zastupnike je izvijestio da se Klub zastupnika SDSS-a pismom obratio predsjedavajućem Ministarskog vijeća EU, predsjedniku Europske komisije i ministru vanjskih poslova EU sa zahtjevom kojim se izražava interes srpske zajednice u Hrvatskoj da se ne samo podržava zahtjev za primitkom, nego i očekuje pozitivno mišljenje Ministarskog savjeta u pogledu kandidature i početka pregovora. To je u interesu svih građana, rekao je.

Iako je riječ o raspravi o ekološko-ribolovnoj zoni, danas nije prilika za ribolov u mutnom.

Procjenjuje da je ono što će donijeti pristupni fondovi EU i Europske komisije moguće promatrati i kao kompenzaciju za interese i ljude kojih se odluka neposredno tiče. S tim pristupnim fondovima, kaže, Hrvatska sasvim sigurno može pojačati svoju poziciju u budućim pregovorima. Danas je trenutak da

se u Saboru, a uvjeren je da će tako i biti, dođe do potrebne većine da bi se stvorile pretpostavke ne za odustajanje od ciljeva definiranih ekološko-ribolovnom zonom, nego da bi se dobila bolja pozicija da bi se o njima moglo pregovarati, zaključio je dr. Pupovac, zadnji govornik u ime klubova zastupnika.

Prvi govornik u pojedinačnoj raspravi bio je zastupnik mr. sc. **Mato Arlović (SDP)** koji je istaknuo da smo sada trebali biti u fazi priprema propisa i akata koji će osigurati provođenje i zaštitu iskorištavanja ribljeg resursa, ekološke zaštite i znanstvenih istraživanja našeg dijela Jadrana. Umjesto da na tome radimo, dobivamo prijedlog odluke koji je vrlo interesantan, kazao je. Kao prvu grešku naveo je prijedlog da primjena režima za članice EU započne nakon sklapanja ugovora o partnerstvu u ribarstvu, jer još nismo donijeli propise koji čine pravni režim ekološko-ribolovne zone. Kao drugo, naveo je da se govori o sklapanju ugovora o partnerstvu u ribarstvu između Europske zajednice i Hrvatske, ali se ništa ne govori o ekološkoj zaštiti i znanstvenom istraživanju vezano uz ekološku zaštitu Jadrana. Kao treće, podsjetio je na obrazloženje da bi taj ugovor o partnerstvu trebali uskladiti s Deklaracijom Ministarske konferencije o održivom ribarstvu u Sredozemlju i zajedničkom ribarskom politikom EU. Ali, ako se odluči o odgađanju primjene, onda se taj ugovor neće ni sklopiti, jer nema rezona, kazao je.

U takvoj situaciji, istaknuo je, ova odluka postaje odluka na neodređeno vrijeme, time se dovodi u pitanje i cijela proglašena ekološko-ribolovna zona. Prijedlog odluke kako je stipuliran ne može stajati, rekao je, ističući da, ako je potreban, treba vidjeti kako to regulirati.

Odgoda neće biti usmjerena prema susjedima koji nisu članovi EU i to u situaciji kada EU od nas traži suradnju sa susjedima, što bi, upozorio je, mogla biti druga točka mogućih zahtjeva EU.

Postavlja se pitanje stupnja vjerodostojnosti i vlasti i pravnog poretka Hrvatske, kazao je i upitao koliko smo uvjerljivi ako smo tako olako spremni

popustiti i odgađati provođenje vlastitih odluka. Upitao je i može li se biti dovoljno uvjerljiv, ako se vodi tzv. maksimalistička politika kada se u opoziciji tražilo isključivo proglašenje gospodarskog pojasa, a odustaje se kada se dođe u poziciju i treba ostvariti što je već propisano. To je ozbiljno pitanje ne samo s aspekta tko je sada na vlasti, nego s aspekta vjerodostojnosti Hrvatske i ostvarivanja njenih strateških dugoročnih interesa, kazao je. Očigledno da ovakvo odgađanje primjene ekološko-ribolovne zone za zemlje EU ne dolazi u obzir, istaknuo je mr. Arlović, zaključujući da iz takve situacije treba naći izlaz, prijelazno rješenje dok Hrvatska ne postane punopravna članica EU, ali u interesu odluke, a ne njenog odgađanja.

Je li riječ o dva Sanadera?

Danas i jučer neki ne govore isto, kazala je na početku svoga izlaganja **Milanka Opačić (SDP)**. Dodala je da čitajući fonograme od prije sedam mjeseci još ne vjeruje da je predloženu odluku potpisao dr. Sanader. Ili je riječ možda o dva Sanadera, onog jučer i ovog danas. Isti čovjek koji je tada govorio o tome kako Klub zastupnika HDZ-a podržava prijedlog o proglašenju gospodarskog pojasa, danas kaže, odričem se ekološko-ribolovne zone. Jučer ste tražili maksimum, a danas se odričete i ovoga što imamo kao minimum, kazala je, citirajući pritom i Sanaderove riječi.

Danas, nastavila je, Sanader i Vlada šute o pravim razlozima odustajanja, u poznatoj maniri kada ne zna rješenje za probleme se optužuje bivšu Vladu. To je, ustvrdila je, politika koja neće dugo držati vodu kod građana. Upitala je što se dogodilo čovjeku i stranci koji su tako hrabro branili odluku o gospodarskom pojasu prije samo sedam mjeseci da danas popuštaju pritisku susjednih zemalja i da nemaju rješenje za ovu situaciju? Upitala je i zbog čega danas Sanader ne može dobiti pristanak, prvenstveno Italije i Slovenije, da dobijemo datum početka pregovora za ulazak u EU i zaštitimo ono što je naš nacionalni interes? Najvećim je problemom

označila što hrvatski građani danas ne znaju kakva je to i koja je to politika Vlade. U ovoj Vladi prečesto se govori danas jedno, sutra drugo, jedno se govori, drugo se radi, kazala je.

Može se, nastavlja, postaviti pitanje hoće li ova Vlada nakon ovakvog ponašanja popuštati i dalje ako neka zemlja bude tražila i puno više od ovoga, ili je hrabrost bila vrlina samo oporbene pozicije. Po mišljenju zastupnice Opačić, HDZ danas plaća cijenu neodgovornosti u vrijeme dok je bio u oporbi, kada je organizirao prosvjede i pobunu protiv bivše Vlade, ali danas se mora nositi s posljedicama takvog ponašanja, koje iz dana u dan sve više dolazi na naplatu. Odgovornost za ovu zemlju mora biti jednaka i u oporbi i na vlasti, naravno ako je riječ o principijelnim ljudima, a ne kameleonima, zaključila je.

Hoće li ova Vlada nakon ovakvog ponašanja popuštati i dalje ako neka zemlja bude tražila i puno više od ovoga, ili je hrabrost bila vrlina samo oporbene pozicije?

Replikom je reagirao **Florijan Boras (HDZ)** podsjetivši da se prošle jeseni raspravljalo o dva prijedloga - Kluba zastupnika HSP-a o gospodarskom pojasu, i drugom o ekološko-ribolovnom pojasu - te da je tada, birajući između ta dva prijedloga, HDZ bio za gospodarski pojas. Odgovarajući na repliku, zastupnica **Opačić** je kazala da je intencija njenog izlaganja bila da pokaže koliko je HDZ kao oporbena stranka bila neodgovorna. Ekološko-ribolovna zona je bila neka vrsta kompromisa, srednje rješenje kojim se moglo zaštititi nacionalne interese, a nismo tako puno iritirali svjetsku javnost, neke članice EU, kazala je, dodajući da nije bilo nikakvih negativnih reakcija na proglašenje ekološko-ribolovne zone.

Riječ je potom dobio predstavnik Vlade, potpredsjednik dr. **Hebrang**

koji se najprije osvrnuo na riječi zastupnika Arlovića da EU traži suradnju, ne samo sa zemljama EU, nego i drugim susjedima. Predloženi tekst, istaknuo je, uopće ne isključuje suradnju s drugim susjedima. Na prigovore da je HDZ tražio gospodarsku zonu, a sada neće niti ribolovno-ekološku, ustvrdio je da se, upravo zato što nije donijeta gospodarska zona i nije se odmah stavila na snagu, danas i raspravlja o prijedlogu odluke. Opovrgnuo je da Vlada predloženim zahtjevom odstupa od svojih jamstava. Prijedlog je upravo na pravcu jamstava da ćemo Hrvatsku uvesti u EU. Mi kod toga ostajemo, poručio je.

Potpuno je netočno, kazala je u ispravku zastupnica **Opačić**, da se ne bi raspravljalo o ovoj temi da je bila donijeta odluka o gospodarskom pojasu. Itekako bi raspravljali, a vi sada imate mogućnosti pa proglasite gospodarski pojas, poručila je.

Za istu je konstataciju potpredsjednika Vlade mr. sc. **Marin Jurjević (SDP)** rekao da je, osim što je logički nonsens, dosta licemjerna. Čuli smo da je premijer Sanader tvrdio toliko različitih stvari da su neki posumnjali da postoje dva Sanadera, kazao je.

Ispravkom je reagirala i **Ingrid Antičević Marinović (SDP)** i istaknula da se ne radi ni o kakvom jamstvu, te poručila da se prestane lagati i varati hrvatski narod i građane. Jamči se nešto vlastitom imovinom, a ovo možemo shvatiti kao nekakvo jamstvo vlastitim kredibilitetom, kojeg gubite iz dana u dan, kazala je.

Raspravu je nastavila **Dragica Zgrebec (SDP)** koja smatra da bi se na ovom prijedlogu moglo raspravljati o odgovornosti pozicije i opozicije. Pozicija ima maksimalnu odgovornost, jer je ona odgovorna za posljedice odluka koje donosi. Opozicija ima odgovornost za kontrolu vlasti, upozoravanje na određene poteze vlasti, ali i za odluke koje imaju nacionalni karakter i koje bi mogle nanijeti štetu nacionalnim interesima, kazala je.

Dodaje da se u SDP-u nastoje ponašati na takav način i na vlasti i u opozici-

ji, a HDZ se suočava sa svojim ponašanjem i nevjerodostojnošću ponašanja u opoziciji i danas na vlasti.

I zastupnica Zgrebec u svom je izlaganju nekoliko puta citirala tadašnjeg zastupnika, sada premijera Sanadera iz rasprave o gospodarskom pojasu ili ekološko-ribolovnoj zoni. Danas se, kaže, mijenjajući Odluku dolazi do toga da nećemo imati ni gospodarski pojas niti ekološko-ribolovnu zonu. Upitala je i koji je rizik ako se ne donesu izmjene Odluke?

Podsjetila je i da je današnji predsjednik Sabora Odluku u listopadu proglasio čudnovatim kljunašem. A danas taj kljunaš čini se gubi dah, pa nećemo imati ni čudnovatog kljunaša, nećemo imati ni gospodarski pojas, niti ekološko-ribolovnu zonu, kazala je.

Podsjetila je da je i 2003. postojala dobra spoznaja da će Hrvatska 2004. dobiti i pozitivan avis i kandidaturu za EU, te konstatala da su pripreme oko pitanja zone trebale otići dalje i biti efikasnije. Na kraju je ponovila da se radi o značajnom nacionalnom interesu, te da bi bilo pošteno da se zastupnicima kaže koji su to stvarni razlozi zašto se Odluka mora mijenjati.

Ne bacati klipove pod noge

Zastupnik **Nenad Stazić (SDP)** iznio je tri bitna aspekta teme o kojoj se raspravlja. Prvi je zaštita nacionalnog interesa, koji ima dva podaspekta - zaštita našeg dijela Jadrana, ali i ulazak u EU. Trebalo bi uskladiti ta dva nacionalna interesa i zaštititi Jadran i ne bacati sam sebi klipove pod noge na putu u EU, kazao je. Drugi je aspekt vjerodostojnost, jer Hrvatska ima pravo očekivati da je vode vjerodostojni političari kod kojih će znati zašto se zalažu i kako to ostvariti, koji neće govoriti danas jedno, sutra drugo. Kao treći bitan aspekt naveo je sposobnost politike i političara da vode zemlju, brane njene interese i suverenitet i čine to na kvalitetan način.

Podsjetio je na sjednicu dan prije oko PDV-a, ističući da je i kod izmjena Odluke očekivao kojim će deficitom Vlada obrazložiti te izmjene. Na sje-

dnici Vlade u Požegi premijer Sanader je rekao da je odluka posljedica deficitarnog pregovaranja s međunarodnom zajednicom, prenio je zastupnik Stazić, ponavljajući da je premijer to rekao u Požegi, na sjednici Vlade, a nije imao hrabrosti doći pred zastupnike i javnost i obrazložiti prijedlog odluke.

Prijetnja vetom bila bi ozbiljan razlog da se prijedlog prihvati jednoglasno. Ako toga nema zašto mijenjamo donesenu odluku?

Naveo je da je 15. prosinca, nekoliko dana prije ulaska Sanaderove Vlade u kabinet, glavni direktor Uprave za ribarstvo Europske komisije ponudio početak ekspertnih pregovora o uređivanju ribolovnih aspekata s obzirom na Odluku. Njemu se pet mjeseci ne odgovara, kazao je, dodajući da potpredsjednik Hebrang kaže da traju pripreme. Podsjetio je i da je potpredsjednik rekao da nema prijetnje vetom, ni Italije ni Slovenije.

Prijetnja vetom, kaže, bila bi ozbiljan razlog da se prijedlog prihvati jednoglasno. Ako toga nema, zašto mijenjamo donesenu odluku, upitao je. Ponovio je da na to nitko nije odgovorio, te upitao gdje je premijer Sanader da objasni međunarodni položaj Hrvatske.

I zastupnik Stazić je podsjetio da je premijer prije šest mjeseci tvrdio da nitko ne može vršiti pritisak na Hrvatsku, te ustvrdio da danas tvrdi nešto posve suprotno i upitao kako mu vjerovati kada iznosi različite argumente o istoj stvari. Podsjetio je i da je premijer bio siguran da ćemo u Slovincima imati podršku, upitavši na čemu je to temeljio, ili su to bile puste riječi, neodgovorno ponašanje. Sposobnost je politike i političara da budu odgovorni bez obzira da li su na vlasti ili u opoziciji, moraju braniti interes zemlje, njen suverenitet, moraju znati pregovarati, poručio je. Podsjećajući na MMF i odustajanje od glavnog predizbornog obećanja,

te povlačenje ribolovno-ekološke zone, a da se ne zna zašto, tko vrši pritisak, konstatirao je kako taj (Vlada) onda ne zna pregovarati, ne zna raditi posao, da je to ugrožavanje nacionalnog interesa.

SDP je ponudio amandman koji bolje formulira prijedlog, pokazat ćete jeste li u stanju prihvatiti taj amandman, zaključio je.

Istup zastupnika Stazića izazvao je više ispravaka i replika, a prvi je reagirao zastupnik **Boras** i ponovio da je HDZ kada je bilo pitanje za gospodarski pojas što je predlagao HSP, ili za čudnovatog ključaš kojeg je predlagao HSS i SDP, bio za gospodarski pojas.

Zastupnik **Franjo Arapović (HDZ)** u ispravku kaže da se predsjednik Vlade ne boji izići pred Sabor, da je to dokazao preuzimanjem države u stanju u kakvom je ostavljena, a **Ivan Jarnjak (HDZ)** da je netočan navod da se Odluka mijenja, da se ona samo odgađa. Osvrćući se na pitanje nacionalnih interesa, poručio je (SDP-u) da su 25. lipnja 1991. napustili Sabornicu kada je trebalo glasati da li se odvojiti od bivše Jugoslavije.

Ispravkom je reagirao **Marijan Bekavac (HDZ)** ističući da su premijer i ministar vanjskih poslova Žužul više učinili na promociji Hrvatske u svijetu za pet mjeseci, nego bivša Vlada za četiri godine, na što je povredom Poslovnika, članka 209., reagirao **Šime Lučin (SDP)** i objasnio da zastupnik Stazić nije rekao da premijer Sanader ne zna pregovarati, nego da su hrvatski pregovarači loši.

Reakcije su se nastavile replikom zastupnika **Bebića** koji je istaknuo da ova Vlada nije napravila deficit, nego bivša. Naglasio je i da je u politici potrebna suptilnost, da zastupnik Stazić pada u kontradikciju. Politika nije ni crna ni bijela, nego uglavnom šarena. Ova Vlada mora prepoznati spektar boja u politici, ne smije patiti od daltonizma i ona to radi, zaključio je. Odgovarajući mu, zastupnik **Stazić** je kazao da politika mora voditi računa o nacionalnim interesima, biti odgovorna, da političari moraju biti i na vlasti i u opoziciji, jer su nacionalni interesi iznad stranačkih. Zastupniku Bebiću i njegovoj stranci je poručio da nisu bili dobra opozicija, da

nisu vodili računa o nacionalnim interesima ni kada je u pitanju bila suradnja s Haagom, da su komplicirali bivšoj Vladi da održi tu suradnju, da nisu djelovali u nacionalnom interesu ni kada se donosila ova odluka, jer su tvrdili da je ispod onoga što se može. Pozvao ih je da rade malo odgovornije kad su na vlasti.

Replikom je na istup zastupnika Stazića reagirala i **Katarina Fuček (HDZ)**. Hrvatska je demokratska zemlja, ima institut demokratskih izbora, tu se procjenjuju izjave političara, njihovi postupci i rezultati, kazala je, poručujući da bivša Vlada nije bila dobra, nije dobila potvrdu svoje vjerodostojnosti na prošlim izborima. Odgovarajući joj, zastupnik **Stazić** je objasnio da je Klub SDP-a ponudio amandman koji daleko kvalitetnije i bolje uređuje ovo pitanje, jer u sebi ima definiran krajnji rok. Zastupnicima HDZ-a je poručio da će i na tom testu pokazati jesu li dorasli zadatku da kao vlast štite nacionalne interese. Hoćete li biti u stanju priznati da smo ponudili bolje rješenje, hoćete li pokazati da vam je nacionalni interes iznad stranačkog, upitao je.

U niz reakcija uključio se i potpredsjednik Vlade dr.sc. **Hebrang** objasnivši da traju pripremni razgovori (o partnerstvu u ribarstvu), da oni nisu jednostavni, da su svakodnevni i svakotjedni i da će sigurno na kraju rezultirati ugovorom o partnerstvu u ribarstvu. Razgovori su u tijeku i upravo zato molimo ovu odgodu, kazao je. Ponovio je da nikakve ucjene od bilo koga nema. A na pitanja zašto se Odluka odgađa, odgovorio da se želi voditi aktivna politika, a ne politika podilaženja ucjenama. Ovo nije politika popuštanja pritiscima, ovo je aktivna politika hrvatske Vlade koja zna što hoće i što radi, poručio je. Odgovorio je i zastupnici Antičević Marinović i riječi da laže, ističući da ne laže, niti izgovara laži, samo ponekad govori neistinu, a to je puno pristojnije.

Ta aktivna politika, kazao je u ispravku mr.sc. **Jurjević**, je odustajanje od već dosegnutog. Istaknuo je da je teško zamislivo da tako ambivalentna može biti politika jedne Vlade, da nije vjerodostojna i da se ne zna što Vlada zastupa.

Jesu li hrvatski interesi, interesi HDZ-a?

Svoju raspravu zastupnik **Josip Leko (SDP)** započeo je riječima da je zaista zbunjen. I on je upitao što je utjecalo na to da se u šest mjeseci odustane od hrvatskog interesa proglašenja gospodarskog pojasa. Podsjetio je na riječi potpredsjednika Hebranga da se ne bi raspravljalo da je donijeta odluka o proglašenju gospodarskog pojasa, jer bi to bila cjelina, ali se razgovara kada je to dio sadržaja gospodarskog pojasa, jer taj dio smeta EU i susjedima, a cijeli ne bi smetao. No, zamijetio je da nije obrazložio što su to hrvatski interesi kada se odustane. Ili možda HDZ misli da su hrvatski interesi interesi HDZ-a. To nije dozvoljeno, to nije hrvatski interes. Hrvatski interes je kada se svi politički faktori dogovore što je to u zajedničkom interesu građana ove zemlje, kazao je. Ponavljajući da nema odgovora o motivima Vlade da odustane od svog stajališta kada se donosila Odluka, i on je posumnjao da jednom nisu znali što je nacionalni interes, ili skrivaju prave razloge. Vezano uz pitanje uspjeha ili neuspjeha pregovara sa EU ili susjedima, naglasio je da ne može razumjeti da Hrvatska nema identičan interes sa EU i susjedima kada je u pitanju ekološka zaštita Jadrana. Složio se s potpredsjednikom Vlade da je kooperativnost politika ove Vlade, ali i upitao što je interes Hrvatske u toj kooperativnosti. Interesi, istaknuo je, moraju biti nacionalni, a ne stranački. Bez obzira kako stranka sebe vidjela, ona ne predstavlja sve građane, niti je dobila mandat od svih građana, pa makar imala i postotak koji je HDZ osvojio na izborima, on znači nešto oko 25 posto podrške cijelog hrvatskog naroda, rekao je. Pozvao je da se pročita amandman Kluba zastupnika SDP-a, jer on, ustvrdio je, u ovim okolnostima na vrlo suptilan način želi zaštititi, čak i pojačati poziciju Hrvatske da u razgovorima, pregovorima dobije maksimum.

Ispravljajući navod da u HDZ-u nisu znali prepoznati nacionalne interese, **Ivan Jarnjak (HDZ)** je kazao da su znali

i prije nego što su to (u SDP-u) prepoznali, a kao zadnji takav primjer naveo parafirani ugovor Račan-Drnovšek o ustupanju cijelog Piranskog zaljeva Sloveniji. Reagirajući povredom Poslovnika, članka 209., zastupnik **Leko** je kazao da nije spominjao sporazume ni s bilo kim, osim s EU i ekološki pojas.

Zastupnik **Boras** u ispravku je objasnio da je gospodarski pojas jasno definiran međunarodnim pravom, proglasilo ga je više od 150 zemalja, a pojam ekološko-ribolovni pojas ne znači ništa, nepoznanica je u međunarodnom pravu, oko njega prijepori i struke i prakse i takvom odlukom ništa nije zaštićeno.

Zastupnik **Luka Bebić (HDZ)** u replici je ponovio da je u listopadu HDZ glasovao za HSP-ov prijedlog o proglašenju gospodarskog pojasa, da se tvrdilo da je to u biti isto kao i ekološko-ribolovni pojas, pa je bio za jaču formulaciju koja je pokrivena međunarodnim konvencijama. To nas, dodao je, ne bi spriječilo, da sada imamo ovakav stav, jer mi vodimo politiku, pregovaramo, rekao je, ponavljajući da se odgoda primjene traži jer je EU i u pismu predbacila da je Hrvatska jednostrano donijela odluku, bez razgovora sa susjedima. Odgovarajući mu zastupnik **Leko** je kazao da se jako plaši, da ga je strah političara koji sve mogu. Međutim, odlika vlasti (HDZ-a) je kooperativnost, a ne zaštita nacionalnih interesa, kazao je, dodajući da se zastupnik Bebić može suprotstavljati potpredsjedniku Vlade, a ne njemu jer to nije rekao.

Najrječitiji je nedolazak premijera

Teško je razumjeti ovu suptilnost, razumjeti da razoružani i bez ikakvih argumenata, bez da itko išta od nas traži, idemo ogoljeni u pregovore, istaknula je zastupnica **Ingrid Antičević Marinović (SDP)**. Naglasila je da je prije šest mjeseci bio prizivan tadašnji premijer Ivica Račan, da je on došao, ali da danas nije došao premijer. Njegov nedolazak je najrječitiji, ocijenila je. I ona je podsjetila na prošlogodišnju raspravu, da se tada govorilo da je to čudnovati kljunaš, da

se govorilo koga mi to slušamo, nekakve jazavčare, da su se vrijeđali diplomati, predstavnici EU, kao i da je tadašnji zastupnik Sanader govorio da je riječ o blamaži, nesposobnosti tadašnje Vlade, te upitala gdje je sada ta sposobnost. Odustaje se unaprijed, kazala je. Možemo razumjeti da je teško, ali ovako kako postupate to je najlakše – idite kuda vas voda nosi, kazala je, dodajući da je to pitanje znanja, kompetencije, sposobnosti, ali i živaca. Teško je pregovarati, a pregovarati ne znate jer i ne možete znati, poručila je, podsjećajući na vrijeme kada je HDZ prvobitno bio na vlasti. HDZ-u je predbacila i da ga je briga za Hrvatsku samo onda i ukoliko je na vlasti, da je i u opoziciji također stalno provodio jednu politiku sukoba, onemogućavao Vladi da uspije. Ponovila je da je potpuno nejasno zbog čega se predlaže ovakva odluka, da to treba otvoreno reći. Podsjećajući na istup potpredsjednika Hebranga, istaknula je da je posebno teško ako je istina da se vodi aktivna politika odustajući od već postignutog, a da nitko to nije tražio. Nema konzistentne politike, mi još ne znamo ni u čemu je politika (Vlade), ali su nažalost rezultati te politike evidentni, rekla je.

Ispravkom je reagirao mr. sc. **Kajo Bučan (HDZ)** i istaknuo da nije točno da su vrijeđani diplomati EU, već je to napravio potpredsjednik Vlade u bivšem sazivu u travnju prošle godine izjavivši da ne znaju raditi i ne razumiju svoj posao.

Ispravljajući navod da je Vlada nesposobna, **Petar Mlinarić (HDZ)** je podsjetio da je HDZ 1991. bio stranka opasnih namjera, a da je to istina danas bi „Slobo bio predsjednik“, a reagirajući na riječi da je bivši premijer došao u Sabor, ali da to nije prepoznato, **Tomislav Čuljak (HDZ)** je kazao da misli da su to prepoznali građani Hrvatske na zadnjim izborima.

Replicirajući na tvrdnju da HDZ u oporbi nije želio uspjeh bivše Vlade, **Luka Bebić** je SDP-u zaželio mnogo uspjeha u oporbi. Podsjetio je da je SDP lani bio protiv stavljanja na dnevni red odluke, ali je to stavio koalicijski partner

HSS, te da je jedini koji je kontinuirano i dulje vrijeme inzistirao na proglašenju gospodarskog pojasa bio HSP. Nemojte preuzimati na sebe tu veliku ideju, koju uopće niste imali, nego ste blokirali čak i HSS da se donese ta odluka, a mi smo za nju glasali skupa s HSS-om, poručio je zastupnici **Antičević Marinović** koja je u odgovoru kazala da je HDZ dužan objasniti hrvatskom narodu što radi. Već od 10 točaka i 10 obećanja odustali ste u samo šest mjeseci, ali ovo su pitanja koja su bila postignuta i recite zašto idete nazad, istaknula je.

Replike je nastavio dr. sc. **Marko Turić (HDZ)** koji je ocijenio kako je ono što se događa u Domu hipokrizija, da mnogi pokušavaju reći kao da Hrvati imaju memoriju šest sati, šest dana, sada šest mjeseci. Naveo je i da se od iste strane pokušalo držati lekcije o odumiranju države, a sada ti isti drže lekciju o nacionalnim interesima. Pokušava se dovesti u pitanje kome korist od predloženog, to je korist Hrvatskoj i hrvatskom narodu, ustvrdio je. Zastupnica **Antičević Marinović** ponovila je kako je teško razumjeti to stanje svijesti, da su se iz HDZ-a kleli da je sve ispod proglašenja gospodarskog pojasa nacionalna izdaja, a sada odustaju od ribolovno-ekološkog pojasa.

Vladin predstavnik, potpredsjednik **Hebrang** ponovio je da Vlada ne odustaje od Odluke Sabora iz prošle godine, nego samo u segmentu koji se odnosi na zemlje EU traži odlaganje. Tražimo to iz taktičkih razloga da uspijemo dovršiti pregovore koji su u tijeku, kazao je. Istaknuo je i da se ne odustaje od već postojećeg, jer toga nema, budući da to predstojeće stupa na snagu tek za pet mjeseci. Na pitanja zašto se traži odgođeno, odgovorio je da je to iz istog razloga zbog kojega se kada se donosila Odluka tražilo da se odgodi za godinu dana.

Zastupnica **Opačić** u ispravku je ponovila da se odluka donosi zbog Slovenije i Italije, a zastupnica **Antičević Marinović** upitala čemu, ako je riječ o nepostojećoj odluci, odustajanje od te odluke. Odluka je, protumačio je u ispravku **mr. Arlović**, stupila na snagu danom donošenja, a pitanje je početka

primjene pravnog režima u ostvarivanju te odluke.

Zvonimir Mršić (SDP) u ispravku kaže da je netočno da se odustaje od taktičkih razloga, jer je to autonomna odluka i pravo Hrvatske i nema potrebe da se zbog bilo koga ili bilo čega odustaje, osim ako nismo suočeni s ucjenom.

I Luka Roić (HSS) svoju je raspravu započeo prisjećanjem na 3. listopada prošle godine, kada se razgovaralo o dva moguća modela i nije bilo posve sigurno koji će od njih biti prihvaćen. Večeras se čini da je odluka već donesena i da mi u Saboru uzalud trošimo vrijeme, da će biti donesena kako je i predložena i to je ono što frustrira, marginalizira ovaj Dom i stavlja nas pred gotov čin, kazao je. Ocijenio je da je odgađanje odluke koja se tek treba primjenjivati od 3. listopada nelogično, posebno ako za to nema tako prijekne potrebe.

I on smatra kako bi bilo mnogo lakše donijeti odluku kada bi u Sabornici bio predsjednik Vlade, te je podsjetio na njegove riječi da EU ne može vršiti pritisak, da nema europske budućnosti ako budu vrijedila dvostruka pravila. Ili naše kolege nisu znali što govore, a pravili su se da znaju, ili sada znaju što govore, a prave se da ne znaju. I jedno i drugo je obmana i zastupnika i hrvatske javnosti, a to je u ovako važnim temama nedopustivo i potpuno neodgovorno, kazao je.

Podsjetio je da su u listopadu (zastupnici HDZ-a) odluci davali epitete da nije ni pirka ni kanjac, da je to čudnovati kljunaš, bučkuriš, te zaključio riječima da je odluka kakva je sada pred Saborom, "ukoliko se donese na ovaj način, i tudum i kvasina i najgore vino koje se pravi od patvorene vode i šećera od koje dugo, dugo i uvijek boli glava".

Reagirajući na aluzije zastupnika, predsjedavajući, predsjednik Hrvatskog sabora **Vladimir Šeks** je objasnio da se u pravnoj teoriji pravni hibrid između različitih pravnih instituta popularno naziva čudnovati kljunaš.

Zastupnik **Boras** u replici je ponovio da je gospodarski pojas pojam definiran međunarodnim pravom i Pomorskim zakonikom, a ekološko-ribolovni pojas u pravnom smislu nije ništa, a ni

ništa nije stupilo na snagu. Odgovarajući, zastupnik **Roić** je istaknuo da je u funkcijama ribolovno-ekološke zone gotovo 90 posto funkcija isključivog gospodarskog pojasa. Ako to nije posve točno, predložite ili ćemo zajedno predložiti donošenje isključivog gospodarskog pojasa, poručio je.

Politika veleizdaje

HSS-ova zastupnica **Ljubica Lalić** u svom se istupu također prisjetila i citirala zastupnike HDZ-a i sadašnjeg premijera s rasprave o proširenju jurisdikcije u listopadu, ponavljajući da je premijer tada bio vrlo odlučan i vrlo hrabar. Danas nema mogućnosti, hrabrosti doći pred Hrvatski sabor i obrazložiti razloge ovog čudotvornog ili čudnovatog kljunaša kojeg predlaže, kazala je, dodajući da se može samo nagađati o informacijama koje on ima. Podsjetila je i na tadašnje riječi zastupnika Bebića da moramo jasno pokazati da smo suverena država, upitavši gdje je odlučnost i pozivanje na prihvaćanje politike UN-a.

Svega je nestalo, a ostalo je samo poslušništvo, sluganstvo i dodvornništvo. To je danas politika Vlade koja se do jučer busala u junačka hrvatska prsa. Ta dodvornička i poslušnička politika vrijeda dostojanstvo hrvatskog naroda, nacionalni interes. Takva politika može se nazvati samo jednim imenom, a to je veleizdaja, veleizdaja nacionalnih interesa radi zadovoljavanja zahtjeva onih za koje se do prije par mjeseci tvrdilo da moraju imati razumijevanja - kazala je zastupnica Lalić.

Na tome i primjeru odustajanja od smanjenja PDV-a može se promatrati dva lica jedne politike i naći dokaze jedne licemjerne politike, rekla je i podsjetila da se prije tražio referendum, a danas oduzima i pravo utemeljeno na međunarodnom pravu. U čije ime vlada ova Vlada, upitala je, odgovarajući - u ime naroda sigurno ne, jer tada se ne bi bojala ni njega, niti njegova mišljenja. Istaknula je da događanja s haaškim optužnicama, brzo i lako odustajanje od najvažnijih predizbornih obećanja, neispunjavanje preuzetih obveza prema

koalicijskim partnerima, mazohističko samoodricanje od prava koja proizlaze iz suvereniteta jasno ukazuju da Vlada nije sposobna. Podsjetivši na riječi potpredsjednika Hebranga da nema pritisaka nego da se odustaje iz straha da bi se nekoga moglo naljutiti, dakle preventivno, kazala je da je to tipično dodvornništvo u službi sluganstva i dragovoljnog odricanja suvereniteta. Klub zastupnika HSS-a će kada se bude glasovalo slušati što će mu duša govoriti, a vi (HDZ) slušajte što vam govori narav, zaključila je.

Svega je nestalo, a ostalo je samo poslušništvo, sluganstvo i dodvornništvo.

Njen je istup izazvao burne reakcije, a prvi je reagirao predsjedavajući, predsjednik Hrvatskog sabora **Vladimir Šeks** ističući da je teška uvreda proglasiti Vladu RH veleizdajničkom. Veleizdaja je najteže kazneno djelo protiv vlastitog naroda i domovine, u svim kaznenim zakonima, pa tako i Kaznenom zakonu RH, kazao je i zastupnici Lalić izrekao opomenu.

Ispravkom u kojem je ponovio da eko-ribička zona ne znači ništa, da je to ništa eutanizirano i kada se rodilo, reagirao je zastupnik **Boras**.

Ako je veleizdaja nacionalni interes to je netočan navod, ali ako je morate prijaviti državnim vlastima, kazao je u ispravku zastupnik **Jarnjak**, te poručio da Vlada vlada u ime naroda koji joj je 23. studenoga dao povjerenje, a oduzeo ga bivšoj Vladi.

Vlada HDZ-a vodi jasnu politiku koju je dala u svom programu, politiku za koju joj je ovlast dao hrvatski narod na zadnjim izborima, istaknuo je **Stjepan Bačić (HDZ)**, a mr. sc. **Ivan Bagačić (HDZ)** naglašava da nije potrebno nagađati koje informacije ima premijer, da ih je opetovano objašnjavao potpredsjednik Vlade.

Darko Milinović (HDZ) ocijenio je da je bilo puno žuči u raspravi zastupnice Lalić. Na spominjanje veleizdaje,

poručio je da je (HSS-u) poznata težina veleizdaje, kao što su napravili veleizdaju svog izvornog programa Stjepana Radića kada su stupili u koaliciju s SDP-om. I na taj je istup reagirao predsjednik **Šeks** ističući da nije u redu služiti se tim riječima i na taj način istupati. Za odustajanje od PDV-a i današnje odluke postoje i gospodarski i politički razlozi i to je tako kako je odredila HDZ kao vladajuća stranka, istaknula je ispravljajući navod **Zdenka Babić Petričević (HDZ)**, a **Mato Štimac (HDZ)** naglašava da se Vlada niti boji, niti ima razloga bojati se hrvatskog naroda, da Vlada govori u ime naroda koji joj je dao povjerenje.

Ispravkom je na, kako je kazao, bezobrazan istup zastupnice Lalić, reagirao i **Nikola Sopčić (HDZ)**, navodeći da ga je i za razumjeti, jer je i sama namjera HSS-a kada se išlo prijedlogom odluke bilo da se skupi nekoliko jeftinih političkih poena.

Povredom Poslovnika reagirao je dr. sc. **Zlatko Kramarić (LS)** zamolivši predsjednika Sabora da zaštiti Dom od neprimjerenog tona i vokabulara. Vrijeđaju se dame, klubovi, zastupnici, ne može se vrijednosno ocjenjivati niti jedan nastup, je li je on bezobrazan ili manje bezobrazan, kazao je.

Reakcije su se nastavile replikom zastupnika **Bebića** koji je kazao da je lavina neumjerenih i uvredljivih izjava, koje osuđuje, započela kvalifikacijom zastupnice Lalić i nazivanjem Vlade veleizdajničkom. Podsjećajući na listopad prošle godine, naveo je da je HSS-ov prijedlog gospodarskog pojasa bio u nesuglasju s njihovim koalicijskim partnerom, SDP-om, te da su onda rekli da je ribolovno-ekološka zona isto kao i gospodarski pojas. U čemu je problem, upitao je, opetujući da je HDZ tada bio za gospodarski pojas.

U odgovoru na repliku i nastojanja da se uvjeri kako je ribolovno-ekološka zona ništa, zastupnica **Lalić** je upitala zbog čega bi onda potencijalno mogla stvarati probleme, zbog čega bi bilo reakcija EU, zbog čega se sada ukida. Ako je tako, izglasujmo isključivi gospodarski pojas, poručila je.

U raspravu se uključio i potpredsjednik Vlade **Hebrang** i istaknuo da nikada nije rekao da se odluka predlaže iz straha da bi mogli nekoga naljutiti. Na ponavljanja da je premijer Sanader daleko od javnosti, odgovorio je da je on na sjednici Vlade koja je javna, te izvjestio da je premijer sada u Sabornici i da će se sam braniti.

Odgovarajući u svoje ime na tvrdnju da je Vlada veleizdajnička i da je izvršila veleizdaju, kazao je da je u temelje hrvatske države ugradio veći dio svoga života. I da sam veleizdajnik, zadnja osoba koja mi to može reći ste vi, kazao je zastupnici **Lalić**.

Ona je u ispravku netočnog navoda objasnila da nije nazvala Vladu izdajničkom, nego politiku koju je opisala, na što je predsjednik Sabora objasnio da je sasvim irelevantno da li je nazvala politiku Vlade veleizdajničkom ili Vladu veleizdajničkom. Ako se nekom tijelu da epitet da vodi veleizdajničku politiku, onda je ono veleizdajničko, kazao je, dajući potom riječ predsjedniku Vlade dr. sc. Ivi Sanaderu.

I jučer i danas i prije 15 godina ova stranka kojoj sam na čelu govori isto i bori se za hrvatske nacionalne interese. Zar je obrana nacionalnih interesa sporazum Račan-Drnovšek o Piranskom zaljevu. Odgoda primjene Odluke o proširenju jurisdikcije na Jadranu za zemlje EU je za jedno vrijeme dok se ne završe pregovori o partnerstvu.

Predsjednik Vlade dr. sc. **Ivo Sanader** rekao je da je na povratku iz Požege gdje je bio na sjednici hrvatske Vlade s pomnom slušao raspravu u Hrvatskom saboru, uzdahe i velike retoričke figure – gdje je predsjednik Vlade? Odgovorio je da je predvodio sjednicu Vlade u Požegi, a da je Vlada ranije odlučila da će potpredsjednik (Andrija Hebrang) u

Hrvatskom saboru zastupati njena stajališta oko predložene odluke. No, kad ste tako željeli da dođem, evo me. Pale su velike riječi, te da smo jučer govorili jedno, a danas drugo. To nije točno. I jučer i danas i prije 15 godina ova stranka kojoj sam na čelu govori jedno te isto i brani hrvatske nacionalne interese. Povelja je hrvatski narod u borbu za slobodu i nezavisnost i bila je na vrhu te borbe kada su se mnogi skrili u kutu i čekali neki i s figom u džepu.

I zašto razumijem kada je zastupnik Jarnjak replicirao zastupniku SDP-a Staziću što je 25. lipnja 1991. tadašnji SDP izišao iz sabornice kada se glasovalo o sudbonosnoj odluci o budućnosti hrvatskog naroda na koju se danas toliko pozivate. Govorim o ustavnoj odluci o samostalnosti i suverenosti Republike Hrvatske. Dan dva prije početka agresije na Hrvatsku niste digli ruku za Hrvatsku i vi nemate pravo govoriti o obrani nacionalnih i državnih interesa, poručio je pojedinim oporbenim zastupnicima.

Nadalje, dodao je, zar je obrana nacionalnih interesa sporazum **Račan-Drnovšek** o Piranskom zaljevu gdje se 80 posto tog zaljeva daje Sloveniji, kojim se daje koridor koji uopće nitko ne traži za izlaz na otvoreno more? Obrana nacionalnih interesa je kada zastupnica Vesna Pusić, čiju sam raspravu također čuo, optužuje vlastitu državu za agresiju na drugu državu? To još nisam čuo ni u jednom parlamentu, da zastupnik optužuje vlastitu državu. I onda nam ti čitaju lekciju o nacionalnim i državnim interesima, oni zastupnici koji su prije nekoliko mjeseci donosili tu odluku, a bili protiv te odluke.

Nastavio je da onda čuje od zastupnika Nenada Stazića kako nema petlje doći u Hrvatski sabor. Dodao je kako mu je predsjednik te stranke (u listopadu prošle godine) rekao da ga je na tu odluku (o ekološko-ribolovnoj zoni) nagovorio Zlatko Tomčić i da zna da Tomčić to radi zbog toga što su uskoro izbori, ali da on to nema snage presjeći i da SDP ide s HSS-om. To mi je ponovio i prije dan, dva. Prema tome sada mogu razmišljati dvojako – ili je tada Račan mislio da to ne treba učiniti pa je popu-

stio koalicijskim partnerima ili je mislio da to treba učiniti pa je onda našao izgovor da je to pritisak koalicije? U svakom slučaju po onome što mi je rekao u tu odluku nije trebalo ići i ja se s njim slažem, naglasio je.

Naveo je da je kroz deset godina vladanja HDZ mogao to isto napraviti, ali da je na temelju analize procijenjeno da to nije dobro i da se u to nije išlo. Ali ići u to mjesec i pol dana prije izbora, kao glavnim adutom, a govoriti da je riječ o promicanju državnih i nacionalnih interesa, e to je nešto što smo prozreli i što su na koncu prozreli i birači 23. studenoga 2003. Ova Vlada neće voditi politiku kakvu ste vi vodili, poručio je predsjednik Vlade.

Dodao je da o obrani nacionalnih interesa danas govore oni koji su zemlju doveli na rub katastrofe u financijskom i ekonomskom smislu.

3. siječnja 2000. zemlju smo ostavili s 9,5 milijardi dolara vanjskog duga, a preuzeli smo je s 24 milijarde nepune četiri godine nakon. Obraćajući se zastupnicima iz bivše vlasti naveo je da su sadašnju vlast kod primopredaje kao i Međunarodni monetarni fond (MMF) uvjerali da je proračunski deficit ispod 4,5 posto, a on je 5,9 posto. Toliko o nacionalnoj sigurnosti, o nacionalnim interesima o promociji toga, naveo je.

Poručio je da će Vlada bez obzira na kritike ići svojim putem, da ima snage uhvatiti se ukoštac s problemima i izvući zemlju iz krize, kao što je to učinjeno 90. u obrani od agresije, 92. kada je dobiveno međunarodno priznanje, 95. kada je Hrvatska pobijedila u Domovinskom ratu, 96. kada je počela obnova. Tako ćemo i mi voditi zemlju i u Europsku uniju i to je cijeli razlog vaših jadikovki danas i tobožnjih kritika, retoričkih napada i razloga za obranu nacionalnih interesa, naveo je i dodao da je popularnost HDZ-a kojem je na čelu porasla i da su danas izbori da bi vjerojatno dobila apsolutnu većinu u Hrvatskom saboru. Cijeli vaš bijes koji proizlazi iz vaših kritika je u tome što postoji strašna disproporcija između vašeg poimanja i poimanja javnosti, koja vam

je 23. studenoga rekla što misli o vama, poručio je zastupnicima bivše vlasti.

Obrazlažući zašto Vlada predlaže iz Odluke o proširenju jurisdikcije na Jadranu izuzeti zemlje EU, naveo je da je to za jedno vrijeme dok se ne završe pregovori o partnerstvu u ribarstvu sa zemljama članicama EU.

Premijerov govor prekidano je zastupničkim upadicama na koje je uz ostalo odgovorio da su tražili da dođe u Hrvatski sabor. Sad kad sam došao i rekao vam istinu u lice onda vam je neugodno, i dobacujete da bi bilo bolje da sam nekoga ovdje naučio da tako govori, a ne da ja to govorim, rekao je, zaključivši da mu je isteklo vrijeme za izlaganje, ali da će se ponovo javiti.

U ime Kluba zastupnika SDP-a **Ivica Račan** je ustvrdio da je Sanader nastupio kao ostrašćeni predsjednik HDZ-a, a ne kao predsjednik Vlade svih građana, što je rekao da će biti u nastupnom govoru u parlamentu.

Rekao je da je prije današnjeg Sanaderovog dolaska u Hrvatski sabor imao drugu nakanu, da se javio za riječ i da ju je dobio da bi bio predložio stanku u kojoj bi se predstavnici zastupničkih klubova sastali i vidjeli što napraviti u postojećoj situaciji. To bi bio predložio prije nastupa gospodina Sanadera, a sad to više ne predlaže. "Predlažem stanku u kojoj bi se analizirao nastup gospodina Sanadera, a da se nakon toga nađu i predstavnici klubova zastupnika i da se raspravi o tim navodima o kojima se sluša, o kojima pišu novine - da je Hrvatska u relativno teškoj situaciji, da se pred nju postavljaju neki uvjeti koje mora ispuniti ukoliko želi dobiti optimalnu odluku vezano uz Vijeće EU. O tome pišu i mediji i ja se više neću pozivati na razgovor u četiri oka s gospodinom Sanaderom, nikada više nećemo razgovarati bez svjedoka, rekao je.

U prilog svom prijedlogu o zajedničkom sastanku predstavnika zastupničkih klubova naveo je da i mediji pišu o uvjetima koji se stavljaju pred Hrvatsku, a da je u Hrvatskom saboru u ime Vlade danas rečeno kako problema nema, da situacija nije ozbiljna i da pritiska nema, odnosno samo sitne taktike, pa bi

eto zbog toga trebalo odustati od proglašenja ekološko-ribolovne zone. Ako je to tako onda nema razloga da mi radimo bilo kakve kompromise i u tom slučaju najavljujem povlačenje amandmana SDP-a. No, dodao je, bilo bi dobro da hrvatski građani još jednom čuju koji su razlozi za povlačenje odluke, te da ih je SDP spreman razmotriti.

Ponovio je da u ime SDP-a traži stanku zbog ingenioznog govora gospodina Sanadera.

Zastupnik HSS-a **Zlatko Tomčić** upitao je da li se sada raspravlja o određivanju stanke ili će predsjedavajući dati riječ zastupnicima koji su se za vrijeme izlaganja predsjednika Vlade javili za ispravak. Rekao je da i on u ime Kluba zastupnika HSS-a traži stanku.

U ime Kluba zastupnika HSP-a mr. **Anto Đapić** rekao je da bi bilo dobro da predsjednik Vlade još jednom kratko iznese razloge zbog čega traži odluku primjene Odluke o proširenju jurisdikcije Republike Hrvatske u Jadranskom moru kako bi Klub nakon stanke odlučio o stajalištu i amandmanima koje je podnio.

Luka Bebić (HDZ) rekao je kako je razumno i logično da se predsjednik Vlade nakon što su zastupnici tražili da dođe u Hrvatski sabor ponovo obrati zastupnicima. U ime Kluba zastupnika HDZ-a zatražio je stanku.

U ime Kluba zastupnika LIBRE **Jozo Radoš** također je zatražio stanku. Rekao je da je predsjednik Vlade Ivo Sanader raspravu usmjerio u sasvim drugom smjeru, govorio je o drugim problemima uključujući i vrlo teške kvalifikacije na račun dijela zastupnika i stranaka. Ali, dodao je, nije odgovorio na više puta u sabornici postavljeno pitanje koji su stvarni razlozi za odustajanje od primjene odluke o ekološko-ribolovnoj zoni. Zatražio je da predsjednik Vlade prije ili poslije stanke odgovori na to pitanje.

U ime Kluba zastupnika HSLS/DC-a **Ivan Čehok** zatražio je stanku, navodeći da su se u raspravi čule neumjesne seksističke primjedbe, da su uzavrele strasti te da misli da bi najbolje bilo da se predsjednik Vlade odmah obrati zastupnicima, a da se u stanci

nađu predstavnici zastupničkih klubova kako je predložio Ivice Račan kako bi se osiguralo da nakon toga rasprava u sabornici bude snošljivija.

Rekao je da se svadati može kada je u pitanju PDV jer se to odnosi samo na unutarnju politiku, ali da se kad je o ekološko-ribolovnoj zoni riječ radi o odnosu Hrvatske i međunarodne zajednice i hrvatskoj vanjsko-političkoj legitimaciji.

U ime svojih klubova zastupnika I. Račan, J. Radoš i A. Đapić zatražili su da predsjednik Vlade obrazloži zašto se predlaže odluka primjene odluke na zemlje EU.

Predsjedavajući sjednicom predsjednik Hrvatskog sabora **Vladimir Šeks** izvijestio je da predsjednik Vlade ima važnu i neodgodivu međunarodnu obvezu i predložio da prije stanke dodatno obrazloži prijedlog odluke. Šeks je dodao da će svi zastupnici imati prilike i na ispravke netočnih navoda.

Predsjednik Vlade dr. sc. **Ivo Sanader** na početku izlaganja podsjetio je da se prije izlaganja zastupnika Ivice Račana obratio predsjedavajućem u ime predlagatelja, te da je na kraju prvog obraćanja zastupnicima rekao da će ponovo uzeti riječ.

Oporbenim je zastupnicima koji su dobacivali iz klupe ponovo odgovorio da su čitav dan tražili da dođe, a da sada nisu spremni da im odgovori. Poručio je da je prošlo vrijeme komunizma kada se nije moglo govoriti.

Nakon upadica i žamora u sabornici, predsjedavajući je pozvao zastupnike da se stišaju te da se saborski Poslovnik ne može interpretirati na način da se opstruira, odnosno da se iznose istovremeno oprečni zahtjevi, za stankom, ispravkom netočnih navoda i zahtjevom da se premijer obrati zastupnicima. Nemam pravo na takav način interpretirati Poslovnik, rekao je i dao riječ predsjedniku Vlade.

Predsjednik Vlade dr. sc. **Ivo Sanader** izrazio je žaljenje zbog načina na koji su zastupnici raspravljali nakon njegovog izlaganja.

Nakon što sam na brojne opaske, da ne želim doći, došao u Hrvatski sabor i iznio komparaciju ove Vlade i bivše i one prije i postupanja drugih stranaka, onda ste zaključili da je to ostrašćeni govor, da nije premijerski. Završilo je vrijeme kada ćemo slušati uvrede i objede, okretati glavu ili drugi obraz za još jednu pljusku, rekao je dodajući da je taj film prošao i ponovio da je čitav dan slušao samo objede i napade koji su potpuno neutemeljeni.

Dodao je da je potpredsjednik Vlade sasvim precizno obrazložio odluku Vlade te da može samo ponoviti ono što je rekao.

Riječ je o tome da se nalazimo u iznimno osjetljivoj situaciji, u povijesnoj situaciji kada se donose odluke za Hrvatsku – o statusu kandidata i o datumu početka pregovora koje očekujemo 17. ili 18. lipnja. Obrazložio je da će na sjednici na kojoj će se ta odluka donositi biti nazočni premijeri 25 zemalja članica EU. Svaki od tih premijera mora dići ruku za te dvije odluke, ukoliko jedan ne digne ruku, ukoliko nema konsenzusa svih 25, nema odluka.

I budući da smo upozoreni, kao što je i bivša Vlada bila upozorena da se konzultira i pregovara sa susjedima i EU da se dogovore najbolji tajminzi i način donošenja odluke, a što je u bivšoj Vladi izostalo, a zbog čega je kod tih članica, kod te EU ostala kost u grlu, to mi je preneseno i kazano da postoji mogućnost da na toj sjednici netko može dovesti u pitanje tu temu. Mi znamo da po međunarodnom pravu imamo pravo na odluku, ali isto tako znamo da smo sukladno dobrim običajima prije trebali razgovarati sa susjedima i s EU oko tajminga ne dovodeći u pitanje svoje pravo.

Govoreći hipotetski, naveo je da bi na toj sjednici netko od 25 premijera mogao reći slijedeće – postoji de facto jedan problem o kojem već pet mjeseci raspravljaju državni tajnici Hrvatske, Italije i Slovenije. I kada je potpredsjed-

nik Vlade dr. Andrija Hebrang rekao da nema pritisaka, da nema ultimatum bio je u pravu, ali postoji opasnost da netko ne digne ruku, ta opasnost postoji, rekao je.

Dodao je da postoji obveza Hrvatske da u fazi pregovaranja o punopravnom članstvu EU pregovara i o ribarstvu. To se navodi i u točki 3. Odluke o proglašenju jurisdikcije na Jadranu, odnosno da se ostavlja godina dana bilo kojoj Vladi da pregovara sa susjedima. Budući da ti pregovori nisu završeni logično je da zatražimo izuzeće Unije. Dakle, nema odustajanja od proglašenja zone, zona se počinje primjenjivati od 3. listopada s tim da se neće primjenjivati na zemlje EU, rekao je.

Dok traju pregovori s Europskom komisijom koji mogu trajati nekoliko mjeseci predložimo izuzeće zemalja članica EU i to je sve što predložimo, rekao je ustvrdivši da Vlada nije oduzvala od proglašenja ekološko-ribolovne zone.

Zamolio je zastupnike da se suzdrže od stranačkih prepucavanja i podrže predloženu odluku i time otklone svaku sumnju da netko može vetirati povijesne odluke za Hrvatsku.

Kada je potpredsjednik Vlade A. Hebrang rekao da nema pritisaka i ultimatum bio je u pravu, ali postoji opasnost da netko od 25 članica EU ne digne ruku za Hrvatsku.

U nastavku rasprave za riječ se javila dr.sc. **Vesna Pusić (HNS)** navodeći da ne zna je li to ispravak netočnog navoda ili povreda Poslovnika, ali da smatra da se ispravci netočnog navoda daju odmah nakon izlaganja govornika. Nakon kraće rasprave s predsjedavajućim o odredbama Poslovnika, ispravljajući netočan navod iz prvog izlaganja predsjednika Vlade navela je da je Sanader netočno rekao da ona ne brani nacionalne interese. Upravo obrnuto i 1993. sam bila među malobrojnim intelektualcima koji

su se protivili odluci HDZ-a o slanju hrvatskih vojnika u rat u BiH. HDZ nije smogao snage da tu odluku provede kroz Hrvatski sabor, a danas je bjelodano da ta stranačka odluka nije bila u interesu hrvatske države. I isto tako i danas nije u interesu ove zemlje da suspendiramo razinu koju smo već postigli, a o čemu gospodin Sanader u svom izlaganju nije naveo niti jedan razlog nego je isključivo iznio osobne napade i svoje interpretacije, navela je.

Zlatko Tomčić (HSS) je ispravljajući netočan navod predsjednika Vlade da "ova stranka (HDZ) govori uvijek isto.." rekao da to nije točno. Dodao je da to neće obrazlagati dok predsjednik Vlade ne bude u sabornici.

I Vilim Herman (LIBRA) rekao je da je teško ispravljati netočne navode kada onaj tko ih je izrekao nije nazočan. Naveo je da čitav dan od potpredsjednika Vlade Andrije Hebranga zastupnici slušaju kako Hrvatska nije bila upozorena niti je bila pod ultimatumom i pritiscima nego da je to stvar aktivne politike. Doista smo sada zbunjeni, rekao je.

Dr. sc. **Zlatko Kramarić (LS)** naveo je da je u prvom istupu predsjednik Vlade propustio priliku da kaže ono zbog čega su ga zastupnici pozvali, već da su bili suočeni s govorom iz bliže i dalje prošlosti što je izazvalo čitav niz nepotrebnih reakcija. Dodao je da je u drugom dijelu svog nastupa predsjednik Vlade ponovio teze koje su on i zastupnik Damir Kajin (IDS) govorili u listopadu prošle godine kada je Hrvatski sabor raspravljao o odluci o ekološko-ribolovnoj zoni. Nakon osam mjeseci neke stvari ipak dolaze na svoje mjesto, rekao je i apelirao da se ne raspravlja s ideoloških pozicija i kvalifikacijama.

Nakon izlaganja zastupnika Kramarića predsjedavajući sjednicom Vladimir Šeks odredio je 35-minutnu stanku do 20 sati.

RASPRAVA

U ime Kluba zastupnika SDP-a **Ivica Račan** neprimjerenim je ocijenio istup predsjednika Vlade Ive Sanadera navodeći da je bio nedostojan

funkcije i odgovornosti predsjednika Vlade. Bili smo svjedoci nedozvoljenog ponašanja, vrijeđanja zastupnika, ideoloških kvalifikacija, umjesto potrebe da se razjasni prijedlog odluke i zastupnicima pomogne u odlučivanju, rekao je, dodajući da se Sanaderov govor povremeno spuštao na razinu trača, a da on neće tako razgovarati. Dodao je da je to pokretanje Hrvatske i vrijeđanje političkih protivnika čemu je bio svjedok 90-ih godina, nedozvoljeno i u ime Kluba zastupnika SDP-a izrazio duboku zabrinutost. Navodeći da je predsjednik Vlade Sanader iznio niz laži citirao je njegovu rečenicu – nećemo se vraćati u socijalizam gdje je bila jedna partija, gdje nije bilo izbora, gdje nije bilo višestranačja, gdje nije bilo demokracije, gdje nije bilo Hrvatske, u to se nećemo vraćati – kazavši da to nije samo laž već i podmetanje. Laž je, nastavio je, da je SDP 91. godine napustio sabornicu kad se donosila odluka o razdvajanju od Jugoslavije.

Ako dobijemo argumente da je situacija za Hrvatsku ozbiljna mi koji ipak štujemo nacionalne interese, dokazali smo zadnje četiri godine, razmislit ćemo o svom stavu.

Također je naveo da predsjednik Vlade nije obrazložio zašto treba promijeniti odluku i da će Klub zastupnika SDP-a glasovati protiv Vladinog prijedloga. Ali, nastavio je, spremni smo, ako postoje argumenti da je situacija ozbiljna i da su ugroženi nacionalni interesi našu odluku razmotriti. Istina, rekao je, dikcija u govoru gospodina Sanadera je nešto drugačija, ali se ne usuđujem pozivati na tu dikciju u tom smislu.

Ako dobijemo argumente da je situacija za Hrvatsku ozbiljna mi koji ipak štujemo nacionalne interese, dokazali smo u zadnje četiri godine, promisliti ćemo o svom stavu. Do tada povlačimo amandman i glasovat ćemo protiv predložene odluke, rekao je.

Ispravljajući netočan navod zastupnik Luka Bebić (HDZ) naveo je da se u lipnju 91. u Hrvatskom saboru glasovalo o dva dokumenta – o Rezoluciji o neovisnosti za koju je tadašnji SDP glasovao i o Odluci o razdruživanju sa SFRJ kada je SDP napustio Sabornicu.

Za riječ se javio zastupnik Mato Arlović koji je naveo da je tada SDP predložio svoju odluku o razdruživanju koju je Sabor raspravio i da nisu napustili sjednicu. SDP je glasovao za svoju, a HDZ za svoju odluku, rekao je, dodajući da su tada rekli da će ako njihova odluka ne prođe podržati HDZ-ovu.

Predsjedavajući sjednicom Vladimir Šeks podsjetio je da je on tvorac te odluke, da se jako dobro sjeća što se događalo, apelirajući na zastupnike da sada nije ni vrijeme ni mjesto za takva podsjećanja.

U ime Kluba zastupnika HSS-a **Ante Markov** rekao je da je danas ponašanje i odgovornost zastupnika na razini kakvo je bilo 3. listopada prošle godine kada se raspravljalo i donosila odluka o proglašenju ekološko-ribolovne zone. Podsjetio je da je tada HSS zagovarao proglašenje isključivo gospodarskog pojasa, ali da je uvažavajući odnose u međunarodnoj zajednici smatrao da minimum koji se u datim okolnostima može postići ekološko-ribolovna zona. To nije ništa, kako se danas pokušalo imputirati, rekao je dodajući kako mu se čini da je i premijer Sanader bio vrlo jasan u određivanju da je to ipak bitno. Nešto je jasnije kazao o uvjetovanosti, o mogućnostima i o tome što se može dogoditi. Prema tome vrlo je jasno da je proglašenje ekološko-ribolovne zone jedan ispravak, ali je u samoj odluci navedeno da Hrvatska zadržava pravo da u momentu kad ocijeni i kada za to budu stvorene prilike može proglasiti isključivi gospodarski pojas.

Bitnim je označio da ekološko-ribolovna zona zaživi jer je taj ribolovni pojas potpuno iscrpljen i ugrožen. Stoga je HSS predložio amandman da se zabrani sva vrsta izlova ribe u trajanju od godine dana za vrijeme koje bi se primjenjivao ekološki nadzor, kon-

trola, izradio privremeni sporazum koji bi uređivao odnose Hrvatske i ostalih zemalja prije svega Italije i Slovenije.

U ime Kluba zastupnika HSP-a mr.sc. **Anto Đapić** izrazio je žaljenje što je prevažna tema otišla u pogrešnom smjeru i što se u pojedinim trenucima otišlo i do najnižih ideoloških rasprava i predbacivanja što nije za nikoga dobro.

Tražili smo da predsjednik Vlade decidirano kaže postoje li neki razlozi zbog čega je Vlada predložila odgodu primjene Odluke o proširenju jurisdikcije na Jadranskom moru za članice Europske unije. Premijer je diplomatskim jezikom potvrdio naše informacije da je prijedlog Vlade ipak rezultat određenih zahtjeva pojedinih članica Europske unije, da ne kažem ultimatumima i mi se kao stranka razilazimo s Vladom u koncepciji oko toga i to ne možemo podržati.

Rekao je da HSP ostaje čvrsto na vertikali i stavu da treba proglasiti isključivi gospodarski pojas i da je u tom smislu predložio amandman jer drži da je samo takav odgovor pravi odgovor na pokušaje da se Hrvatskoj ospori suvereno pravo i pravo koje proizlazi iz međunarodnih konvencija i hrvatskog zakonodavstva.

Stoga ćemo glasovati protiv Vladinog prijedloga, rekao je najavljujući da će Klub zastupnika HSP-a predložiti i svoje zaključke.

U ime Kluba zastupnika HDZ-a Luka Bebić je rekao je da je predsjednik Vlade Ivo Sanader obrazložio zašto je predložena odgoda primjene Odluke, da je to utemeljeno i da se nada da će je zastupnici podržati.

Podsjetio je da se prošle godine, kada se raspravljalo o toj temi prvo glasovalo o odluci o proglašenju isključivog gospodarskog pojasa i da je 48 zastupnika bilo za, a 51 protiv. Potom se, nastavio je, glasovalo o proglašenju ekološko-ribolovne zone što je prihvaćeno sa 70 glasova za i 44 glasa protiv. Naveo je da je ostalo malo vremena, tek 15 dana od odluke koju Hrvatska očekuje i pozvao zastupnike da ozbiljno i odgovorno postupite i time otklone bilo kakav povod za moguće protivljenje predstavnika jedne, dvije zemlje. Naveo je da će Hrvatska o

ribolovnoj zoni pregovarati i kad dobije status kandidata.

U ime Kluba zastupnika LIBRE **Jozo Radoš** rekao je da današnja rasprava nije otišla dalje od one iz listopada prošle godine, a da je predsjednik Vlade u svom istupu otišao u vrijeme osamostaljenja Hrvatske, rat u BiH, i u vrijeme komunizma. I kad tako odete onda nema mogućnosti da se nešto dobro dogodi. Premijeru je zamjerio što je, kako je rekao, u Hrvatski sabor došao bez argumenata, te da je zbog toga rasprava svedena samo na političku dimenziju. Nije točno kao što premijer kaže da je potpredsjednik Vlade Andrija Hebrang precizno obrazložio razloge za predloženu odluku. On je naveo neke druge stvari, ali to nije dovoljno, no relevantno je kada se kaže da smo bili upozoreni i da postoji mogućnost da nećemo dobiti glas svih zemalja članica EU. To je pritisak prve vrste, a o tome potpredsjednik Vlade nije govorio i čitavo je vrijeme to osporavao, naveo je.

Pozivajući se na rečenicu premijera Sanadera da se primjena Odluke o ekološko-ribolovnoj zoni odgađa samo do završetka pregovora bez opasnosti da dođe do njene promjene predložio je da se prihvati amandman SDP-a koji upravo sadrži ono što je govorio predsjednik Vlade. Ukoliko se to napravi Klub zastupnika Libre podržat će Vladin prijedlog, rekao je.

U ime Kluba zastupnika HSLS/DC-a **Ivan Čehok** besmislenim je ocijenio vraćanje na rasprave o odnosima sa susjedima na način da se vraća na stare ideološke teze. Rekao je da bi se iz prošlosti jedino moglo naučiti kako su slične integracije na ovim prostorima Hrvatsku skupo stajale. Također je dodao da je protiv zakona s odgođenom primjenom, ali da je prirodno da i ova Vlada ukalkulira odgađanje primjene odluke kad je to već učinila bivša kada je predlagala odluku.

Pozvao je zastupnike da Vladu obavežu da pristupi razgovorima sa Slovenijom i Italijom te da obnovi ribarsku flotu.

Logičnim je ocijenio prijedlog Kluba zastupnika HSS-a da se provede znanstveno istraživanje i utvrdi stanje mari-

kulture i da se zabrani izlov dok se to stanje ne utvrdi. Smatra da bi s takvim zaključkom i Vladi bilo lakše u trilateralnim razgovorima.

Na koncu je apelirao da se Hrvatski sabor proglasi „zaštićenim pojasom“ od međusobnih uvreda i ideoloških kvalifikacija.

U ime Kluba zastupnika SDSS-a dr.sc. **Milorad Pupovac** pozvao je zastupnike da postignu maksimalan dogovor o tom važnom pitanju navodeći da zastupnici SDSS-a isto kao i svi drugi žele da Hrvatska dobije status kandidata i datum početka pregovora za priključivanje EU.

U pojedinačnoj raspravi zastupnik HSP-a dr. sc. **Slaven Letica** rekao je da se kloni patetike, ali da je danas prvi put zažalio što je postao zastupnikom jer je, što mu je inače zabranjeno reći, jutros njegov kolega Tonči Tadić u Klubu zastupnika HSP-a plakao kao dijete zbog gospodarskog pojasa.

Navodeći kako je već rečeno da je naše more izlovljeno iznio je podatak da Hrvati godišnje love oko 20 milijuna kilograma ribe što je otprilike vrijednost oko 40 milijuna eura, a da Talijani love 200 milijuna kilograma što je u njihovoj vrijednosti oko milijardu eura. Ako pregovori budu trajali 5-6 godina to je pet milijardi eura, a što je više od proračuna predpristupnih i pristupnih fondova Europske unije, rekao je.

Navodeći da je i on s mora kao i premijer Sanader, kazao je da razumije njegovu frustraciju. Nije lako danas doći i reći ja ću odstupiti od onoga u što duboko vjerujem. Velika je frustracija što u politici i državništvu postoji vrijeme trijumfa i vrijeme duboke tjeskobe i straha, rekao je i dodao da je na kolegama iz HDZ-a odgovornost, a da će Klub zastupnika HSP-a inzistirati na pojedinačnom glasovanju pri čemu će se svaki od njih morati suočiti sa svojom savješću.

Naveo je kako mu je drago da je premijer potvrdio ono što je i sam već znao, da postoje navodni pritisci EU, a tragedijom u tim pritiscima je označio što nema nekog papira, već su to, rekao je, telefonski pritisci.

Dakle, dodao je, trebamo vidjeti kakve su štete i koristi jer ovo nije zadnja ucjena. Hrvatski pregovarači imaju veliku odgovornost i pregovarati trebaju na način na koji je pregovarao pokojni predsjednik dr. Franjo Tuđman, nekada tvrdoglavo, nekada drsko, ali ne tako kako obično biva, da se ide po Europi i da se kaže ljubim ruke milostiva, sjedi na rubu stola, drži škrlak u ruci, a onda se vrati u zemlju i vrijeđa druge stranke i pojedince.

Zamolio je kolege da razumiju i probleme Vlade i HDZ-a.

Hrvatski pregovarači moraju pregovarati kao što je pregovarao pokojni predsjednik dr. Franjo Tuđman. Nekad tvrdoglavo, nekad oštro, a ne da se ide u Europu i kaže ljubim ruke milostiva, sjedi na rubu stola

Zastupnik SDP-a **Vice Vukov** naveo je da je današnji prijedlog odluke u suprotnosti sa stajalištima donijetim i izrečenim u listopadu prošle godine. Rekao je da ništa nije tako važno nego s vremena na vrijeme napraviti makar letimične rekapitulacije nekih događaja jer je iskustvo veoma važno. Smatra da je sve što se događa posljedica ukorijenjene prakse podgrijavanja tvrdokornih zabluda radi stjecanja po koji puta i jeftinih političkih poena.

Osvrćući se na raspravu iz prošle godine i to vrijeme, naveo je da su se nepokolebljivim braniteljima nacionalnih interesa tada pridružili i hrvatski stručnjaci koji su tvrdili kako se ne smije popustiti u stavu prema susjedima, jer ono što je naše je naše. Rekao je da se stotinu puta čulo da je međunarodno pravo na našoj strani i da nam daje mogućnost da bez dogovora bilo s kim uredimo tu stvar kako nam paše. Imponirala bi ta privrženost pravnim normama kada ne bi bila samo maska za nedostatak političke mudrosti jer je, ustvrdio je, u nas često na djelu politička zadr-

tost koja oslonac i opravdanje traži čas u poštivanju prava, a čas u odricanju od njega. Naveo je kako smatra da se tu norme međunarodnoga prava pojavljuju kao dobrodošao alibi, a da samo politička mudrost može poštivanju tog prava dati neki konačan i koristan smisao. Također je naveo kako su pojedini političari pitanje gospodarskog pojasa previše brzopletu stavili u javni optičaj, a u svrhu predizborne kampanje i da se tako dogodila šteta jer se jedno krucijalno pitanje za Hrvatsku stavilo u kontekst kratkoročnih političkih ciljeva. Ponovio je kako zamjera stručnjacima što su dali prilog podgrijavanju duha politikanstva i uspjeli uvjeriti javnost kako je prvi put u kratkoj povijesti suverene Hrvatske potpuno legalno biti isključiv, jer taj atribut je upravo bio uz gospodarski pojas.

Varamo se, nastavio je, ako mislimo da će naše današnje popuštanje Europskoj uniji točnije, Italiji i Sloveniji priskrbiti neko posebno uvažavanje jer je sve stvar tajminga. Obrazložio je da je ono što je ove godine znak slabosti prošle godine mogao biti znak političke kooperativnosti i zrelosti. Navodeći da uzima slobodu, rekao je da su prošle godine u SDP-u toga svega bili svjesni i podsjetio na suzdržanost u tom pitanju tadašnjeg premijera Ivice Račana, a koja se danas pokazala ispravnom.

Ako zemlja ne pokazuje odlučnost u obrani svojih suverenih prava, ako ne pokazuje odlučnost u korištenju konvencija i instituta međunarodnoga prava, onda svaki puta biva u sve težem položaju kada pokuša neko svoje pravo realizirati, rekao je dr. sc. **Tonči Tadić (HSP)**. Navodeći da se u Jadranu krije ogromno bogatstvo, rekao je, da je jasno što se može dogoditi ako Hrvatska nema potpunu kontrolu plovidbe Jadranom u primjerice intenzivnom tankerskom prometu. Podsjećajući da se o proglašenju gospodarskog pojasa počelo govoriti prije nekoliko godina naveo je da se u listopadu prošle godine usvojila odluka o proglašenju ekološko-ribolovne zone za koju je HSP smatrao da je treba provesti do zadnjeg zarezaja jer bi njena odgoda značila kapitulaciju Hrvatske

pred Italijom i Slovenijom. Naveo je da je prošlo osam mjeseci i da je očekivao da će u Hrvatskom saboru biti predložen zakon o obalnoj straži, da će biti podnijeto izvješće o postavljanju radara za nadzor gospodarskog pojasa na isturenim otocima, regulativa o ekološkoj zaštiti Jadrana. Očekivali smo da će Hrvatski sabor u proračunu poduprijeti sredstva za mjerenje ribljeg fonda. Nismo tražili ništa posebno, rekao je podsjetivši da to rade sve zemlje svijeta koje imaju more. Također je naveo kako mu je nejasno zašto zastupnici nisu dobili informacije o Vladinim potezima u vezi s tom temom. Ustvrdio je da se ekološko-ribolovna zona ne može dovesti u pitanje ako se tretira kao gospodarski pojas i da se sa susjedima ne vode pregovori u smislu njezina postojanja već isključivo kako provesti članak 62. Konvencije o pravu mora, a to znači na koji način susjedima sporazumno prepuštiti, uz dobru naplatu, iskorištavanje eventualnog viška ribe.

Naveo je da je normalno da se Talijani bune jer njihovih 800 ribarica danas love u hrvatskom Jadranu. Ako minimalno zarade tisuću eura, uz 200 ribarskih dana godišnje to je 160 milijuna eura, naveo je opetujući da je normalno da se Talijani bune protiv gospodarskog pojasa. Zanimljivo je, nastavio je, zašto se Slovenija koja ima tek 39 registriranih ribara buni. Ona se buni zato jer želi da gospodarski pojas ne prejudicira granice na moru, oni žele stvaranje posebnih okolnosti u sjevernom Jadranu i zato govor o tripartitnim pregovorima, a sve zato jer se žele dokopati podmorskih ležišta zemnog plina. U tome je poanta cijele priče, zaključio je.

Naveo je da ga je nazvalo mnogo ljudi, ribara i međunarodni stručnjak iz Norveške s kojim je razgovarao o proceduri pregovora s Europskom unijom. Naveo je da mu je rekao da je Norveška pregovarala tri godine. Može se dogoditi da Hrvatska čeka 5-6 godina i trpi ogromnu štetu i zato je Klub zastupnika HSP-a protiv odgode primjene odluke. Odluku treba provoditi, a s EU i susjedima početi pregovarati o ostvarenju članka 62.

Konvencije o pravu mora, odnosno o dodjeli koncesija za izlov ribe u našem moru, zaključio je i pozvao zastupnike da u tom smislu podrže amandman Kluba zastupnika HSP-a.

Zastupnik LS-a dr. sc. **Zlatko Kramarić** ustvrdio je da je nakon stanke ipak nastupilo zatišje i da su apeli za umjerenost urodili plodom. Navodeći da se izražava kao teoretičar književnosti, rekao je da je u Hrvatskom saboru danas ipak bila jedna loša drama, da su zastupnici čekali Godoa, odnosno premijera, a kad je došao da je dao sasvim drugačiju intonaciju onome što se događalo u sabornici. Ocijenio je da ni rasprava o ekološko-ribolovnoj zoni u prošloj godini kao ni današnja nisu pripremljene i argumentirane. Svi bi i danas trebali vjerovati na riječ da je situacija jako teška i neizvjesna i da treba opet dati političku koncesiju. Govoreći o tajmingu proglašenja ekološko-ribolovne zone prošle godine, naveo je da nije bio dobar kao ni današnji prijedlog odgode primjene te odluke već da je dobar tajming propušten 2001. kada je to predlagao HSP. Tada nisam kao zastupnik dobio argumente zašto se o tome ne bi trebalo raspravljati, pa je raspravljano i odlučeno tek koncem prošle godine, a već su i tada postojali signali da Hrvatska to ne radi i da su na djelu stvari koje joj neće ići na ruku. Ali, nažalost prevladao je iracionalni diskurs, a situacija se u međuvremenu još više pogoršala jer je Slovenija ušla u Eurosku uniju i postoji mogućnost da nam uskrati podršku pri glasovanju o dobivanju statusa kandidata EU.

Vrlo važnim je naveo da Vlada pred Hrvatski sabor iziđe s jasnom nacionalnom strategijom u kojoj bi bili naznačeni prava, ciljevi i obveze, o primjerice osnivanju obalne straže, utvrđivanju ribljeg fonda, načinu isorištavanja, obnovi flote. Jer, ako takve stvari ostanu na deklaracijama dogodit će se da ćemo imati prava koja nećemo moći konzimirati. Ako nemamo te odgovore, ako nemamo simulacije i jasnu proračunsku i inu politiku, uvijek smo u stisci s vremenom i ponašamo se od situacije do situacije. I danas smo čuli da nas odluka o dobivan-

ju statusa kandidata EU očekuje za 15 dana i da se zato predlaže odgoda primjene Odluke o proširenju jurisdikcije na Jadranu i onda je normalo da se radi jako brzo i ishitreno, da odluke ne mogu biti sjajne i da se time dovodimo u situaciju da se daju kvalifikacije o nedovoljnoj obrani nacionalnih interesa i osjećaja za probleme Vlade, zaključio je.

Zastupnica HSP-a **Ruža Tomašić** rekla je da se dok se u sabornici pazi da se ne uvrijede susjedi, ribari i otočani osjećaju prevareno, izdano i napušteno. Osjećaju se suprotno nego su se osjećali 3. listopada prošle godine kada je proglašena ekološko-ribolovna zona. Tada su bili ponosni na svoje saborske zastupnike, pogotovo na one iz HSP-a i HDZ-a koji su se žestoko borili da hrvatsko more konačno i postane hrvatsko. Ako znamo da je omjer ulovljene ribe 1 prema 10 u korist Talijana onda znamo zašto se oni toliko bore da ostane onako kako je bilo, navela je, dodajući da se hrvatski ribari danas osjećaju kao što su se Hrvati u prošlosti većinom osjećali – ucjenjivano, tlačeno, ponajviše od svojih susjeda, a bez ikakve zaštite svoje države, poručila je i dodala da neće podržati predloženu odluku.

Miroslav Korenika (SDP) rekao je da ostaje gorak okus da hrvatska Vlada i Ministarstvo vanjskih poslova nisu iskoristili sve diplomatske metode da bi se postigla jača pregovaračka pozicija Hrvatske prije eventualne pozitivne kandidature i početka pregovora za ulazak u EU.

Podsjećajući na raspravu iz prošle godine citirao je zastupnika iz HDZ-a koji je rekao da je – neproglašavanje gospodarskog pojasa s umišljajem ili iz grube nepažnje čin veleizdaje zemlje, države i hrvatskog naroda. Dodao je da se od tada nitko iz HDZ-a nije ispričao odluku o proglašenju ekološko-ribolovne zone. Možemo li večeras dobiti vašu ispriku, upitao je?

Mr. sc. **Marin Jurjević (SDP)** rekao je da bi kad bi se pitalo ribare, poljoprivrednike i obrtnike svi rekli da se glasa protiv predložene odluke. Dakle, što bi me trebalo natjerati da glasam za to, upi-

tao je, odgovorivši da bi to jedino mogao biti neki visoki, zajednički politički interes, nešto što prelazi stranačko, ali da on to danas nije čuo. Nisam pronašao to, s čime bi se da glasam za predloženu odluku mogao opravdati pred spomenutim ljudima, rekao je dodajući da ničija sujeta, njegova ili nekoga na puno većoj funkciji ne smije biti toliko vrijedna da bi radi nje propustili šansu doći do zajedničkog političkog nazivnika ispod kojeg se moglo stati. Možda je falila samo dlaka da se to napravi ili je u krivoj minuti, krivi igrač utrčao na teren i zato ću biti protiv predložene odluke, rekao je.

Mr. sc. **Božidar Pankreć (HSS)** naveo je da je prvo neosporivo pravo na svoj gospodarski pojas prije deset godina u Pomorski zakonik ugradila HDZ-ova Vlada i nije joj osobito zamjerenost što nije smogla hrabrosti primijeniti ga. To je, dodao je, učinila prošla Vlada, proglašena kapitulanskom, doduše sa zadržkom od godinu dana, ostavljajući tako dosta vremena za potrebne pripreme i provedbu same odluke. Sada se ta odluka predlaže odgoditi za one zemlje zbog kojih je i donijeta, bez roka i obveza da se u nekom razumnom roku sklopi ugovor o partnerstvu.

Navodeći kako mu je poznato da su u razgovoru o gospodarskom pojasu Hrvatskoj predlagane tri mogućnosti, rekao je da sva tri rješenja imaju zajedničku crtu da se u različitoj ambalaži pokušava održati status quo u pogledu talijanskog ribarenja u Jadranu, a jasno je i zašto. Dodao je da se niti jednom od tih rješenja ne osigurava očuvanje ribljeg fonda, već naprotiv jamči njegovo daljnje devastiranje, zaboravlja da se hrvatski gospodarski pojas ne odnosi samo na ribarstvo već i na zaštitu morske okoline i na znanstveno istraživanje mora. Naveo je da trendovi u EU, Akcijski plan za Sredozemlje, reforma zajedničke ribarske politike idu upravo u tom pravcu. Hrvatska, rekao je, treba proučiti, ne bi li neprimjenjivanjem odluke na članice EU, a s obzirom na to da je članica WTO-a, takvim selektivnim pristupom kršila načelne zabrane diskriminacije.

Naveo je da Hrvatska ima 5835 kilometara obale, više od tisuću otoka i stanovništvo koje je vično ostajanju i opstajanju, ali koje treba zaposlenje. Svega se toga odreći u interesu šireg zajedništva, a uvažavajući pritom visoko razvijene ekonomije i ostajući gluhi i slijepi na vapaje svojih nezaposlenih. Uпитao je – hoćemo li od Europe tražiti da nas hrani ili da nas pouči kako što bezbolnije i brže dostići njezine standarde, hoćemo li mijenjati propise na svaki mig koji dolazi iz Europe, hoće li našu monetarnu i poreznu politiku voditi Vlada ili MMF?

Hrvatska treba proučiti ne bi li neprimjenjivanjem odluke na članice EU, kao članica WTO-a takvim selektivnim pristupom kršila načelne zabrane diskriminacije.

Ustvrdio je da je naš Jadran predzadnja karta koja se ne smije staviti u kasu imaginarnog zajedništva, jer, upitao je, što nam nakon toga ostaje – do srži ogoljena, ispražnjena suverenost koja sama po sebi vrijedi manje od jedne kašete riba iz našeg gospodarskog pojasa.

ZAVRŠNA RIJEČ PREDLAGATELJA

U ime predlagatelja potpredsjednik Vlade dr. sc. **Andrija Hebrang** naveo je da je u raspravi bilo lijepih i ružnih događaja što je normalno kada se odlučuje o velikim stvarima.

Još je jednom istaknuo zašto Vlada smatra da je potreban visoki stupanj ozbiljnosti kod donošenja odluke, navodeći 17. lipnja kada će se donositi odluka o kandidaturi Hrvatske za EU, kada Hrvatska hvata još jedan korak za Europu ili je se vraća na Balkan.

Ponovio je da nije bilo nikakvih direktnih pritisaka, ucjena, uvjeta i prijetnji, ali da je bilo, ono što je rekao i premijer, upozorenja, ali ne da je netko nazvao i rekao upozoravamo vas, morate učiniti

tako. Nego, kako se bliži 17. lipnja sve češće i češće slušamo da trebamo uskladiti odluku sa stavovima susjeda, da je Deklaracija ministarske konferencije o održivom ribarstvu u Sredozemnom moru vezana uz međusobno pregovaranje. Sve češće nas upozoravaju o zajedničkoj ribarskoj politici, a u avisu su izrazili žaljenje što je odluka o ekološko-ribolovnoj zoni donijeta bez konzultacija. To su ta upozorenja koja se redaju sve češće kako se bliži 17. lipnja i onda je naravno na nama političarima da shvatimo tu poruku, naveo je, dodajući da su je protumačili na način na koji su je predložili zastupnicima.

Izrazio je uvjerenje da će kod glasanja prevladati razboritost kao uvijek u ključnim trenutcima hrvatske povijesti kada su međusobne razmirice kakvih je bilo i danas potisnute u drugi plan, a nadvladao zajednički interes hrvatske budućnosti. Pozvao je zastupnike da ostave razmirice jer su posljedica uzbuđenja, trenutka, nekih afektivnih stanja.

Malo nas je destabilizirala ona usporedba s veleizdajom, ali zaboravimo i to i ta uvreda je bila rečena sigurno u afektu, a ne zbog namjere uvrede, rekao je, ističući kako vjeruje da će odluka biti jedan od važnih elemenata za 17. lipnja.

Ako bi samo jedna od 25 ruku u EU bila spuštena odu uzalud svi napori koje je učinila Račanova i Vlada premijera Sanadera.

Mi, kao što je rekao i premijer, moramo tada u zraku imati 25, a ne 24 ruku. Kada bi samo jedna ruka bila spuštena ode hrvatska sudbina, odu uzalud svi napori koje je učinila Račanova i Vlada premijera Sanadera, rekao je i zamolio još jednom zastupnike da zajednički učine iskorak.

Dodao je da odgađanje odluke nije unedogled već s rokom pregovora s EU. Naša odgovornost pred budućim generacijama uvijek je ovisila o tome možemo li u ključnom trenutku zaboraviti na

uzbuđenja, na naše male razlike i zadržati ono što nas sigurno sve veže u sabornici, a to je budućnost hrvatske države, poručio je potpredsjednik Vlade u završnoj riječi.

OČITOVANJE O AMANDMANIMA

U ime predlagatelja potpredsjednik Vlade Andrija Hebrang potom je prihvatio amandmane **Odbora za zakonodavstvo** koji su tako postali sastavni dio predložene odluke.

Odbio je amandman Kluba zastupnika HSP-a, a amandman nije dobio ni potreban broj zastupničkih glasova.

Obrazlažući amandman zastupnik **Tonči Tadić** rekao je da HSP drži da je

proglašavanje punog sadržaja gospodarskog pojasa najbolji odgovor na međunarodne pritiske.

Predlagatelj je odbio i amandman Kluba zastupnika HSS-a da se na godinu dana svima zabrani ribariti u ekološko-ribolovnoj zoni.

U ime predlagatelja amandmana Ante Markov je obrazložio da njegov sadržaj pomiruje stajališta susjednih zemalja pa i Europske komisije jer sadrži instrument privremenog sporazuma o partnerstvu. Ukoliko bi se izlovljavanje nastavilo tada nam više neće trebati ni ova ni slična odluka, rekao je.

Potpredsjednik Vlade odgovorio je da Vlada amandman ne može prihvatiti jer Hrvatska ne može jednostrano donijeti odluku o zabrani ribarenja. Dodao je

da prihvaća da to bude sastavni dio pregovora za odustajanje od ribarenja svih strana u pregovorima.

Nakon glasovanja amandman je odbijen.

GLASOVANJE

U ime Kluba zastupnika HSP-a **Slaven Letica**, temeljem saborskog Poslovnika, zatražio je pojedinačno glasovanje **Sa 71 glasom „za“ i „39“ protiv donesena je Odluka o dopuni Odluke o proširenju jurisdikcije Republike Hrvatske na Jadranskom moru u tekstu kako je predložila Vlada, zajedno s prihvaćenim amandmanima Odbora za zakonodavstvo.**

M.U.; S.Š.-H.

ODLUKA O IZMJENAMA ODLUKE O REDOSLIJEDU I DINAMICI PRIVATIZACIJE INE-Industrije nafte d.d.

Hrvatski je sabor jednoglasno, bez veće rasprave, dao suglasnost na Odluku o izmjenama Odluke o redoslijedu i dinamici privatizacije INE-Industrije nafte d.d. i tako pozdravio dobru namjeru predlagatelja (Vlade RH) da se odmah po izmjeni Zakona o Fondu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji prenese 7 posto dionica iz portfelja INE rezerviranih za hrvatske branitelje i članove njihovih obitelji u spomenuti Fond.

U prikazu predložene Odluke poslužili smo se uvodnim izlaganjem ministra gospodarstva rada i poduzetništva, **Branka Vukelića**. Kako smo uvodno naveli Odlukom se propisuje prenošenje 7 posto dionica iz portfelja INA-Industrije nafte, d.d. rezerviranih za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji u Fond hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji odmah po izmjeni zakona o spomenutom Fondu. Postupak prodaje 15 posto dionica INE (kroz javnu ponudu) hrvatskim državljanima, odnosno pravnim osobama i stranim ulagateljima, bez prava prvenstva i posebnih pogodnosti, započet će najka-

snije u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ove Odluke. Postupak pripreme javne prodaje dionica, u kojem je potrebno poduzeti niz prethodnih radnji, a napose prodaje dionica složen je postupak i zahtijeva dosta vremena. U želji da na vrijeme i kvalitetno pripremi sve potrebne radnje za prodaju spomenutih 15 posto dionica INE, Vlada je predložila izmjene glede redoslijeda i dinamike privatizacije INE, zaključio je ministar Vukelić.

Radna tijela Hrvatskoga sabora (**Odbor za zakonodavstvo, Odbor za gospodarstvo, razvoj i obnovu te za ratne veterane**) nisu imali primjedbe na ovu Odluku i predložili su Saboru da dade svoju suglasnost na taj zakonski akt.

Nakon uvodnog izlaganja predstavnika predlagatelja, za riječ se javio **Nenad Stazić (SDP)**. Nije mu, kaže, jasno zašto Vlada predlaže Saboru ovu Odluku kada prema zakonu tu obvezu ima samo kada se donosi neka odluka vezana uz strateškog partnera. Predloženu je Odluku mogla donijeti i Vlada RH bez suglasnosti Sabora, zaključuje Stazić. Doduše, zbog javnosti i poštivanja institucije Hrvatskoga sabora dobro da se s Odlukom izlazi

pred parlament, a s druge strane to opet može značiti skidanje odgovornosti za odluke Vlade. Bitnija od toga je činjenica da se odmah po izmjeni Zakona o Fondu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji u Fond prenese 7 posto dionica iz portfelja INA-Industrije nafte, d.d., ali Fond još nema Statut, odnosno opće akte po kojima će djelovati, upozorava ovaj zastupnik. To ne samo da je nelogično nego se na taj način i nepotrebno brza. Zastupnik Stazić misli da je ipak trebalo pričekati da Fond zaživi po istoimenom Zakonu jer samo njegovo zakonsko postojanje, a napose Upravnog vijeća, nije dovoljno za normalno djelovanje i poslovanje Fonda.

U ime Vlade odgovorio mu je ministar **Branko Vukelić**. Suglasnost Hrvatskog sabora na donošenje ove Odluke proizlazi iz članka 4. Zakona o privatizaciji INE. Prema tome, predloženim izmjenama ove odluke Vlada se ne skriva iza Sabora, jer kada se mijenja redoslijed i dinamika privatizacije INE tada je potrebna suglasnost našeg parlamenta. Izmjenama predložene Odluke Vlada RH je poslala jasnu poruku hrvatskim braniteljima i članovima nji-

hovich obitelji kako je spremna ispuniti zadanu obvezu i prenijeti im u spomenuti Fond za njih rezerviranih 7 posto dionica iz portfelja INA- Industrije nafte, d.d.,

zaključio je ministar Vukelić. Više nije bilo zainteresiranih za raspravu. **Jednoglasnom odlukom zastupnika (97 glasova "za")**, Hrvatski je sabor dao sugla-

snost na izmjene Odluke o redoslijedu i dinamici privatizacije INE-Industrije nafte d.d.

J.Š.

PRIJEDLOG ODLUKE O POTVRĐIVANJU STATUTA AGENCIJE ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA

Hrvatski je sabor jednoglasno donio Odluku o potvrđivanju Statuta Agencije za zaštitu osobnih podataka koju je predložila Agencija 2. lipnja 2004. godine. Odbor za

Ustav, Poslovnik i politički sustav konstatirao je usklađenost teksta Odluke s primjedbama i prijedlozima iznesenim u raspravi na sjednici Odbora za zakonodavstvo Hrvatskog sabora,

te isto tako konstatirao da je ravnatelj Agencije iz postupka povukao Statut Agencije donesen 20. svibnja.

H.S.

PRIJEDLOG ODLUKE O UTVRĐIVANJU VISINE PLAĆA ČLANOVA VIJEĆA ZA ELEKTRONIČKE MEDIJE

Sa 78 glasova "za" i 2 suzdržana Hrvatski je sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske donio Odluku kojom se utvrđuju novi koeficijenti za izračun plaća predsjednika i članova Vijeća za

elektroničke medije. Odluka se temelji na Zakonu o obvezama i pravima državnih dužnosnika prema kojem je Vijeće stavljeno u rang državne upravne organizacije. Slijedom toga ovom su Odlukom utvrđeni

koeficijenti za izračun plaća predsjednika i članova Vijeća, a koji odgovaraju koeficijentima ravnatelja i zamjenika ravnatelja državne upravne organizacije.

H.S.

PRIJEDLOG ODLUKE O IZMJENI ODLUKE O UTVRĐIVANJU OBRASCA ZASTUPNIČKE ISKAZNICE

Hrvatski je sabor jednoglasno donio Odluku kojom se mijenja ranija Odluka o utvrđivanju obrasca zastupničke iskaznice. Kako je obrazložio **Branimir Glavaš** u ime Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav kao predlagatelja, izmjena se odnosi na "naizmjenične holograme

grba Republike Hrvatske i slova Hrvatski sabor", a koji su prema prvotnoj Odluci sastavni dio naličja zastupničke iskaznice. S obzirom na to da takva vrsta zaštite iskaznice poskupljuje njenu izradu za 100.000 kuna, Odbor za Ustav predlaže brisanje tog dijela iz Odluke smatrajući

kako to neće utjecati na kvalitetu, način izrade i zaštitu iskaznice. Usvajanjem izmjena Odluke osigurava se ušteda i racionalnije korištenje sredstava iz proračuna, a koja su namijenjena Hrvatskom saboru.

H. S.

IZVJEŠĆE MANDATNO-IMUNITETNOG POVJERENSTVA

Hrvatski je sabor donio jednoglasno tri odluke o prestanku mirovanja i prestanku zastupničkog mandata odnosno o mirovanju zastupničkog mandata i početka obnašanja zastupničke dužnosti zamjenika zastupnika a na prijedlog Mandatno-imunitetnog povjerenstva. Te prijedloge

je na sjednici Hrvatskoga sabora usmeno podnio predsjednik Povjerenstva **Damir Sesvečan (HDZ)**. Riječ je o sljedećim odlukama:

o prestanku mirovanja zastupničkog mandata zastupnika Jakše Marasovića (HNS) i prestanku zastupničkog

mandata njegovog zamjenika gospodina Branka Vojnovića (HNS). Povjerenstvo je razmotrilo pisani zahtjev zastupnika Jakše Marasovića od 4. svibnja 2004. kojim je izvijestio predsjednika Hrvatskog sabora da ga je Vlada rješenjem od 29. travnja razriješila dužnosti direktora

Hrvatskih voda pa su time prestali razlozi za mirovanje njegovog zastupničkog mandata a zbog nespojivosti dužnosti direktora Hrvatskih voda sa zastupničkom dužnošću. Povjerenstvo je utvrdilo da su ispunjeni Zakonom utvrđeni uvjeti pa je mirovanje zastupničkog mandata Jakše Marasovića prestalo osmog dana od podnošenja zahtjeva, 12. svibnja 2004., te je istim danom prestala zastupnička dužnost njegovog zastupnika Branka Vojnovića.

.o mirovanju zastupničkog mandata zastupnika Darka Šantića (HNS; PGS) i početku obnašanja zastupničke dužnosti zamjenika zastupnika Nikole Vuljanića (HNS; PGS). Povjerenstvo je razmotrilo pisani zahtjev za mirovanje zastupničkog mandata koji je

sukladno Zakonu o izborima zastupnika u Hrvatski sabor predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio 20. svibnja 2004. Darko Šantić, zastupnik u Hrvatskome saboru. Povjerenstvo je utvrdilo da su ispunjeni Zakonom utvrđeni uvjeti za početak mirovanja zastupničkog mandata Darka Šantića kao i uvjeti za početak obnašanja zastupničke dužnosti njegovog zamjenika Nikole Vuljanića.

.o mirovanju zastupničkog mandata dr.sc. Dujomira Marasovića (HDZ) i početku obnašanja zastupničke dužnosti njegovog zamjenika Marijana Bekavca (HDZ). Povjerenstvo je razmotrilo obavijest Hrvatske demokratske zajednice od 25. svibnja 2004. godine kojiim je izvijestila da je zastupniku dr.sc. Dujomiru Marasoviću sukladno Zakonu o izbo-

rima zastupnika u Hrvatski sabor, zbog nespojivosti obnašanja nove dužnosti na koju je imenovan sa zastupničkom dužnošću, započelo mirovanje zastupničkog mandata te da će umjesto njega zastupničku dužnost obnašati njegov zastupnik Marijan Bekavac. Povjerenstvo je utvrdilo da su za sve to ispunjeni zakonski uvjeti i predložilo je jednoglasno Hrvatskom saboru da donese ovu Odluku.

Sukladno poslovničkim odredbama zastupnici Nikola Vuljanić, Marijan Bekavac i Jakša Marasović dali su prisegu. Predsjednik Hrvatskoga sabora i predsjedatelj **Vladimir Šeks** čestitao je zastupnicima na položenoj prisegi i zaželio uspjeh u obavljanju ove časne i odgovorne dužnosti.

D.K.

Izbori, imenovanja, razrješenja

PRIJEDLOG ODLUKE O RAZRJEŠENJU I IZBORU ČLANA ODBORA ZA ZAKONODAVSTVO

Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove predložio je Hrvatskom saboru donošenje Odluke kojom bi se za člana Odbora za zakonodavstvo umjesto zastupnika **Darka Šantića** čiji je zastupnički mandat stavljen u mirovanje, izabrao **Nikolu Vuljanić**. Hrvatski je sabor jednoglasno usvojio predloženu odluku.

PRIJEDLOG ODLUKE O RAZRJEŠENJU I IZBORU ČLANA ODBORA ZA PRAVOSUĐE

Hrvatski je sabor jednoglasno usvojio Odluku kojom se umjesto zastupnika **Darka Šantića** u Odbor za pravosuđe imenuje zastupnik **Nikola Vuljanić**. Darko Šantić razriješen je dužnosti člana Odbora jer je 24. svibnja 2004. započelo mirovanje zastupničkog mandata, a njegovu je zastupničku dužnost počeo obnašati zamjenik zastupnika Nikola Vuljanić.

PRIJEDLOG ODLUKE O IZBORU ČLANA ODBORA ZA TURIZAM

Na prijedlog Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove zastupnik **Jakša Marasović** jednoglasnom je odlukom izabran za člana Odbora za turizam. Zastupnik Marasović je izabran umjesto **Branka Vojnovića** koji je kao zamjenik zastupnika obnašao zastupničku dužnost tijekom mirovanja zastupničkog mandata Jakše Marasovića koje je trajalo do 12. svibnja 2004. godine.

PRIJEDLOG ODLUKE O RAZRJEŠENJU I IZBORU ČLANA ODBORA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA

Jednoglasnom odlukom Hrvatski je sabor za člana Odbora za ravnopravnost spolova izabrao zastupnika **Marijana Bekavca** koji je 26. svibnja 2004. godine kao zamjenik zastupnika preuzeo zastupničku dužnost dosadašnjeg člana Odbora dr.sc. **Dujmira Marasovića** kojem je

12. svibnja iste godine započelo mirovanje zastupničkog mandata.

PRIJEDLOG ODLUKE O IZBORU ČLANA ODBORA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA

Za člana Odbora za ravnopravnost spolova Hrvatski je sabor jednoglasno izabrao zastupnika **Jakšu Marasovića** umjesto zastupnika **Branka Vojnovića** koji je kao zamjenik zastupnika obnašao zastupničku dužnost do prestanka mirovanja zastupničkog mandata zastupnika Jakše Marasovića 12. svibnja 2004. godine.

PRIJEDLOG ODLUKE O IZBORU ČLANA NADZORNOG ODBORA FINACIJSKE AGENCIJE

Za člana Nadzornog odbora Financijske agencije Hrvatski je sabor jednoglasno izabrao **Nevenku Majdanić**.

H.S.

ODGOVORI NA ZASTUPNIČKA PITANJA

BANKE

Za sanaciju Riječke banke - obveznice

Na zastupničko pitanje **Živka Nenađića (HDZ)** odgovorilo je **Ministarstvo financija**.

”Odluku o sanaciji i rekonstruiranju Riječke banke d.d., Rijeka Vlada Republike Hrvatske donijela je na sjednici održanoj 15. veljače 1996. godine i to na temelju odredaba članka 11. a u svezi sa člancima 12. i 13. Zakona o sanaciji i restrukturiranju banka.

Za sanaciju Riječke banke d.d. izdane su obveznice u ukupnom iznosu 575 milijuna kuna na rok od 10 godina i kamatnu stopu od 6%. Sanacijom Riječke banke d.d. povećane su i poništene sve

dotadašnje dionice Banke. Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka (u daljnjem tekstu DAB) je pokrila gubitak Banke iznad visine kapitala i dokapitalizirala Banku u visini od 306 milijuna kuna te time postala jedini vlasnik Riječke banke d.d.

Odlukom o privatizaciji Riječke banke d.d. i Ugovorom iz svibnja 2000. godine DAB je prodala 33,7% postojećeg temeljnog kapitala Banke Bayerische Landesbank Girozentrale (u daljnjem tekstu BLB) za iznos od 41,2 milijuna USD, odnosno za protuvrijednost od 329,2 milijuna kuna. Istovremeno je ugovorena dokapitalizacija Banke u iznosu od 35 milijuna USD, odnosno 280 milijuna kuna te je na taj način, za 609,2 milijuna kuna, BLB stekao udjel od 59,9% dionica Riječke banke d.d.

U ožujku 2002. godine dolazi do krize Riječke banke d.d. a uslijed spoznaje gubitaka nastalih iz deviznog poslovanja Banke u iznosu od 98,0 milijuna USD deponenti i štediše su nastojali podići svoje uloge iz Banke.

Ugovorom o prodaji iz ožujka 2002. BLB se povukla iz vlasništva Riječke banke d.d. prodajući svoj udio DAB-u za 1 USD, tako da je DAB, uz postojeći udio, stekla paket od 85% vlasništva nad dionicama Riječke banke d.d.

Krajem travnja 2002. godine slijedi prodaja ukupnog paketa Erste banci za 51 milijun EUR-a (protuvrijednost 376,7 milijuna kuna). Pri tom je osigurana dokapitalizacija Banke, odnosno kapitalna osnova za nova financiranja, u iznosu od 100 milijuna EUR-a (protuvrijednost 732 milijuna kuna).”

M. M.

izvješća
HRVATSKOGA
SABORA

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:
dr. Željko Sabol

OSNIVAČ I IZDAVAČ: Hrvatski sabor, 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6
REDAKCIJA: Mirjana Kozar, Marija Krakić (zamjenica glavnog i odgovornog urednika), Đurđa Krmpotić, Marta Micek, Jasna Rodić, Hrvoje Sadarić, Jasenka Šarlija, Sanja Šurina i Vjekoslav Žugaj
GRAFIČKI UREDNIK: Branislav Tanasijin
RAČUNALNA OBRADA: Ivo Rada
TAJNICA REDAKCIJE: Gordana Petrović
ADRESA REDAKCIJE: 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6,

tel: 01/4569-722
fax: 01/6303-018
Web: <http://www.sabor.hr>
E-mail: sabor@sabor.hr

POŠTARINA: plaćena u pošti 10000 Zagreb
PRETPLATA NA ŽIRO-RAČUN BR: 2390001-1100016162
Hrvatski sabor, 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6
TISAK: Tiskara Hrvatskoga sabora